

Kommunedirektørens forslag til

Budsjett 2025

Økonomiplan 2025 – 2028

FROSTA
KOMMUNE

*Formannskap
Off. ettersyn
Kommunestyret*

*19.11.2024
19.11.2024.-09.12.2024
09.12.2024*

Innholdsfortegnelse

<i>Innholdsfortegnelse</i>	2
1. Sammen drag	3
2. Plan og styringssystem	5
3. Analyser og målstyring	6
4. Organisering	10
5. Kommunens rammebetingelser	16
6. Ledelse og stab	21
7. Oppvekst og velferd	24
8. Samfunn og utvikling	49
9. Kirke og andre religiøse formål	83
10. Værnesregionen	84
11. Finansielle nøkkeltall	85
12. Likviditet og finansforvaltning	88
13. Vedlegg	89

1. Sammendrag

Kommunedirektøren presenterer med dette forslag til budsjett for 2025 og økonomiplan for 2025–2028. Forslaget gir et realistisk bilde av forventede inntekter, utgifter og prioriteringer i perioden.

Langsiktig økonomiplanlegging er både krevende og nødvendig for å gi politisk handlingsrom og sikre at kommunen kan tilby gode tjenester over tid. Dette bidrar til økonomisk balanse og reduserer usikkerhet.

Det må fortsatt fokuseres på effektivisering og tilpasning av drift til faktiske behov, samtidig som det er rom for flere nye tiltak i planperioden. Prosjektet nytt kommune- og helsehus går nå inn i siste fase, med byggestart planlagt til mai 2025.

Ansatte og ledere har stått samlet gjennom utfordrende tider, og vi har klart å opprettholde gode tjenester på tross av Arne Bye-saken. Saken vil fortsatt prege oss i kommende år, men de siste årene har vist at vi klarer å stå i det. Frostaprojektet: Beste sammen! er nå i gang og vil bidra veldig positivt for hele Frostasamfunnet.

Driftsbudsjettet for 2025 er satt til 239,5 millioner kroner i netto ramme, og investeringsbudsjettet for første år i planperioden er satt til 67,6 millioner kroner, finansiert hovedsakelig med låneopptak. Noen av kuttene i perioden skyldes justeringer til ny lærenorm og tilpasset barnehageopptak. Inntekter og utgifter påvirkes også av flyktningmottak, og vi ser økte inntekter ved å tilby plasser på Frostatunet til nabokommuner. Eiendomsskatten foreslås økt i 2025 med 1 promille, noe som utgjør 2,7 mill. pr år.

Effektiviseringen styrkes med ny teknologi, blant annet med multidose, og bemanningen på legekantoret økes for å møte økt behov. Utredninger fortsetter, inkludert sentrumsplanen og reguleringsplanen for Tinghaugen, og vi vurderer løsninger for avlastningstjenester for barn og unge.

Vedlikehold og renovering av kommunale bygg står også på agendaen, sammen med nødvendige tiltak innen vei, avløp og brannberedskap.

Driftsbudsjettet for 2025 har en total netto ramme på kr 239,5 mill. Beløpene er fordelt på følgende driftsrammer med sammenligningstall fra regnskap 2021 og framover (tall i tusen kr):

	R 2021	Andel	R 2022	Andel	R 2023	Andel	Bud 2024	Andel	Bud 2025	Andel
Overordnet ledelse	7 380	4,3 %	6 536	3,6 %	7 091	3,5 %	7 047	3,3 %	9 743	4,1 %
Stabsavdelingen	12 896	7,5 %	16 289	9,0 %	18 118	8,8 %	20 510	9,5 %	22 614	9,4 %
Oppvekst og Velferd	129 674	75,5 %	133 593	74,0 %	153 155	74,5 %	156 543	72,5 %	173 812	72,6 %
Organisasjon og Samfunn	22 039	12,8 %	23 388	13,0 %	27 130	13,2 %	26 626	12,3 %	28 439	11,9 %
Fellesansvar	-183	-0,1 %	684	0,4 %	41	0,0 %	5 059	2,3 %	4 917	2,1 %
Sum fordelt	171 806		180 490		205 535		215 785		239 525	

Denne økonomiplanen er et godt verktøy for å skape vekst og utvikling, samtidig som vi sikrer Frosta kommune som en god og trygg plass å bo. Vi har en økonomisk situasjon som krever stram styring, men vi holder økonomien under kontroll.

En aldrende befolkning betyr økt behov for helsetjenester, men vi planlegger også for våre unge – med tiltak som styrker både læringsmiljøet og et trygt oppvekstmiljø.

Gjennom interkommunalt samarbeid i Værnesregionen vil vi sikre kvaliteten på mange kritiske viktige tjenester.

Dette budsjettet legger til rette for økonomisk ansvarlighet, økte investeringer i infrastruktur, og tilpassede tjenester for en aldrende befolkning, mens kommunen balanserer mellom effektivisering og nødvendig utvikling av tilbudene.

Kommunedirektørens forslag innebærer en netto avsetning til disposisjonsfondet på 10,8 mill.kr. i perioden. Det foreslås bruk av 10 mill.kr. til delfinansiering av nytt kommune- og helsehus, noe som innebærer at fondet i slutten av plan perioden vil være på 26,8 mill.kr.

Kommunedirektørens forslag innebærer følgende overskudd (netto driftsresultat) i planperioden:

År	2025	2026	2027	2028
Resultat	- 3 491 039	- 7 794 039	- 3 364 039	- 3 415 039

Frosta 29.10.2024

Endre Skjervø
Kommunedirektør

2. Plan og styringssystem

Kommunens rolle som samfunnsutvikler er forankret både i kommuneloven og plan- og bygningsloven. Plansystemet er et av kommunens viktigste styringsverktøy. Planstrategien er et hjelpemiddel for kommunestyret til å avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere for å møte kommunens utfordringer og behov. Planstrategi for perioden 2024 – 2027 fremmes for endelig vedtak i Kommunestyret i desember 2024.

Kommuneplanens samfunnsdel definerer langsiktige mål og strategier for utvikling av kommunen, både som samfunns- og utviklingsaktør, og tjenesteleverandør. Etter en omfattende medvirkningsprosess våren 2023, ble Frosta kommune sin reviderte KPS 2023 – 2035 vedtatt desember 2023.

FNs bærekraftsmål ligger til grunn for KPS. Økologisk, økonomisk og sosial bærekraft er faktorer som hver for seg er viktige for å nå bærekraftsmålene, men som til enhver tid må ses i sammenheng med hverandre. Handlingsdel i KPS er handlings- og økonomiplan.

Gjennom medvirkningsprosessen ble Frosta kommune sin visjon:

Sammen om en historisk framtid

Med fire hovedmål:

- Bestå som egen kommune
- Åpen, inkluderende og attraktivt
- Bærekraftig vekst og utvikling innen landbruk og næring
- Stolt av sin historie

Som beskrevet i strategidokument juni 2021 og budsjettokument for 2023 er kommuneplanens arealdel mangelfull. Eksempelvis vil alle tiltak på fritidsbebyggelse i områder som er avsatt til LNFR-S formål være betinget av dispensasjon. Det kan derfor vurderes som formålstjenlig å revidere arealplanen for å gjøre byggesaksbehandlingen mer forutsigbar og effektiv. Kommunen har også mange eldre reguleringsplaner som er mangelfull ihht. til dagens standard. En mindre rullering av KPA er foreslått prioritert i 2025 i planstrategien.

Virksomhetsledere rapporterer månedlig til Kommunedirektør på økonomi og måloppnåelse. Systematisk rapportering fra enhetene til kommunedirektøren, og videre til politiske organer, er en forutsetning for god politisk og administrativ styring.

3. Analyser og målstyring

Gjennom å sette tydelige mål og foreta systematisk måling av resultatene, bidrar dette til å sikre god og effektiv styring av enhetene og virksomheten. Mål- og resultatstyring innebærer at det skal planlegges og settes mål, og at resultatene skal måles og følges opp for å avdekke avvik og kontinuerlig forbedre og videreutvikle tjenestene. Ved å anvende følgende prinsipper for styring, vil Frosta kommune settes bedre i stand til levere gode tjenester samtidig som det skapes et økonomisk handlingsrom for nye prioriteringer:

- Mål og resultatstyring
- Effektiv gjennomføring av politiske vedtak
- Etterlevelse av lover og forskrifter
- Risikostyring og kontinuerlig forbedring
- Effektive arbeidsprosesser og riktig ressursanvendelse
- Læring, forbedring og innovasjon

I tillegg skal kommunen bli bedre på en systematisk analyse av nøkkeltall og benchmarking med andre kommuner, KOSTRA, Utdanningsdirektoratet, Folkehelseinstituttet, Helsedirektoratet og Statistisk sentralbyrå i arbeidet med å effektivisere og forbedre kommunens tjenestetilbud.

Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen

Folkehelseloven (1.1.2012) stiller krav til at kommunen hvert 4. år utarbeider et oversiktsdokument som identifiserer folkehelseutfordringene og ressursene i kommunen og vurderer årsaksforhold og konsekvenser. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Dokumentet «Oversikt over folkehelsestilstand og påvirkningsfaktorer i Frosta kommune 2024» ble vedtatt i kommunestyret 24.09.24 og dannet grunnlaget for kommunens planstrategi.

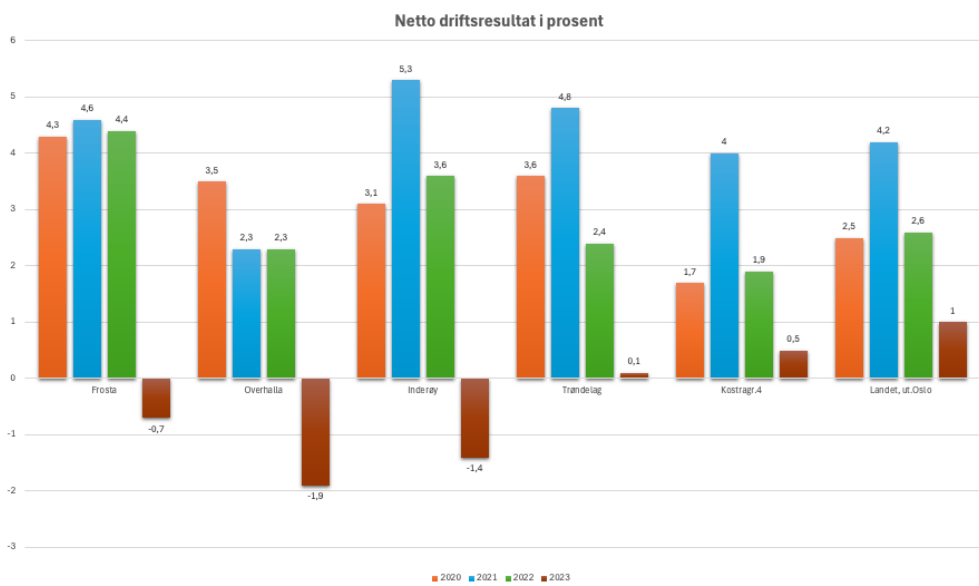
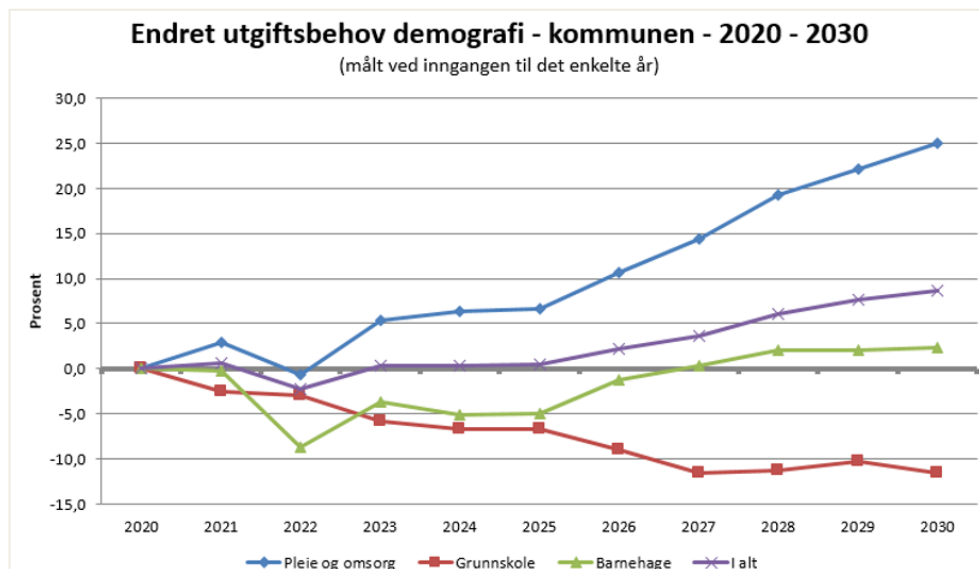
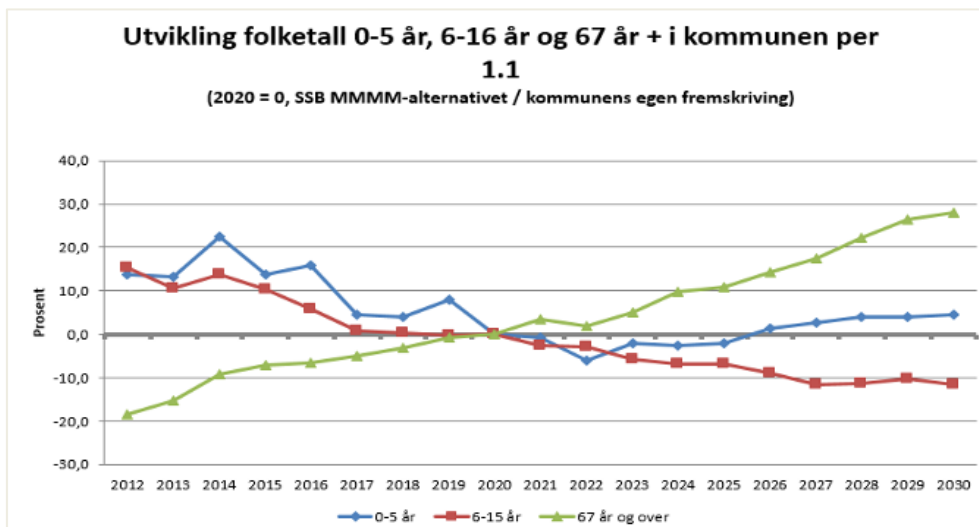
Kommunebarometeret

Kommunebarometeret for 2024 viser at vi går fra en 85.plass til plass nr. 131.

På det enkelte tjenesteområdet viser målingen at enkelte tjenesteområder forbedres, men det er også noen som går tilbake. Det kan være enkeltregistreringer som er feil, men dette er nok ikke hele forklaringen. Verdien av målingene er å lære av andre kommuner og søke informasjon om hva som gjøres i de kommunene som er sammenlignbare og som scorer bedre enn vår egen kommune. Her har vi alle en jobb å gjøre.

Tjeneste	2024	2023	2022	2021	2020
Grunnskole	140	155	95	118	183
Pleie og omsorg	227	14	20	56	114
Barnevern	208	178	198	231	313
Barnehage	53	224	80	236	153
Helse	339	293	282	254	261
Sosialtjeneste	207	100	124	163	196
Kultur	70	146	107	183	161
Klima og natur	102	196	145	151	268
Saksbehandling	123	33	254	324	246
Vann, avløp og renovasjon	341	355	351	347	404
Økonomi	119	83	181	184	379
Kostnadsnivå	99	34	62	241	87

Noen utvalgte oversikter og statistikker

FOLKEHELSEPROFIL 2024

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ◆ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Frosta
Befolning	1 Andel barn, 0-17 år	19,5	20,0	20,3	prosent	
	2 Andel unge eldre, 65-79 år	16,9	14,2	13,9	prosent	
	3 Andel over 80 år	6,7	4,6	4,5	prosent	
	4 Andel 80 år+, framskrevet til 2050	12,7	10,3	10,4	prosent	
	5 Personer som bor alene, 75 år +	39,1	41,4	42,0	prosent	
	6 Befolningsvekst	1,4	0,92	1,2	prosent	
Oppvekst og levekår	7 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	78	83	81	prosent	
	8 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	9,0	8,9	9,8	prosent	
	9 Inntektsulikhet, P90/P10	2,6	2,6	2,8	-	
	10 Leier bolig, 45 år +	20,2	12,2	12,4	prosent	
	11 Bor trangt, 0-17 år	13	16	18	prosent	
	12 Gjeld større enn 3 ganger inntekt	15,8	21,1	20,8	prosent	
	13 Unge som står utenfor, 15-29 år	8,7	9,1	9,5	prosent (a,k)	
	14 Stønad til livsopphold, 20-66 år	22,9	17,9	17,4	prosent (a,k)	
	15 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	27	25	24	prosent (k)	
	16 Gjennomføring i vdg. opplæring	81	79	80	prosent (k)	
	17 Høy tilfredshet, Ungdata 2021	39	48	49	prosent (a,k)	
Miljø, skader og utflykter	18 Valgdeltakelse	67,4	64,5	62,4	prosent	
	19 Drikkevann, hygienisk og stabilt	100,0	94,2	93,4	prosent	
	20 Luftforurensning, eksponert (ny def.)	0	7,5	46	prosent	
	21 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021	88	86	85	prosent (a,k)	
	22 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021	79	62	60	prosent (a,k)	
Helse-relatert atferd	23 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	31	24	28	prosent (k)	
	24 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021	44	49	49	prosent (a,k)	
	25 Røyking, kvinner	-	1,5	2,4	prosent (a)	
Helsestatus	26 Forventet levealder, menn	81,1	80,7	80,3	år	
	27 Forventet levealder, kvinner	85,1	84,2	84,0	år	
	28 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	4,9	5,1	år	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	33	23	22	prosent (k)	
	30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	207	173	168	per 1000 (a,k)	
	31 Muskel- og skjelett, 0-74 år	395	326	313	per 1000 (a,k)	
	32 Hjerter- og karsykdom	11,9	16,4	17,2	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	73	85	84	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, influensa, 65 år+	69,4	63,0	62,3	prosent	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler. Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler [her](#).

Oppvekstbarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I [Kommunehelse statistikkbank](#) finnes flere indikatorer og utfyllende informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en utfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- | Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Oppvekstbarometer for Frosta
Befolkning	1 Andel barn, 0-17 år	19,5	20,0	20,3	prosent	
	2 Innvand. og norskf. med innv.foreldre	12,6	14,9	21,0	prosent	
Levekår	3 Barn i fam. m/vedvarende lav inntekt	9,5	8,5	11	prosent	
	4 Barn i familier som mottar sosialhjelp	4,4	6,1	6,3	prosent	
	5 Bor trangt, 0-17 år	13	16	18	prosent	
	6 Barn med barnevernstiltak, 0-17 år	7,6	4	3,5	prosent	
	7 Unge som står utenfor, 15-24 år	4,2	7,3	7,6	prosent (a,k)	
	8 Mottakere av uførepensjon, 18-29 år	3,7	2,3	2,2	prosent (a,k)	
Barnehage og skole	9 Bemanning i barnehage, oppfylt	100	86	63	prosent	
	10 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	27	25	24	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr.	16	27	26	prosent (k)	
	12 Trives på skolen, 7. trinn	84	83	85	prosent (k)	
	13 Mobbes på skolen, 7. trinn	10	8,7	8,4	prosent (k)	
	14 Gjennomsnittlig grunnskolepoeng	41,3	42,6	43,0	poeng (k)	
Fritid og nærmlige	15 Gjennomføring i vdg. opplæring	81	79	80	prosent (k)	
	16 Fornøyd med treffsteder, 2021	62	48	46	prosent (a,k)	
	17 Med i fritidsorganisasjon, 2021	79	62	60	prosent (a,k)	
	18 Fortrolig venn, 2021	84,0	87,9	88,1	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, 2021	26	24	25	prosent (a,k)	
	20 Regelbrudd, Ungd. 2021	4,3	9	8,6	prosent (a,k)	
Helse og helsestøt	21 Skjermtid over 4 timer, 2021	44	49	49	prosent (a,k)	
	22 Fornøyd med helse, 2021	59	68	68	prosent (a,k)	
	23 Høy tilfreds. med livet, Ungd. 2021	39	48	49	prosent (a,k)	
	24 Psykiske plager, 2021	22	18	17	prosent (a,k)	
	25 Psykiske sympt./lidelser, 15-24 år	228	189	176	per 1000 (a,k)	
	26 Søvnproblemer, 2021	31	31	31	prosent (a,k)	
	27 Har brukt cannabis, 2021	-	3,2	3,1	prosent (a,k)	
	28 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	31	24	28	prosent (k)	
	29 Overvekt og fedme, 17 år	33	23	22	prosent (k)	
	30 Alkohol, har vært beruset, 2021	9,2	15,7	12,7	prosent (a,k)	

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert, k = kjønnsstandardisert og ** = tall fra Ungdataundersøkelsen mangler.

Les mer om mulige årsaker til at tall fra Ungdataundersøkelsen mangler og begrunnelse for ettårige lands- og fylkestall for 2021 og 2022 [her](#).

4. Organisering

Politisk organisering

Kommunestyret består av 17 medlemmer. Det er øverste politiske organ og treffer vedtak på vegne av kommunen, så langt annet ikke følger av lov eller delegeringsvedtak.

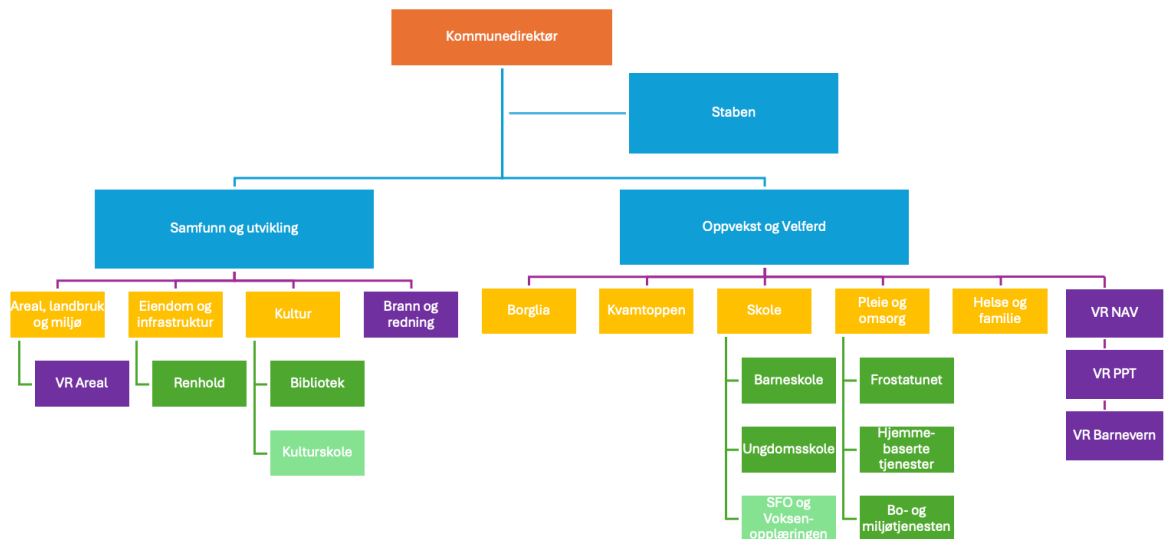
Formannskapet er nest øverste folkevalgte organ. Formannskapet har beslutningsmyndighet i enkelte saker. Disse sakene styres gjennom delegeringsreglementet som vedtas av kommunestyret. Formannskapet i Frosta består av 5 medlemmer.

Det er i tillegg til kontrollutvalg to utvalg i kommunen. Utvalg Folk og Utvalg Utvikling. Ordfører er Frode Revhaug (H) og varaordfører er Kari Ydsti Presthus (AP).

Administrativ organisering

Kommunedirektøren er kommunens øverste administrative leder, og er ansvarlig for saksutredninger for folkevalgte organer og iverksettelse av politiske vedtak.

Blå: etater/overordnet
Gul: Virksomheter
Grønn: Avdelinger med avdelingsleder
Lysegrønn: avdeling uten avdelingsleder
Lilla: Interkommunalt samarbeid

Arbeidsgiverpolitikk og medarbeidere

Frosta kommune er kommunens største arbeidsgiver og per 1.10.2024 sysselsetter vi 286 ansatte fordelt på 215 årsverk.

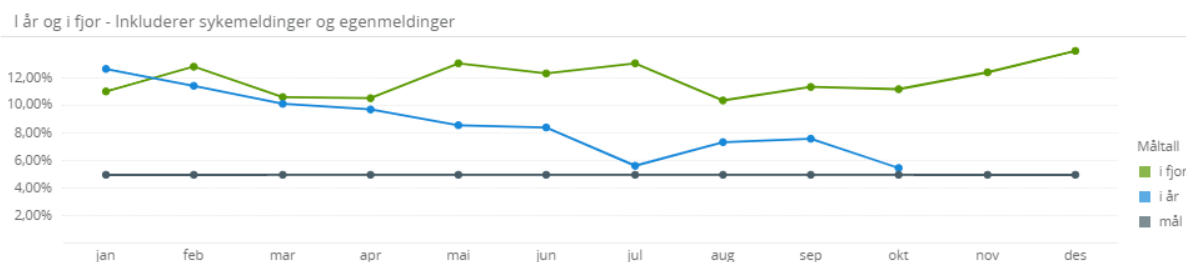
En arbeidsgiverpolitikk omfatter handlinger, holdninger og verdier som arbeidsgiver står for og praktiserer overfor medarbeiderne hver dag. Når arbeidsgiverpolitikken er forankret i overordnede planer, kan mål og tiltak konkretiseres i en arbeidsgiverstrategi. Den tydeliggjør innsatsområdene kommunen vil jobbe med for å nå målene om å være en nyskapende og framtidsrettet arbeidsgiver. Kommuneplanens samfunnsdel skal være førende for kommunens arbeidsgiverpolitikk. Å harmonisere planverk og arbeidsgiverpolitikk krever bred involvering, aktive HMS team og ledere. Målet for 2025 vil være at vi etablerer en arbeidsgiverpolitikk som tar opp i seg de ulike utfordringsbildene som er beskrevet i kommunens Strategidokument for 2024, og som møter disse med tiltak som gjør at Frosta kommune kan fremstå som den foretrukne, og mest attraktive arbeidsgiver å arbeide for.

Frosta kommunes ansatte har mange oppgaver og roller. De ivaretar tjenesteyting til innbyggerne, har myndighetsoppgaver og stabsfunksjoner, sørger for demokratiske arenaer og er med og utvikler lokalsamfunnet. Frosta kommune ønsker å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver, som både evner å rekruttere, utvikle og beholde ansatte i tiden fremover.

Arbeidsgivermonitoren er en statistikk- og faktapublikasjon som publiseres hvert andre år av KS. Monitoren viser status og utvikling innen blant annet rekruttering, kompetanse, arbeidstid og digitalisering i alle landets kommuner. Utfordringsbildet som tegnes her har vist seg ganske stabilt over de siste årene, og samsvarer godt med det vi ser i Frosta kommune.

Det vil for Frosta kommune være viktig å holde fokus på evnen til å rekruttere, utvikle og beholde ansatte og deres kompetanse.

Sykefraværet i Frosta kommune har over tid vært høyt, men fra januar 2024 og frem til oktober har vi sett en positiv utvikling og det ligger på et vesentlig lavere nivå sammenlignet med 2023. I september måned var det totale sykefraværet på 7,58%, til sammenligning var det totale sykefraværet i september 2023 11,30%.

Dette tyder på at det er jobbet systematisk og godt med nærvær og vi må fortsette å sammen med partene være proaktive for å skape et helsefremmende arbeidsmiljø, og i samarbeid med NAV, kommunens bedriftshelsetjeneste og andre samarbeidspartnere se på tiltak som kan bidra til å redusere og forebygge fravær fra arbeidsplassen.

Arbeidet med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene er arbeid som har blitt videreført i 2024 og vi har fått på plass en årsturnus også kalt kalenderplan. Dette står nærmere beskrevet nedenfor.

Helse- miljø og sikkerhet

Skal vi klare å skape helsefremmende arbeidsplasser, beholde og utvikle våre medarbeidere er det vesentlig at vi fortsatt prioriterer systematisk HMS-arbeid i 2025. Opprettelse av HMS team på hver virksomhet følges opp av ledergruppen, og hvordan det arbeides i teamene rapporteres jevnlig til arbeidsmiljøutvalget (AMU).

Rutiner for vernerunder og oppfølging av sykemeldte er vedtatt i AMU, og HR vil følge opp dette arbeidet med lederne gjennom 2025. Det gjenstår fortsatt en del på dokumentasjon på oppfølgingsarbeidet av ansatte som er sykemeldte. Dialogen mellom arbeidsgiver, NAV og lege må styrkes gjennom aktiv bruk av dialogmøter, slik at vi sikrer at vi som arbeidsgiver oppfyller kravet til tilrettelegging, medvirkning og utvikling. Vi trenger alle hoder og hender i arbeid i tiden fremover, og hver enkelt ansatt som kan jobbe helt eller delvis bidrar til måloppnåelsen om å levere gode tjenester i Frosta kommune.

Bedriftshelsetjeneste

Frosta kommune har en profesjonell og faglig kompetent bedriftshelsetjeneste og samarbeidet er godt, både overordnet og med virksomhetene. Bedriftshelsetjenesten ble raskt koplet på i forbindelse med overgrepssaken som ble avdekket i 2022, noe vi ser har vært veldig viktig og nyttig for å få lederstøtte og for å få igangsatt helsefremmende tiltak for våre ansatte. Det er heller ikke for 2025 foreslått en økning av rammen for bruk av bedriftshelsetjenester. Kommunen har søkt og fått bevilget midler fra Statsforvalteren i Trøndelag som vil gå til å dekke kostnader som direkte eller indirekte kan koples til tiltak knyttet til overgrepssaken. Vi vil også ha et nært samarbeid med NAV, NAV arbeidslivssenter og KLPs HMS-team for å overvåke og vurdere andre tiltak for å fremme nærvær, forebygge sykefravær og frafall. Dette er kostnadsfrie tjenester for kommunen.

Kvalitetssystem og internkontroll

Frosta kommune har de siste årene gjennomført opplæring i alle modulene knyttet til vårt kvalitetssystem Compilo. Våre ledere har fått opplæring i følgende:

- Avviksmodul
- Årshjul
- ROS modul
- Dokumentbiblioteket for innlegging av rutiner, prosedyrer og overordnede styringsdokumenter.

Dette skal medvirke til å sikre en betryggende internkontroll og et mer systematisk HMS arbeid. Gjennom økt bruk av kommunes kvalitetssystem og mer spesifikt mot dokumentbiblioteket, vil vi oppnå en bedre avviks- og forbedringskultur.

For å kunne drive kontinuerlig og målrettet forbedringsarbeid er det viktig at avvik meldes og behandles. Vi har sett en gradvis økning i meldte avvik, noe som er positivt og vitner om at ansatte er mer bevisste på å bruke systemene våre.

Det må sikres gode rutiner for intern varsling og oppfølging av varsler, i tråd med arbeidsmiljøloven § 2 A. I dette arbeidet vil kommunen jobbe sammen med Værnesregionen om utarbeidelse av felles retningslinjer og utveksling av kompetanse på tvers. Statens helsetilsyn gjennomførte tilsyn med kommunen etter overgrepssaken og gjennom dette tilsynet ser vi viktigheten av at det igangsettes et arbeid rettet mot både rutiner og

systemer for å ivareta ekstern varsling etter gjeldende lover og forskrifter. Dette må gjøres for å sikre pasient- og brukersikkerhet.

Arbeidet med internkontrollen vil intensiveres i 2025 og dette krever både tid og innsats fra alle våre ledere og medvirkning fra ansatte.

Heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene

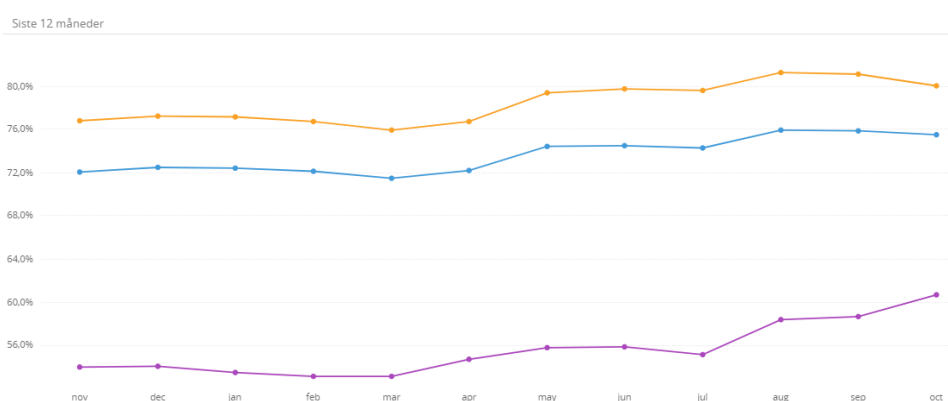
Frosta kommune deltok i KS heltidskulturprosjekt i 2021 - 2023. Gjennom deltakelse i prosjektet og utredningen «Fremtidens omsorgstjenester», fikk kommunen et godt fundament og grunnlag for å jobbe videre med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene. Det er viktig at dette arbeidet fortsetter og holdes ved like. Det vil fortsette å være fokus på:

- Tjenestestyrerbemanningsplanlegging – hva er behovet
- Kompetansebase – mer fleksibel bruk av kompetanse på tvers.
- Kartlegging av oppgaver og bruk av velferdsteknologi.

Ledere, tillitsvalgte, ansatte og personalavdelingen har vært involvert og bruker mye ressurser på dette viktige arbeidet for å sikre fremtidens omsorgstjenester. Målet er både kvalitet og kontinuitet for brukerne, samt en bedre arbeidshverdag for ansatte selv. Arbeidet har vært fundert på erkjennelsen av at det ikke lenger er bærekraftig å fortsette som før, og at flere vakter må dekkes av faste ansatte, spesielt gjelder dette dekning av kompetanse på helg. Dette betyr at ansatte må jobbe flere helgetimer – altså får de en økt helgefaktor.

Gjennom prosjektet og arbeidet med kartlegginger har vi fått en god oversikt som viser status i Frosta kommune.

Frosta kommune har per oktober 2024 en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 75,5 % totalt for alle kommunalt ansatte. Fordelt på kjønn er tallene 80% for kvinner og 60,7% for menn. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse har økt 3,4% siste tolv måneder.

I tråd med hovedtariffavtalen kap. 1 §2.3.2 er kommunen i gang med å utarbeide retningslinjer for heltidskultur som skal gjelde for hele kommunen og i første omgang for de døgkontinuerlige tjenestene i velferdssektoren. Partene er enige om et mål om gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 85 % innen utgangen av 2030.

Lønnspolitikk

De overordnede føringer for lønnspolitikken i kommunen er nedfelt i sentrale avtaler og lovverk. Kommunen har sammen med partene, nedfelt lønnspolitiske retningslinjer gjeldende ut 2024, disse skal revideres nå i høst. Retningslinjene er et arbeidsverktøy for arbeidsgiver til å bruke lønn som et personalpolitisk virkemiddel for å motivere til kompetanseutvikling, mer heltid, beholde, utvikle og rekruttere medarbeidere og ikke minst fremme likestilling. Dette skal bidra til å sikre kvalitet i tjenestene. Arbeidet med heltidskultur – kvalitet og kontinuitet i tjenestene, har vist at vi må revidere retningslinjene for å motivere for økt helgefaktor og for å få flere ansatte til å være fleksibel med uttak av hovedferie. Vi ser også at kommunen mangler lønnsmodell for ledere i kapittel 3, samt fremforhandlede godtgjøringer for roller/verv. Dette er noe som er ønsket tatt inn i retningslinjene av både arbeidsgiver og organisasjonene.

Medarbeider- og lederutvikling

For å utvikle og beholde kompetente ansatte er det utarbeidet kompetanseplaner for nær alle virksomheter og etater. Kompetanseplanene må revideres årlig i tråd med arbeidsgivers behov for fremtidig kompetanse. Planene må gjøres kjent for alle ansatte, slik at vi sikrer ansattes behov for faglig og personlig utvikling, jf AML § 4-2.

Det vil bli gjennomført et lederutviklingsprogram i regi av, og i samarbeid med, PWC med oppstart vinter 2025.

Digitalisering og bruk av sosiale medier

Frosta kommune må i større grad enn tidligere ta i bruk digitale løsninger innenfor velferdsteknologi, samt utnytte løsningene og modulene som ligger i våre mange fagsystem. Spesielt må vi fortsette å utfordre på integrasjoner mellom fagsystem og gjenbruk av data.

Ifølge Statistisk sentralbyrå bruker 9 av 10 nordmenn sosiale medier. I 2025 må vi jobbe mer systematisk med bruk av sosiale medier for å vise fram alle de gode kvalitetene på Frosta og i frostasamfunnet. Vi trenger kompetent arbeidskraft i form av flere hoder og hender i fremtiden, og der står vi i konkurranse med både andre kommuner, og andre bedrifter. Vi må synliggjøre partsamarbeidet, det inkluderende og gode arbeidsmiljøet for å fremstå som en attraktiv arbeidsgiver.

Best sammen!

Frosta kommune har iverksatt Frostaprojektet: Best sammen! for å møte de ekstraordinære og langvarige belastningene innbyggere, tjenester og samfunnsliv er utsatt for, med en ekstraordinær positiv kraft skapt med gode bidrag fra hele Frostasamfunnet.

Prosjektet er et tverrsektorielt ressursorientert lokalsamfunnsarbeid, med solid støtte også fra mange ulike institusjoner, virksomheter og aktører utenfor Frosta. Tverrsektorielt innebærer at arbeidet rigges og gjennomføres ved bruk av personer, kompetanse og ressurser fra både offentlig, privat, frivillig og ideell sektor. Ressursorientert betyr at man legger til grunn et syn at Frosta kommune som virksomhet er i all hovedsak er godt velfungerende og at det i lokalsamfunnet finnes godt med ulike ressurser som bidrar betydelig til velferd og trivsel. Med en ressursorientert innstilling løfter vi fram og bygger på det som allerede er på plass av gode krefter.

Ved bruk av en prosjektorganisering, der prosjektets form, prosess og innhold er forankret i flerfaglig landskap av fagkunnskap med teori, forskning og god praksis skal vi sikre helhet, sammenheng, styrke og utholdenhet, til å stå sterkt sammen gjennom en krevende tid og komme sterk ut av dette i etterkant.

Prosjektet omfatter både det å jobbe kontinuerlig med ulike oppgaver relatert til ivaretagelse av utsatte, pårørende og andre sterkt berørte, og samtidig satse tungt på en systematisk tversektoriell tidlig innsats av radikal karakter på de viktigste levekårsområdene,- kombinert med en bred og omfattende tilrettelegging for at innbygger, lag/foreninger og virksomheter skal bidra til å definere hva Frostasamfunnet har behov for, hva man ønsker å bidra med og ta del i gjennomføringen av dette.

Byggende, helsefremmende og forebyggende innsatser settes i system og gis økt kraft, med sikte på at dette skal skape relasjoner, samhandling, resultater og effekter som kan pågå lenge etter prosjektets avslutning.

Frostaprojektet: Best sammen! er slik å forstå som lagbygging på samfunnsnivå, der vi ser sammenheng og helhet mellom de belastninger og utfordringer som er relatert til overgrep, rettsprosess, mediedekning, utfordringer relatert til pasientskadesaker og avvikende legepraksis med diagnosebruk og medikamentell behandling, samt den underliggende status på levekår og folkehelse på Frosta. Vi mobiliserer for å bli positivt avvikende i kvalitet og samlet kraft, med mulighet for å fremme helse, trivsel og tilhørighet, på en måte man umulig kan klare hver for seg, og uten å gjøre nytte av tilgjengelig fagkunnskap, systematikk og helhetsblikk.

Prosjektet er økonomisk finansiert ved at Statsforvalteren i Trøndelag dekker lønn til prosjektleder. Utgifter til et stort mangfold av prosesser og tiltak forventes dekket av Helse- og omsorgsdepartementet, evt. i kombinasjon med bidrag fra andre departement. Vi har søkt om å få 9 millioner til hele prosjektperioden, ut 2026.

5. Kommunens rammebetingelser

Nedenfor følger en oversikt over kommunens rammebetingelser for økonomiplanperioden, samt en del forutsetninger som er lagt til grunn i budsjettarbeidet.

Frie inntekter

Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter, kompensasjonsordninger og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. Dette er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

Skatt og rammetilskudd

Forslag til statsbudsjett for 2025 ble lagt frem 07.10.2024. Dette ga føringer for inntekter og oppgaver for kommunene de neste 4 årene. For Frosta kommune innebærer forslaget en nominell vekst for 2025 på 10 %, sett i forhold til inntektsanslaget for 2024. I statsbudsjettet legges det til grunn en forventet lønns- og prisvekst på 4,1 %, noe som gir en positiv realvekst på 5,9 % sett i forhold til anslaget for 2024. Gjennomsnittet for kommunene i Trøndelag er en nominell vekst på 6 %, slik at Frosta kommune får en vekst som er 4 % høyere enn gjennomsnittet. Den gode inntektsutviklingen for Frosta skyldes hovedsakelig endringene i inntektssystemet som innebærer at Frosta kommune ikke lenger straffes for å være en såkalt «frivillig liten» kommune. Frosta kommune har hatt negativ realvekst i de såkalte frie inntektene over flere år slik at statsbudsjettet for 2025 sånn sett representerer et kvantesprang i positiv utvikling i de frie inntektene fra et år til et annet. Kraftig lønns- og prisvekst over flere år nå kombinert med stadig økende behov for tjenesteleveranser, spiser imidlertid opp de økte inntektene. Dette betyr at det fortsatt vil være utfordrende å møte behovet for tjenesteleveransene som i tillegg er økende, spesielt innenfor velferdssektoren.

Tabellen nedenfor viser utviklingen for Frosta i perioden 2019 – 2025 med negativ realvekst i de frie inntektene i alle år bortsett fra for 2021 og de 2 siste årene, og med 2022 som det «verste» året med 2 % i negativ realvekst. Dette har gitt og gir, løpende tilpasningsbehov i forhold til kommunens utgifter. Vi ser at til tross for god økning i bevilgingene og spesielt for 2025, må vi fortsatt forholde oss til en stram kommunal økonomi.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Nominell vekst	1,5 %	2,4 %	3,0 %	0,5 %	2,8 %	5,0 %	10,0 %
Deflator	2,8 %	3,1 %	2,7 %	2,5 %	3,7 %	4,3 %	4,1 %
Realvekst	-1,3 %	-0,7 %	0,3 %	-2,0 %	-0,9 %	0,7 %	5,9 %

Frosta kommune benytter siste tilgjengelig KS-modell for budsjettering av frie inntekter. Denne modellen legger til grunn siste tilgjengelig befolkningstall ved beregning av forventet skatteinntekter og inntektsutjevning. Videre ligger skattesnitt for siste tre år som grunnlag i modellen.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i frie inntekter for kommunen fra 2022 og fram til prognose for 2024 og 2025. For sammenligningens skyld er økt rammetilskudd knyttet til koronapandemien tatt ut:

1000 kr	2022	2023	2024	2025
Sum rammetilsk uten inntektsutjevning	89 982	101 528	108 056	122 555
Netto inntektsutjevning	20 518	20 707	20 329	19 310
Sum rammetilskudd	110 500	122 235	128 385	141 865
Rammetilskudd - endring i %	-4,8	10,6	5,0	10,5
Skatt på formue og inntekt	79 045	74 463	75 829	85 932
Skatteinntekter - endring i %	12,2	-5,8	1,8	13,3
Sum skatt og rammetilskudd	189 545	196 698	204 200	227 800

I økonomiplanen er følgende tall lagt til grunn for utvikling i skatt og rammeoverføringer:

1000 kr	2025	2026	2027	2028
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	83 269	83 270	83 274	83 280
Utgiftsutjevningen	29 778	29 778	29 779	29 780
Overgangsordning - INGAR	-321	-185	-132	-106
Saker særskilt ford (inkl. trekk konsesjonskraft, per grunnskole, helsestasjon skolehek)	2 512	2 512	2 512	2 512
Småkommunetillegg	6 116	6 116	6 116	6 116
Ordinært skjønn	1 200	1 200	200	200
Sum rammetilsk uten inntektsutjevning	122 555	122 691	121 750	121 782
Netto inntektsutjevning	19 310	20 232	20 232	20 232
Sum rammetilskudd for ekstra skjønn fra statsforvalteren	141 865	142 923	141 982	142 014
Rammetilskudd - endring i %	10,5	0,7	-0,7	0,0
Skatt på formue og inntekt	85 932	85 802	85 802	85 802
Skatteinntekter - endring i %	13,3	-0,2	-	-
Sum skatt og rammetilskudd	227 800	228 700	227 800	227 800

Rentekompensasjon for investeringer og andre frie inntekter

I budsjettet for 2025 er det budsjettert med rentekompensasjon på kr 0,9 mill. I økonomiplanen er det justert for endring av rente og nedskrivning av grunnlaget for kompensasjonen.

Investeringskompensasjon – Skole

Type	Grunnlag	Rente	Terminer	Beløp
Investeringskomp.	832 879	3,351		27 910
Investeringskomp.	429 765	3,351		14 401
Skoleprosjektet	4 054 938	3,351		135 881
Sum				178 192

Investeringskompensasjon - Omsorg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	2 441 831	3,351	81 826
Investeringskomp.	1 582 000	3,351	53 013
Avdr. 1	348 833		348 833
Avdr. 2	226 000		226 000
Sum			709 672

Rentekompensasjon – Kirkebygg

Type	Grunnlag	Rente	Beløp
Investeringskomp.	352 792	3,351	11 822
Sum			11 822

Eiendomsskatt

Frosta kommune innførte eiendomsskatt for fast eiendom i 2014, med unntak av verker/bruk og næringseiendom. Formuesgrunnlag fra skatteetaten er benyttet der hvor det er mulig. Eiendomsskattesatsen ble økt fra 2 til 3 promille i 2020 hovedsakelig for å motvirke nedgang i inntektene, som følge av føringer fra sentrale myndigheter om en 30 % reduksjon i eiendomsskattegrunnlagene.

Kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og ØP 2025 - 2028 innebærer at skattesatsen økes med 1 promille fra 3 til 4 promille. Dette vil gi årlige økte inntekter på kr 2,7 mill. Med den nasjonale krisen som har seilt opp i forhold til den kommunale økonomien og alle de nødvendige drifts- og investeringstiltakene som er synliggjort i dette budsjettforslaget, har kommunen behov for de økte inntektene i årene framover som økningen i eiendomsskatten vil innebære. Opprinnelig budsjett for 2024 var på kr 7,3 mill., mens inntektene ser ut til å havne på ca. kr 7,5 mill. Inkludert effekt av foreslått økning i skattesatsen og vedtatt kontorjustering på 10 % av takstgrunnlagene for fritidsboliger med virkning fra 01.01.2025, er samlet eiendomsskatt satt til kr 10,8 mill. årlig i planperioden. Dette tar også høyde for prisvekst for formuesverdiene, samt nye bygg.

Finansutgifter og – inntekter

Nedenfor følger forutsetninger for finansområdet som er innarbeidet i kommunedirektørens forslag til budsjett.

Avdrags- og renteutgifter

Konsekvensjustert budsjett er utarbeidet med bakgrunn i følgende rentesatser for økonomiplanperioden:

- 2025 – 4,9 % rente
- 2026 – 4,1 % rente
- 2027 – 3,9 % rente
- 2028 – 3,9 % rente

Estimat for rentene er beregnet med utgangspunkt i anslag fra Norges Bank hentet fra rentemøte i september 2024 inkludert prognoser for NIBOR, samt estimater for marginpåslag. Styringsrenten ligger nå på 4,5 % og det er forventet at Norges Bank vil komme med den første reduksjonen i renten mest sannsynlig i mars 2025. Deretter forventes renten å bli gradvis satt ned slik vi har lagt til grunn i våre renteforutsetninger for planperioden. Uansett vil det imidlertid alltid ligge en usikkerhet knyttet til renteforutsetningene og usikkerheten blir større jo lenger ut i økonomiplanperioden vi kommer.

Ved nye investeringstiltak er langsiktig rente på 4 %/4,5 % benyttet ved budsjetteringen, med låneopptak i slutten av året ut fra en bedret likviditetsmessig situasjon.

Det budsjetteres med følgende renteutgifter vedrørende investeringslån i planperioden (tall i tusen):

Beskrivelse	2025	2026	2027	2028
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	9 683	10 112	14 742	14 828

Kommunedirektørens foreslåtte investeringsplan legger opp til at netto lånegjeld økes med ca. kr 102 mill. i hele økonomiplanperioden. Den kraftige økningen skyldes hovedsakelig investeringen i nytt kommune- og helsehus til anslått samlet kostnad på kr 115 mill. ekskl. mva. Det vises for øvrig til nøkkeltall i kapittel 11 og driftsoversikt i eget vedlegg.

Renteinntekter, ledig likviditet og betingelser

Grunnet den kraftige økningen i rentenivået siden bunnivået under og like etter pandemien, har renteinntektene fra bankinnskudd økt. Kombinert med bedret likviditet som følge av 3 år med gode økonomiske resultater fra 2020, har renteinntektene økt vesentlig sammenlignet med tidligere perioder. Dette gjenspeiles også i kommunedirektørens forslag til budsjett 2025 og ØP 2025 – 2028. Nivået fra regnskap 2023 og budsjett 2024 er videreført.. Vi kan likevel få perioder med anstrengt likviditet blant annet som følge av de stadig økende premieavvikene knyttet til pensjonsordningene, slik at kommunen kan få behov for driftskreditt. Det er i budsjett for 2025 foreslått en kredittramme på kr 10,0 mill. til dette formålet. Etablering av rammen vil først skje når behovet oppstår.

Øremerkede tilskudd

- Hjemmebaserte tjenester
- Refusjon for ressurskrevende brukere budsjetteres på dagens nivå.

Lønns- og prisvekst

Forslag til statsbudsjettet som ble lagt frem i oktober legger opp til en prisvekst for kommunale varer og tjenester (kommunal deflator) fra 2024 – 2025 på 4,1 prosent. Lønnsvekst teller 60 % i deflator, mens prisvekst teller 40 %. Kommunenes lønns- og prisvekst kompenseres ved å øke rammetilskuddet med den kommunale deflatoren.

Lønnsvekst	4,5 %
Prisvekst	3,5 %

Følgende utgifter dekkes ikke av deflatoren:

- Økning i pensjonskostnader utover lønnsvekst
- Demografikostnader
- Rentekostnader

For Frosta kommune er det lagt til grunn en lønnsvekst på 4,5 % i budsjettet for 2025. Videre er det kun justert for prisvekst på kjente avtaler og kontrakter. Forbruksutgifter er i stor grad videreført på samme nominelle nivå, med noen unntak. Dette innebærer i realiteten en reduksjon for tjenestoområdene.

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjett for 2025 er aktuarberegninger fra KLP og SPK lagt til grunn for kostnadsberegningen. Denne tar utgangspunkt i følgende satser for pensjonskostnad:

KLP Fellesordningen – 16,29 %

KLP Sykepleierordningen – 17,07 %

Statens pensjonskasse (lærere) – 10,39 %

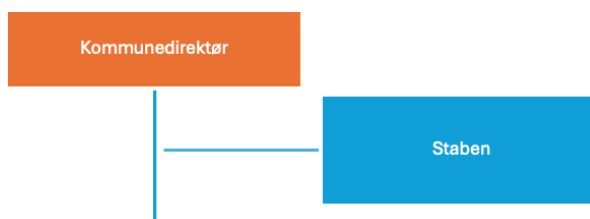
Kostnadssatsene ovenfor inkluderer både arbeidsgivers og arbeidstakers andel på 2 %. Estimert for pensjonskostnader 2025 innebærer økte forventede kostnader på ca. kr 1,7 mill. sammenlignet med budsjettet for 2024. Dette skyldes hovedsakelig økte lønnskostnader som følge av høy lønnsvekst.

Arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiftssatsen holdes uendret i 2025. Budsjettert arbeidsgiveravgift økes med kr 1,9 mill. sammenlignet med budsjett 2024, til totalt kr 23 mill. for budsjettåret hovedsakelig som følge av høy lønnsvekst.

6. Ledelse og stab

Økonomisjef

Økonomisjefen har ansvaret for budsjett, regnskap, rapportering og oppfølging av regnskap samt innkjøp, som er organisert som interkommunale samarbeid i Værnesregionen.

VR Lønn og regnskap

Det er 6 kommuner med i samarbeidet i 2024/2025 (Meråker, Malvik, Frosta, Selbu, Tydal, Stjørdal). Samarbeidet ivaretar funksjoner for alle kommuner på fakturamottak(inngående) og fordeling til kommunene, lønn, regnskap, fakturering og innfordring. Det jobbes fortsatt med å ta ut full effekt etter innføring av nytt ERP-system i 2023 og dette er arbeid som står sentralt. Her gjenstår fortsatt noe arbeid både på oppsett og innføring av styringssystem, samt nytt HR og rekrutteringsverktøy, men vi forventer å ta ut gevinster av dette i 2025.

VR Innkjøp

Innkjøp driver fortløpende konkurranseutsetting av de største produktgruppene for kommunene i Værnesregionen. Konkurransgjennomføring, kontraktsledelse og oppfølging er de aktivitetene som preger hverdagen. Rådgivning er en økende aktivitet, i tillegg til komplekse anskaffelsesprosesser. Innkjøp har over tid opplevd en økt arbeidsmengde grunnet strategi og økt fokus på anskaffelser hos deltagerkommunene. Videreutvikling, analyse og profesjonalisering er sentrale områder fremover. Det gode arbeidet og samarbeidet i VR fortsetter i 2025.

HR-sjef

HR-sjef i Frosta kommune har både økonomi- og personalansvar for staben, samt ansvar for en del felleskostnader. I tillegg tilligger det stillingen ansvaret for oppfølging av lønn, som er organisert som et interkommunale samarbeid i Værnesregionen. Overordnet strategisk arbeid knyttet til utforming og forvaltning av arbeidsgiverpolitikken ligger også her. Stillingen har fagansvar for HR/personal, HMS og partssamarbeid, og er kommunes personvernkontakt. Stillingen samarbeider tett med kommunedirektøren. HR-sjef leder krisestaben, og sitter i kommunens kriseledelse som loggfører. I tråd med administrativt delegeringsreglement ligger koordineringsansvaret mot lønnsavdelingen til stillingen.

Staben består av merkantile medarbeidere og rådgivere som har en stabs- og støttefunksjon for folkevalgte, kommunedirektøren, utvidet ledergruppe og alle ansatte. Stabens primæroppgave er å legge til rette for gode prosesser, gi råd og veiledning, sikre kommunens inntekter og flere andre oppgaver. I tillegg til interne tjenester har stabsavdelingen ansvaret for kommunens sentralbord, servicetorg, nettside og politisk sekretariat.

Staben vil fortsette arbeide for mer effektiv ressursutnyttelse gjennom å ta i bruk ulike fagsystem og tilrettelegge for en god personalforvaltning, utvikling av digitale tjenester, samt se på hvordan man kan imøtekomme innbyggernes ønske om en mer døgnåpen forvaltning. Det blir stadig tatt i bruk ny programvare og verktøy som skal gjøre arbeidet mest mulig digitalt. Utfordringen ligger i at de krever ny kompetanse, samt ressurser for å kunne ta dette i bruk, holde opp manuelle registre, da det fortsatt er slik at en del av våre datasystemer mangler integrasjoner.

Under stabsavdelingen ligger også en del felleskostnader, som blant annet:

- Frikjøp av hovedtillitsvalgte
- Kontingent KS
- Bedriftshelsetjeneste
- Lovbestemte forsikringer
- VARIT samarbeid VR, lisenser og digitaliseringskostnader
- Verneombud
- Velferdsmidler og oppmerksomhet til ansatte
- Kommunens arkiv
- Kvalitetssystem -internkontroll

Når det gjelder effektivisering og nye tiltak, vil disse gjelde for alle ansvarene som ligger under stabsavdelingen.

I Frosta kommune jobber vi kontinuerlig for digitalisering, slik at innbyggerne kan bli mer selvhjulpne, og tjenestene våre kan bli mer tilgjengelig.

Kommunen er en stor arbeidsgiver og hvert år står vi overfor krevende personalsaker hvor kommunen er avhengig av juridisk bistand for å håndtere disse på en god måte. Kommunen har ikke ansatt egen advokat, og vi må sikre oss tilgang til nødvendig juridisk bistand gjennom budsjett.

Kommunens arkiv skal avleveres til Interkommunalt arkiv i Trøndelag. I 2024 er det avsatt kr. 350.000 til dette arbeidet. Arbeidet forventes fullført innen utgangen av 2024.

VARIT

Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester framstår i dag som et av de viktigste virkemidlene for modernisering, omstilling og effektivisering i offentlig sektor. VarIT har medarbeidere med høy kompetanse og skal ivareta drift og sikkerhet for kommunenes IT-systemer. I 2025 legges det ytterligere vekt på tiltak for å møte dagens og fremtidens krav til effektivitet med tanke på demografiske utfordringer innen helseområde. VarIT er, og skal være pådrivere for innovasjon og utstrakt samhandling.

Staben

Her er en tabellarisk oversikt av stabens hovedoppgaver:

Fagområder	Målgruppe
HR- og personalfunksjon, HMS. Bistå og legge til rette for gode rekrutterings, on- off boarding,	Alle ledere og ansatte
Saksutredning og overordnet ansvar for iverksettelse av vedtak, spesielt for AMU og Partssammensatt utvalg.	Politiske organer og ansatte
Overordnet økonomi-, personalfunksjon og strategisk ledelse.	Ledere, ansatte, politisk nivå og innbyggere.

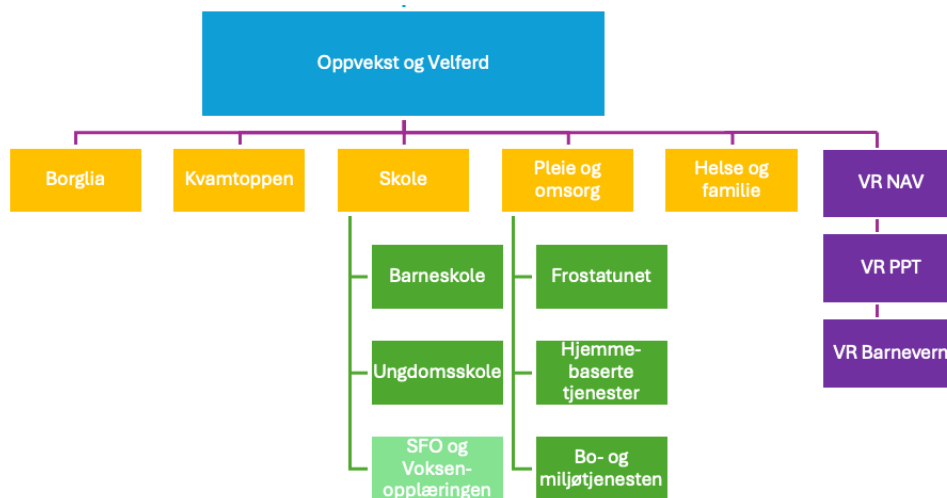
Plan- og strategiarbeid innen pers. og HMS. Sikre en god arbeidsgiverpolitikk med tilhørende planer, HMS plan, lønnspolitiske retningslinjer, personalhåndbok osv. Utarbeidelse av rutiner og prosedyrer.	Alle ansatte
Fakturering: herunder blant annet beboerbetalning, barnehage, kommunale avgifter/gebyrer, eiendomsskatt osv.	Egen enhet, politikere og innbyggere
Administrasjon av TV-aksjon, Sanitetsbasseng, utleie av kommunale bygg	Innbyggere
Servicekontor, kundemottak, sentralbord og merkantile oppgaver Intern og eksternt kommunikasjon via kommunens nettside, FB og Innsida	Innbygger, politikere, ledere, ansatte, deltidsfrostinger og besøkende/ eksterne henvendelser Redaktøransvar nettside og Innsida
Sak/Arkiv: post- og arkivhåndtering	Ansatte, politikere, innbyggere
Politisk sekretariat: ansvarlig for alle politiske møter, råd og utvalg. Gjennomføring av valg.	Politikere, innbyggere og interne enheter
Serverings-, salgs – og skjenkebevillinger	Innbyggere, næringsdrivende
Eiendomsskatt, herunder blant annet informasjon, endringer, fritak, klager osv.	Innbyggere, politikere
Krisestab	Innbyggere og interne enheter

Økonomiske tiltak for ledelse og stab i perioden

Tiltak, investering	2025	2026	2027	2028
Egenkapitalinnskudd KLP 2025 - 2028	750 000	775 000	775 000	775 000
Investeringer IKT- Værnesregionen	268 000	268 000	268 000	268 000
Sum Investering	1 018 000	1 043 000	1 043 000	1 043 000

7. Oppvekst og velferd

Virksomhet	Tjenesteområde
Helse og familie	Frosta legekontor og daglegevakt Fysio- og ergoterapitjenesten Psykisk helse og rus Forvaltningskontoret Ungdomsklubben Helsestasjonen, skolehelsetjenesten og jordmortjeneste Støttekontakt, avlastning barn og BPA Flyktningetjenesten Friskliv Hukommelsesteam
Barnevern	Barneverntjenesten
Borglia barnehage	Barnehage
Kvamtoppen barnehage	Barnehage
PPT	Pedagogisk psykologisk tjeneste
Grunnskole	Frosta skole Frosta SFO Frosta voksenopplæring
Pleie og omsorg	Hjemmesykepleie Hjemmesykepleie omsorgsboliger-med heldøgnsomsorg (HDO) Dagsenter for hjemmeboende demente Bo- og miljøtjenesten Institusjon og AD (alders demente) Frostatunet kjøkken
NAV	Kommunal tjeneste

Etaten jobber sektorovergrepene med utviklingsarbeid innen økonomi og personal. Virksomhetslederne har felles samhandling og lærer av hverandre når det kommer til budsjettarbeid, budsjett disiplin, regnskapskontroll, realisering av personalhåndboken, HMS-arbeid og partsarbeid. Innen disse områdene er utviklingsarbeidet felles, fokusområder og retningen er den samme.

I det fagspesifikke utviklingsarbeidet, jobber etaten med to ulike spor: «Fremtidens omsorgstjenester -jakten på den gode vekten» og “Trygt og godt oppvekstmiljø” TGO. Arbeidet ledes på overordnet nivå av kommunalsjefen, og virksomhetslederne og ansatte har et felles ansvar for fremdrift og realisering av tiltak og ny praksis. Disse arbeidene har det blitt jobbet med på enhetene over tid, og er et arbeid som tidligere har blitt beskrevet.

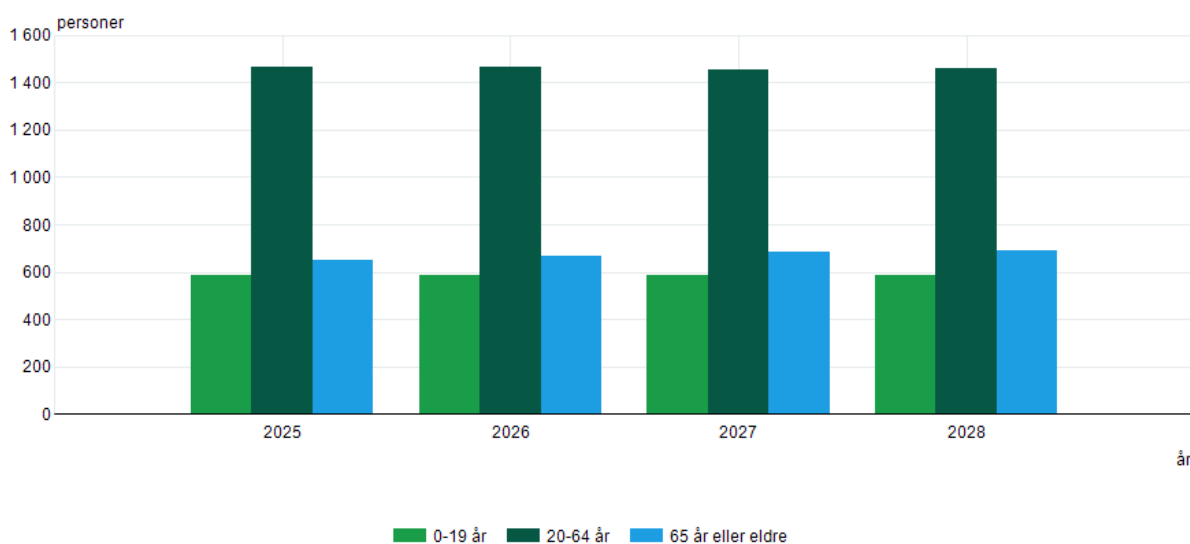
Etaten har felles overordnet ansvar for at lover, forskrifter og lokale vedtekter følges. Vedtekter evalueres og endres med vedtak i kommunestyret ved behov, da spesielt etter lovendringer. Omfanget av lovverk som styrer tjenestene er stort og spenner seg fra helse og omsorgstjenesteloven, helsepersonelloven, barnehageloven, opplæringsloven og barnevernloven med flere.

Etaten har ansvaret for utvalg folk og arbeidet med politiske saker som skal behandles i kommunestyret. Etaten har også ansvaret for de interkommunale tjenestene innen barnevern, PPT og NAV. I etaten ligger ansvar for Innherred interkommunale legevakt.

De kommunale tjenestene som etat oppvekst og velferd leverer hver dag, hele døgnet, gjennom ferier og høytider, er viktige tjenester for faste innbyggere på Frosta og for deltidsfrostingene. Noen mottar kommunale tjenester hver dag, andre mottar kommunale tjenester noen ganger i livet. Etat oppvekst og velferd har ansvar for innbyggerne fra før fødsel, gjennom livet og til død. På den måten vil svært mange innbyggere være berørt av de kommunale tjenestene som ytes.

Demografiutvikling i økonomiplanperioden

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter alder og år. Frosta, Hovedalternativet (MMMM).

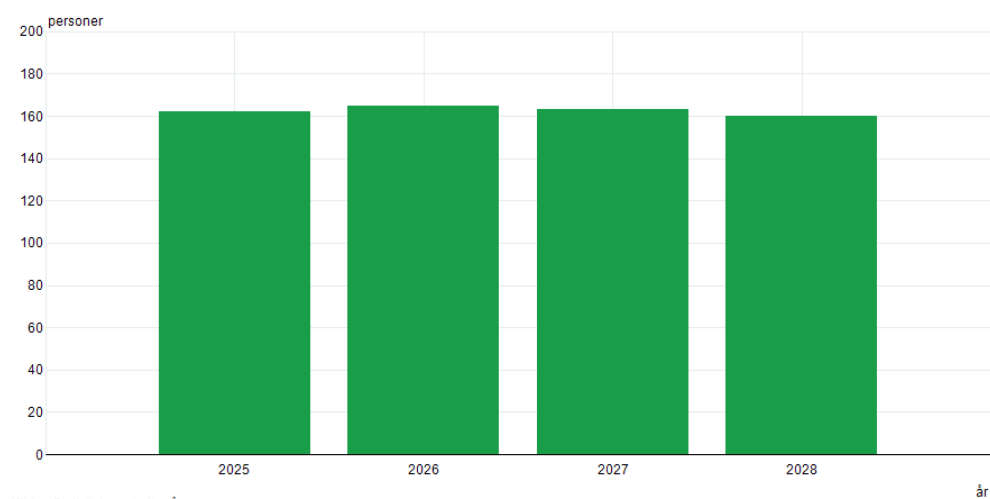

Kilde: Statistisk sentralbyrå

SSB har fremskrevet tall for demografien for årene som kommer. Vi har lagt inn tall for økonomiplanperioden 2025-2028. Tabellen over viser at fordeling barnehagebarn og grunnskolebarn holder ser relativt lik gjennom perioden. Det er noe ulikt andre kommuner i regionen, som har en forventet nedgang, spesielt i grunnskoleelever. I kommunal planlegging,

viser tallene over at det for Frosta kommune ikke er statistikk som gir grunnlag for å skyve betydelige ressurser i den kommunale tjenesteytingen fra barn og unge, over til eldre.

13600: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Frosta, 0-5 år, Hovedalternativet (MMMM).

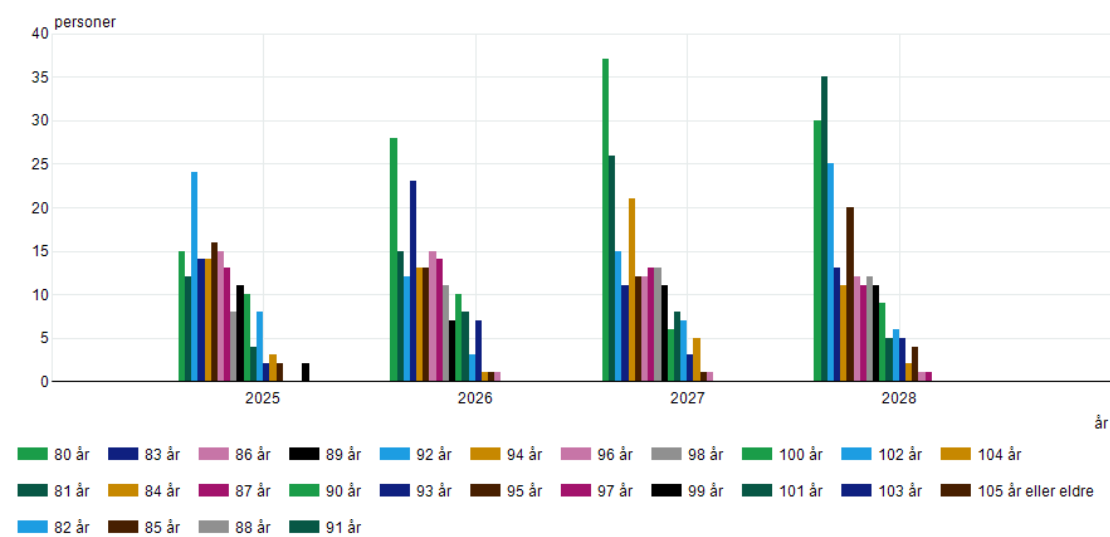

Kilde: Statistisk sentralbyrå

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2025	2026	2027	2028
5036 Frosta				
1 år	26	26	26	25
2 år	27	27	26	26
3 år	31	28	27	27
4 år	27	31	28	28
5 år	26	28	31	29
Sum	137	140	138	135

Ser vi isolert på barnehagebarn og grunnskolebarn, viser grafen og tabellen at tallene ligger stabilt. Grafen øverst viser barnegruppen 0-5 år, og tabellen over viser barn i barnehagealder, 1-5 år. Tabellen under viser barn i grunnskolealder 6-15 år.

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2025	2026	2027	2028
5036 Frosta				
6 år	28	27	29	32
7 år	28	29	27	29
8 år	21	29	30	28
9 år	33	23	29	30
10 år	26	33	23	30
11 år	34	26	33	23
12 år	28	34	27	33
13 år	28	28	35	27
14 år	39	28	29	35
15 år	34	39	28	29
Sum	299	296	290	296

Kilde: Statistisk sentralbyrå

For aldersgruppen 80+, viser framskrivingene et annet bilde. Her ser vi at andelen eldre i aldersgruppen 80+, øker betydelig i økonomiplanperioden. Det er spesielt aldersgruppen 80-85 år som øker, og denne gruppen vil da ut over økonomiplanperioden bidra til økning også i de andre aldersgruppene.

Tabellen under summerer antallet 80+ for økonomiplanperioden. Befolkningsframskrivingen gir et kunnskapsgrunnlag som planleggingen av de kommunale tjenestene må hensynta, og som hele samfunnet må bidra til.

	Hovedalternativet (MMMM)			
	2025	2026	2027	2028
5036 Frosta				
80-84 år	79	91	110	114
85-89 år	63	60	61	66
90-94 år	27	29	29	27
95-99 år	4	2	2	6
100 år eller eldre	0	0	0	0
Sum	173	182	202	213

Demografiutfordringen og mangel på arbeidskraft er ett av Frosta kommunes store utfordringer på kort og lang sikt. Antallet innbyggere som har behov for helsetjenester øker, som vist i tabellene over. Kommunen er kjent med et økende behov for tjenester knyttet til flere eldre og vil oppleve en høyere forekomst av demens, samtidig som behovet for tjenester også øker for barn og unge. Det forventes derfor at flere innbyggere vil ha behov for flere sammensatte og koordinerte tjenester i årene fremover, og tiltakene må gjennomføres der folk er – i kommunen.

Trygt og godt oppvekstmiljø

Gjennom politiske vedtak våren 2023 (Kvalitetssystemet og Kvalitetsmeldingen «Eier melder, deg fortelle») ga Kommunestyret styringssignaler og forventninger til at det arbeides systematisk med barnehage- og skoleutvikling. «Eier melder, deg fortelle», svarer opp kvalitetssystemet, med en årlig tilstandsrapport/kvalitetsmelding, og kommer med fortellinger

og tellinger fra barnehage og skole. Til sist i tilstandsrapporten, prioriteres noen utfordringer og deltagelse i Læringsmiljøprosjektet er svaret på utfordringen.

Som et tiltak for å utvikle sosial kompetanse og læringsresultater, startet barnehagene, skolen og PPT opp i Læringsmiljøprosjektet gjennom Utdanningsdirektoratet og Læringsmiljøsentret høsten 2022. Dette var et 2-årig arbeid, med støtte fra eksterne veiledere og Statsforvalteren. Prosjektet blir ferdig før jul 2024 og går nå over i en annen fase. Skolen og barnehagene jobber nå med “Trygt og godt oppvekstmiljø” TGO. I forlengelsen av prosjektet jobbes det nå med å utarbeide en “Handlingsplan for trygt og godt oppvekstmiljø 2024-2027”.

Det er viktig for etaten å vise at oppvekstmiljø har et fokus i Frosta kommune, derfor er arbeidet utvidet fra å være et læringsmiljøarbeid til et oppvekstmiljøarbeid, følgelig utvides da også aldersspennet i fokusområdet fra skolebarn til alle barn.

Hjelpemiddelformidling

NAV Hjelpemiddelsentral låner ut hjelpemidler til personer med varig rehabiliterings-, rehabiliterings, pleie- eller omsorgsbehov. Kommunen plikter å sikre at personell som formidler og reparerer utstyr har tilstrekkelig kompetanse og har ansvar i hele formidlingsprosessen. Kommunen skal organisere og administrere utlevering av hjelpemidler til den enkelte bruker innen rimelig tid.

NAV

NAV er organisert i et interkommunalt samarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. NAV er organisert som en statlig del og en kommunal del. Kommunen har ansvaret for de sosiale tjenestene i NAV-kontoret.

Barnevern

Vår barneverntjeneste er organisert som interkommunalt samarbeid med Stjørdal kommune som vertskommune. Barneverntjenesten er organisert som spesialister, undersøkelse, tiltak og omsorg. Barneverntjenesten samhandler tett med ansatte i barnehage, helse og familie og skolen. Oppvekstreformen stiller store krav til det lavterskel forebyggende arbeidet i kommunen, barneverntjenesten har en viktig rolle i dette arbeidet.

I budsjettet er det lagt inn økning på antallet barn med tiltak, følgende av vedtak som er fattet.

PPT

PPT er organisert som interkommunal tjeneste med Stjørdal kommune som vertskommune. PPT er en viktig virksomhet for barnehage og skole, og barn og unge som strever med faglig og sosial utvikling kan henvises til PPT for utredning.

Før det fattes enkeltvedtak knyttet til spesialpedagogisk hjelp (barnehage) og individuell tilrettelegging (skole) skal PPT utrede elevens vansker og behov og skrive en sakkyndig vurdering. PPT skal også veilede skoler og barnehager om hvordan de kan tilrettelegge deres allmenpedagogiske arbeid, for å ivareta enkeltbarns behov innenfor eksisterende ramme.

Interkommunal legevakt

Innherrred interkommunale legevakt er et interkommunalt samarbeid mellom kommunene Frosta, Levanger, Verdalen og Inderøy. Legevakta har eget styre, egen daglig leder, samt representantskap. Frosta kommune organiserer og har selv ansvar for legevakt på dagtid gjennom Frosta legekantor.

Frosta frivilligsentral

Frosta frivilligsentral er organisert som en stiftelse, med eget styre. Frivilligsentralen har daglig leder og kommunen har en representant i styret.

Kommunen forholder seg til forskrift om tilskudd til frivilligsentraler, og legger til grunn av Frosta frivilligsentral oppfyller krav for å motta tilskudd (§7 i forskriften).

Interkommunal samarbeidsavtale jordmor

Frosta samarbeider med Levanger kommune knyttet til den kommunale jordmortjenesten. Jordmortjenesten er organisert under helsestasjon- og skolehelsetjenesten, og jordmor fra Levanger er på Frosta i 20-40 % stilling, alt etter behov og arbeidsoppgaver.

Samarbeidsavtalen mellom kommunene er fleksibel og åpner for å tilpasse ressursen ved behov.

Redusert makspris barnehager for distriktskommuner

Fra 01.08.24 ble maksprisen for barnehageplass redusert. I tillegg har Frosta som distriktskommune en ytterligere reduksjon i makspris. Budsjettet for 2025 er justert med disse reduksjonene i inntekt. Vi ser at det for foreldre i distriktskommuner nå er en billig ordning med full barnehageplass.

Bemanningsnorm barnehage

Frosta kommune følger lovkrav om grunnbemanning i barnehageloven. Loven sier at det skal være minst én voksen per seks barn over tre år og minst én voksen per tre barn under tre år. I tillegg skal det være én pedagogisk leder per sju barn under tre år, mens det skal være én pedagogisk leder per 14 barn over tre år. Barnehagene har felles hovedopptak på våren, og vurderer i tillegg behov for opptak av nye barn underveis i barnehageåret. Endringer i antall barn på de ulike avdelingene kan påvirke behovet for økt bemanning ut over det som det er mulig å planlegge for, for å møte bemanningsnorm og pedagognorm gjennom året. Frosta kommune ligger på norm.

Privat barnehage

En privat barnehage mottar driftstilskudd fra Frosta kommune, i tillegg til ressurser knyttet til spesialpedagogisk hjelp (§31 og §37 etter barnehageloven). Frosta kommune har myndighet til å skrive enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp. Pr 01.09.24 har den private barnehagen 50 barn med barnehageplass. Frosta kommune er lokal barnehagemyndighet og skal likebehandle kommunale og private barnehager. Frosta kommune har ansvaret for godkjenning av og tilsyn med den private barnehagen.

Økonomiske utfordringer

For helse og omsorg vil driftskostnadene framover være svært nært knyttet til hvor mange eldre som kan bo hjemme så lenge som mulig. Kommunen kan drive mange timer hjemmetjeneste og hjemmesykepleie til prisen av en institusjonsplass. Og det er nettopp det innbyggerne vil; bo hjemme - så lenge de er trygge. For å få til mer av det, må eldre bo i boliger som er tilpasset det å være gammel. Her trenger vi velferdsteknologi, for å tilrettelegge hverdagene i eget hjem. Det å tilrettelegge for at flere bor hjemme lengre krever langsiktig politisk vilje, gjennom boligbygging, hvor flyttestrømmer føres, hvordan nærområder tilrettelegges. Dette synliggjøres i kommuneplanens samfunnsdel. Samtidig må det være en kultur i organisasjonen for tildeling av tjenester (forvaltningskontoret) som fremmer tjenester som kan ytes hjemme. Det er mulig å tilby veldig avansert helsehjelp hjemme - og det kan bidra til å løfte sykepleiefaget ved å gi ansvar og spennende arbeidsoppgaver ute i hjemmene til innbyggerne.

To barnehageopptak i året.

Frosta kommune ønsker å få en ordning med to opptak i året. Hovedopptaket 1. mars er lovpålagt og er opptaket til nytt barnehageår som starter i august. Frosta kommune har i dag løpende opptak, som gjør at det er lite forutsigbart for barnehagene hvilke ressurser de trenger fra måned til måned, da et ekstra barn kan medføre økt ressurs, og et barn mindre kan medføre mindre ressurs. Barnehagene har bemanning ut ifra belegg og bruker derfor tid på tilsetninger og ressursøkning løpende. Ved to opptak i året, vil det være en mer forutsigbarhet i ressursbehovet på enhet, det spares ressurs i tilsetting og vi kan sørge for å fylle de ressursene som til enhver tid er tilsatt i barnehagene. Øvelsen å flytte ansatte mellom de kommunale barnehagene er også en enklere prosess, når det er mer forutsigbart hvilket ressursbehov de ulike enhetene har over en lengre periode. Dette tiltaket er lagt inn i budsjettet med en innsparelse på 325'.

Virksomhet helse og familie

Årsverk i virksomheten pr 22.10.24	16,30	
Antall ansatte:	24	
Enhet (Avdeling)	Antall brukere 2024	Kommentarer
Psykisk helse og rus	70 aktive brukere Støttekontakt og avlastning: ca. 30	Tiltak: Aktive brukere er brukere som mottar tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven. Gjennomfører gruppetilbud og deltar i tverrfaglig samarbeid. Koordinering: Tjenesten koordinerer vedtak for støttekontakt og avlastning. Har også koordinatoransvar for brukere med langvarige sammensatte behov. Store og økende behov
Helsestasjon og Skolehelsetjenesten (avtale om opptil 40 % jordmor med Levanger kommune)	Helsestasjon: 161 barn (0-5 år) Skolehelsetjenesten: Alle barn fra 1-10 trinn, samt tilgjengelig for de opp til 23 år. (dette inkluderer ungdomslos og miljøterapeut)	Følger opp helsestasjon- og skolehelsetjeneste programmet. Koordinatoransvar for barn og unge med langvarige sammensatte behov. Tiltak etter helse- og omsorgstjenesteloven og behandlingstilbud for moderate psykiske lidelser. Lavterskeltiltak på individ, gruppe og systemnivå.
Legekontoret	2945 pasienter på pasientliste Daglegevakt Sykehjemslege Helsestasjonslege Laboratorium	På legekontoret jobber spesialister i allmennmedisin og sykepleiere. To av fastlegene tar videreutdanning i samfunnsmedisin.
Ungdomsklubben	Ca. 70 ungdommer	Gjennomsnittlig besøkende ungdommer per uke
Forvaltningskontoret	Behandler ca. 600 søknader per år	Behandler alle søknader om helse- og omsorgstjenester og gjennomfører kartlegginger. Har ansvar for vederlagsberegning, legemiddelhåndtering, og systemansvar for kommunalt journalsystem.
Fysio- og Ergoterapitjenesten (med frisklivskoordinator)	Antall pasienter til og med 24.10.24: Individuelle pasienter: 98 (70 eldre, 28 barn) Gruppetiltak: 23 totalt Pasienter Friskliv: 11 pasienter	Håndterer også deler av oppgavene til ergoterapeut (vakant stilling) med søknader til NAV hjelpemiddelsentral og ergonomiske oppgaver. Koordinatorfunksjon.

	Hjelpemidler: 85 pasienter	
Hukommelsesteamet	Antall brukere varierer, men er pr dags dato venteliste	Drifter pårørendeskolen. Kartlegger og følger opp de som blir henvist fra lege eller andre omkring kognitiv svikt og demens.
Integrering/flyktningetjenesten	Bosetter 30 flyktninger i 2024	Mottar og bosetter flyktninger. Varierte oppgaver med alt fra bosetting, boveiledning, samarbeid med andre aktører, ansvarlig for enkeltvedtak etter integreringsloven, migrasjonshelse, introduksjonsprogram

En innholdsrik virksomhet

Virksomhet Helse og Familie yter tjenester til mange av innbyggerne i Frosta kommune og representerer 8 ulike fagområder med flere spesialiserte fagfelt. Noen av tjenestene i virksomheten leveres til alle innbyggerne, mens andre er behovsbaserte eller vurderes etter rettigheter i helse- og omsorgstjenesteloven. Virksomheten leverer både lavterskeltiltak og vedtaksbaserte tjenester på individnivå og gruppenivå. I andre sammenhenger bidrar ulike fagprofesjoner i virksomhet helse og familie med faglig veiledning og kollegastøtte til andre ansatte i kommunen. Alle enhetene samarbeider tett med andre kommunale og eksterne tjenester. I tillegg har virksomheten ansvar for SLT-funksjon og leder for ungdomsrådet.

Sykefravær

Virksomhet Helse og Familie har mange små arbeidsmiljø, og vi arbeider aktivt med å bygge gode relasjoner på tvers av enhetene og å styrke følelsen av å være del av noe større i virksomheten. Sykefraværet har gått nedover og nærværet har blitt høyere enn på samme tid i fjor. Mulighet til å drive mestringsorientert nærledelse er viktig for å ha et godt samarbeid mellom leder og ansatt, slik at vi får til å bygge en solid og faglig sterk virksomhet for innbyggerne på Frosta, der vi gleder oss til å dra på jobb.

HMS-teamet med virksomhetsleder, verneombud og ansattrepresentant har møter hver tredje uke. Vi følger et årshjul med faste oppgaver knyttet til arbeidsmiljø, sikkerhet og internkontroll. I tillegg melder alle medlemmene inn saker til teamet. Partssamarbeidet fungerer godt og effektivt.

Økte behov og nye oppgaver

Behovet for tjenestene i virksomheten øker blant både barn og eldre. Utfordringene er komplekse, og det er i større grad behov for sammensatte og koordinerte tjenester. Dette har blant annet ført til en betydelig økning i enkeltvedtak etter helse- og omsorgstjenesteloven knyttet til BPA, avlastning, støttekontakt og koordinator. Dette er utfordrende for kommuneøkonomien, fordi de rettighetsbaserte vedtakene fører til varig økte driftsutgifter.

Ved innføringen av oppvekstreformen fikk kommunene et større ansvar for å tilby barn og ungdom behandlingstilbud for milde til moderate psykiske lidelser. Vi har etablert UP-team som Frosta kommunes behandlingspraksis. Det er et samarbeid mellom helsestasjon- og skolehelsetjenesten og kommunepsykologene i Værnesregionen. Det er lovpålagt at kommunene kan tilby behandling imellom oppgavene helsesykepleierne utfører og behandlingstilbudet i BUP. Vi har et økende antall barn med behov for tjenesten.

Antallet eldre på Frosta øker, det samme gjør antallet demente i årene som kommer. På Frosta øker den prosentvise andelen av demens i samfunnet mer enn i Trøndelag for øvrig. Dette er en krevende situasjon for kommunen, og det er viktig med tidlig innsats til rett tid for å forebygge så godt som mulig for den enkelte som rammes av diagnosen.

Oppstart av kartleggingsarbeid for kommunal tjeneste for avlastning for barn og unge

Avlastningstjenester for barn og ungdom etter helse- og omsorgstjenesteloven har hatt en markant økning siden 2020. Frosta kommune har behov for å endre tjenesten fra privat avlaster til kommunal avlastningstjeneste, da vi ser en økning av behov og kostnader. Kartlegging av behovet og beskrivelse av en tjeneste vil starte opp i 2025. Her settes det av 200.000 til frikjøp av ressurs for å kunne starte opp kartleggingen av behovet på kort og lengre sikt. Behovet for en barn- og avlastningstjeneste har vært beskrevet i mange sammenhenger over flere år, blant annet i Ambia-rapporten og i forbindelse med mulige funksjoner i et kommune/helsehus. Det er i gang et arbeid om å vurdere lokaliteter jamfør deler av punkt 6 i budsjettvedtak for 2023.

Legeplan og økning av sykepleierressurs på Frosta legekantor

Det har skjedd betydelige endringer på Frosta legekantor de siste årene, og det er behov for å synliggjøre disse og retningen framover i en egen legeplan. I legeplanen vil hele kommunes legetjeneste med arbeidsoppgaver, mål og ambisjoner beskrives.

I 2024 ble det vedtatt en fjerde fastlegehjemmel, og Frosta legekantor består av to fast ansatte fastleger med turnusordning og to fastleger med privat driftsavtale. En slik kombinasjonsordning med faste ansatte og privat næringsdrivende fastleger må utvikles og vurderes i tråd med målene for legetjenesten i kommunen. Det er behov for å utrede den totale legesituasjonen for å skape stabilitet og kvalitet for innbyggerne. Dette arbeidet vil Frosta kommune gjøre i sammenheng med legeplanen i 2025.

I 2022 ble kompetansen blant hjelpepersonellet på legekantoret styrket. Hjelpepersonellet på legekantoret består i dag av sykepleiere, og oppgavene som utføres er av høy kvalitet og fagutøvelse. I utviklingen av legetjenesten og legekantoret framover har hjelpepersonellet en svært sentral rolle. Flere fastleger gjør at behovet for hjelpepersonell på legekantoret har økt. For å ivareta oppgavene med rådgivning og triagering i ekspedisjonen, laboratoriearbeid og funksjoner i daglegevaktsordningen er en økning av sykepleierressursen nødvendig, og det foreslås en økning på 40 % i 2025.

Innføring av multidose

Innføring av multidose ble lagt inn i økonomiplan for 2022 som et innsparingstiltak. Elektronisk medisineringsstøtte kan gi en langsiktig innsparing ved mindre behov for medisinkontrollering. Multidose er også et kvalitetsløft for brukerne som gir sikrere medisinutdeling. Automatisering vil kunne gi økte effekter som mindre avvik og bedre kvalitet i tjenestene.

I Frosta kommune har tidligere ikke hatt tilgang til systemer som har gjort det medisinskfaglig forsvarlig å innføre multidose. For at multidose skal fungere sikkert og uten fare for feilmedisinering, må medisinlistene være oppdatert i sanntid. Høsten 2024 vil Frosta kommune ta i bruk systemer som muliggjør innføring av multidose på en sikker måte. Fastlegene legger opp til en stegvis innføring av multidose til egnede pasienter i samarbeid med virksomhet pleie og omsorg. Innføring i høst gjør at vi ser helårseffekt av multidose i 2025. For ytterligere informasjon om helårseffekt opp imot innsparing se punkt om multidose under virksomhet pleie og omsorg.

Videre bosetting av flyktninger

Signalene fra regjeringen er at kommunene bes om å forberede seg på mottak av flyktninger også i 2025. Det er knyttet usikkerhet til antallet, men Frosta kommune har valgt å legge opprinnelig anmodning for 2023 og 2024 til grunn for budsjettet i 2025 og bosetting av 20 flyktninger. I 2024 fikk Frosta kommune en ekstra anmodning, og tar imot 30 flyktninger inneværende år. Bosetting av 20 flyktninger har vist seg å være bærekraftig for kommunen, og det anbefales at vi tar vår del av samfunnsansvaret og opprettholder praksisen med å ta imot det antallet Frosta kommune blir bedt om å bosette.

Integreringstjenesten er godt organisert, men med ressurser som er tilpasset et lavere antall bosettinger enn det vi har hatt de siste par årene. Det foreslås derfor en økning i ansattressurs tilsvarende 60 % stilling. Det vurderes at integreringstilskuddet vil være i balanse mot kostnadene dette vil påløpe.

Kommunen må ut på det private leiemarkedet for å skaffe boliger, og trenger i den forbindelse et tett samarbeid med private utleiery. Det er også behov for tett samarbeid med næringslivet, for å skaffe arbeid til flyktningene som bosettes. Personer som flykter fra krig og konflikt kan ha behov for ekstra oppfølging av helsetilstanden sin. For å få til et forsvarlig tilbud er tidlig kartlegging av helse viktig. For flyktninger som har bodd i kommunen en stund, er det viktig å bygge opp tillit til å ta imot riktig hjelp til rett tid. Migrasjonshelse vil være et satsingspunkt for å forebygge utenforskap og bidra til integrering.

Styrkning av hukommelsesteamet

Med både framskrivninger som viser en økt andel eldre og eldre med demens, foreslås det å øke hukommelsesteamet fra 2026 med ressursøkning fra 37 % til 90 %. Frosta kommune har skrevet under avtale om et demensvennlig samfunn og har nylig vedtatt demensplan. Avtalen og planverket forplikter kommunen til å arbeide målrettet knyttet til det økende antallet demente.

Virksomhet Skole

Årsverk i virksomheten pr 01.01.24	46,78	
Antall ansatte	57	54 Frosta skole og SFO 3 Frosta voksenopplæring
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Frosta skole	283 elever	
Frosta SFO	67 barn	Økning i 2024, i takt med utvidet gratisordning SFO for 3.klassinger.
Frosta voksenopplæring		

Økonomisk og faglig

Frosta skole har et noe lavere elevtall høsten 2024 enn høst 2023. Andelen elever med individuell tilrettelegging er likt forrige budsjettår, og utfordrer skolen på å fordele ressursene til det beste for eleven og klassene. Man har også en høyere andel elever som har utfordringer med psykisk helse, og som sliter med høyt skolefravær.

Frosta skole har skoleåret 2024-2025 fokus på etterarbeid etter Læringsmiljøprosjektet, samt oppfølgingstiltak etter arbeidsmiljøkartlegging som ble gjennomført våren-24 i samarbeid med bedriftshelsetjenesten.

Virksomhetens partsgruppe er «navet» i arbeidet, og prioriterer tiltak virksomheten skal sette i gang. Høst 2024 arbeider skolen blant annet med revidering av rutiner for håndtering og oppfølging av vold og trusler i skolen. Ellers har man fokus på å styrke støtten rundt nyansatte, og har egne treffpunkt der de får opplæring og informasjon om skolens verktøy og kommunens rutiner og planer. Ansatte får også jevnlig treffpunkt der de får mulighet til å jobbe innenfor lærerfaget; evaluere undervisning og utveksle faglige erfaringer med kollegaer.

Frosta voksenopplæring består i dag av tre ansatte. To ansatte underviser, en står for administrering og koordinering av språkpraksis. Det gjennomføres undervisning på dag- og kveldstid, og har hatt et økende elevtall. Dette grunnet inntak av flyktninger fra Ukraina, som går introduksjonsprogram på voksenopplæringen.

Hva er utfordringene i dag og fremover

Skolen har de siste årene hatt et høyt sykefravær, noe som utfordrer muligheten for å gi stabilitet til elevene på skolen. Dette er en viktig faktor for trivsel i skolemiljøet, og som skolen har stort fokus på.

Ansatte merker en endring i elevers psykiske helse, noe som medfører mere tid som brukes på å følge opp enkeltelever og familier grunnet utrygghet, uønsket skolefravær med mer. Tilstrekkelig tilgjengelig personell fra skolehelsetjenesten som kan bistå med lavterskel hjelp som åpen dør-funksjon, er og utfordrende å få til med en norm på helsesykepleier.

Sykefravær

Det har blitt jobbet med å tilpasse arbeidsoppgaver og arbeidsmengde til ansatte med langtids sykefravær. Ansatte skal kjenne på tilhørighet, mestring og kjenne at sitt bidrag utgjør en positiv forskjell for elever og kollegaer. Dette i tråd med tankegangen om ABC i arbeidslivet. Ledelsen har vektlagt å skape bedre forutsigbarhet for ansatte som er på jobb i tider med høyt fravær. Det har vært krevende å skaffe vikarer til korttidsfravær. Denne erfaringen gjorde at

skolen valgte å øke grunnbemanningen med 1,25 årsverk vinteren-24 for å bedre ivareta korttids- og langtidsfravær med egne ansatte.

Det arbeides aktivt i partssammensatt gruppe for å sikre et godt arbeidsmiljø. HMS teamet har jevnlig møter som ligger i et årshjul. Videre jobber vi med relevant kompetanseutvikling og mestringsklima. Dette er to faktorer som er tatt ut av resultatet av medarbeiderundersøkelsen.

Virksomhet Borglia friluftsbarnhage

Årsverk i virksomheten pr 01.01.25	15,45	
Antall ansatte	Fagarbeidere/ barnepleier	6
	Barnehageassistent	2
	Lærling	0
	Pedagogiske ledere	7
	Barnehagelærer	0
	Virksomhetsleder	1
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Førskolegruppa	10 barn (10 plasser)	
Marihønegruppa	9 barn (9 plasser)	
Humlegruppa	13 barn (13 plasser)	
Småbarn	19 barn (38 plasser)	
	51 barn (70 plasser)	19 barn under tre år 32 barn over tre år 6 barn fra Ukraina 3 barn med spesialpedagogisk hjelp

Økonomisk og faglig

I barnehageloven § 26 er det en bestemmelse om grunnbemanning i barnehagen, og det må bemannes ut ifra antall barn og barnehageplasser. Barnehagen har totalt 51 barn. 6 av disse er flyktninger fra Ukraina, noe som krever litt ekstra ressurser i oppstartsperioden. Barnehagen har inneværende barnehageår noe økning i enkeltvedtak spesialpedagogisk hjelp knyttet til enkeltbarn med individuelle rettigheter. Barnehagen har også hatt en del utfordringer knyttet til rekruttering. Virksomheten er en del av utdanningsløpet og økt krav til innhold og kvalitet er det beste for barnas utvikling, trygghet samt nærværende og fremtidig læring. Det krever tett bemanning, stabilitet, kunnskap og kompetanse. Virksomhetsleder tar videreutdanning innenfor spesialpedagogikk.

Virksomheten er deltakende i Læringsmiljøprosjekt (LMP). Fokuset er å sikre et trygt og godt barnehagemiljø uten mistriksel og krenkelser. Barnehage og skole har sammen laget "Handlingsveilederen for trygt og godt oppvekstmiljø". Veilederen vil vi implementere i barnehagen slik at alle ansatte er kjent med den og bruker den aktivt i arbeidet med barna. Virksomheten deltar også på Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen (REKOM), som bidrar til at vi utvikler vår pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Barnehagens mandat er å gi barna trygge og gode oppvekstforhold.

Sykefravær

Det jobbes med å skape gode relasjoner til hverandre. Vi har hatt en del fravær og ser at det blir større belastning på de som står igjen i jobb da mangel på vikarer har vært en utfordring. Lange dager og total belastningen har vært stor til tider. Tillit til leder er viktig, slik at man kan snakke med leder før lege. Borglia har jobbet aktivt med ABC-modellen. Partsgruppa har også snakket med de andre ansatte om viktigheten av å prøve seg på jobb. Vi ønsker at alle skal ha muligheter for å komme på jobb og vi ønsker å tilrettelegge for det.

Virksomheten jobber aktivt i partssammensatt gruppe for å sikre et godt arbeidsmiljø.

Virksomhet Kvamtoppen barnehage

Årsverk i virksomheten pr 01.01.25	10,00	
Antall ansatte	Fagarbeidere/ barnepleier	5
	Lærling	0
	Kunstner	1
	Pedagogiske ledere	4
	Barnehagelærer	0
	Virksomhetsleder	1
Avdeling	Antall barn	Kommentarer
Stortoppen	12 (12 plasser)	
Mellomtoppen	13 (17plasser)	
Litjtoppen	11 (22 plasser) Fra 1.4.24 12 (26 plasser)	
	36 barn (51 plasser)	15 barn under tre år 21 barn over tre år
	Fra 01.04.25 39 barn (57 plasser)	18 barn under tre år 21 barn over tre år

Økonomisk og faglig

Kvamtoppen barnehage har hatt en økning av antall barn som har starta opp ved barnehagen høsten 2024. Det var få søkere ved hovedopptaket, men vi har tatt inn barn underveis i barnehageåret.

I barnehageloven § 26 er det en bestemmelse om grunnbemanning i barnehagen, og det må bemannes ut ifra antall barn og barnehageplasser. Vi bemanner etter antall barn. I 2024 ble ressursstyring tatt i bruk, der ansatte får sine vakter digitalt. Dette har blitt tatt godt imot av ansatte og tillitsvalgte. Vi ser både fordeler og ulemper ved dette, da det ikke blir like mye skjønn av å gi og ta. Ved sykefravær der ansatte går lengre vakter, vil det gå på kontoen overtid og ikke for vikar sykdom, noe som har ført til mer overtidstimer.

Barnehagen er en del av utdanningsløpet og det stilles økt krav til både innhold og kvalitet i barnehagehverdagen. Virksomheten har fortsatt gode og stabile ansatte som har jobba innenfor fagfeltet i flere år. God faglig kompetanse er viktig for å gi barna en god utvikling, trygghet, nærvær og fremtidig læring. Kompetanseplanen for virksomheten har hatt fokus på mer kompetanse innenfor samisk språk og kultur samt spesialpedagogikk. Vi har ansatte som har tatt videreutdanning innenfor disse områdene og nå vil vi dele kunnskap til resten av personalet.

Kvamtoppen barnehage deltok i Læringsmiljøprosjekt, og nå jobbes det med miljøet rundt barnet og barnegruppa, der fokuset er å sikre et trygt og godt barnehagemiljø uten mistrivsel og krenkelser. Vi sammen tar et felles løft og det er utarbeidet en "Handlingsveileder for trygt og godt oppvekstmiljø" i kommunen som vi vil bruke 2025 til å forankre i personalet. I tillegg deltar vi i Regional ordning for kompetanseutvikling i barnehagen (REKOM), som bidrar til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Målet er å sikre at alle barn får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet.

Sykefravær

Det er jobba med nærværsfaktorer og det er flere ansatte som har fått tilpassa stillingsstørrelsen i forhold til restarbeidsevnen sin. Vi har hatt et lavere sykefravær i 2024 enn året før. Det er praktisert leder før lege, der leder og ansatte sammen finner løsninger før ansatte går til lege. Vi viderefører ABC for god psykisk helse på arbeidsplassen gjennom systematisk HMS-arbeid.

HMS-gruppen har jevnlig møter, som ligger inn i et års hjul. Det er fastsatte møtedatoer som ligger inne i kalenderen til de involverte. Vi vil etter ny medarbeiderundersøkelse jobbe videre med kompetanseutvikling etter resultater fra denne. At flere tar videreutdanning og at alle ansatte har deltatt i prosjekt om oppvekstmiljø gjør at vi har noe å jobbe etter i fellesskap på virksomheten. Vi deltar også på REKOM, der pedagogiske lederne deltar aktivt innenfor ledelse av pedagogiske prosesser på egne avdelinger. Foresatte er også en viktig brikke for å bidra til en god barndom for sine barn. Det tilbys ekstra samtaler og veiledning om det er behov for det.

Virksomhet Pleie og omsorg

Årsverk i virksomheten pr 01.01.25	74,47	
Antall ansatte	<p>103 fast ansatte</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sykepleiere • Vernepleier • Miljøterapeuter • Helsefagarbeider • Pleiemedarbeider • Kokk • Fagarbeider • Assistent • Fagkoordinator • Ressurskoordinator • Virksomhetsleder • Avdelingsledere <p>I tillegg kommer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lærlinger • Menn i Helse • VTO • Unge arbeidstakere • Tilkallingsvikarer uten faste stilling 	
Enhet (Avdeling)	Antall brukere 2024 (pr 14.10.)	Kommentarer
Langtidsavdeling	7	
Kortid /rehab avdeling	24	Korttidsopphold og avlastning
Aldersdementavdeling	8	Skjermet enhet
KAD/ØHJ	2	
Dagplass	1	
Hjemmesykepleien	165	
Bo og miljøtjenesten	5 beboere, 2 dagsenterbrukere, 5 deltakere på klubben, 10 brukere på eksternoppfølging, 1 bruker på avlastning og 1 bruker på tilrettelagt barneavlastning.	Boliger med oppfølging, ekstern oppfølging/ADL-trening, lavterskel tilbud i form av klubb og dagsenter.
HDO (Heldøgns omsorgsboliger)	22	
Dagsenter (hjemmeboende demente)	13 (plass til 6 pr dag, varierende hvor høy tildelingsgrad brukere har).	
Frostatunet kjøkken	Ivaretar alle brukere og har åpen kantine for ansatte, pårørende, arrangement og møter.	
Matombringning	23	Ikke lovpålagt tjeneste, gjennomføres av frivillige som får dekt reiseregning.

Om virksomheten og dagens drift

Virksomheten skal ivareta en bærekraftig og sammenhengende helse- og omsorgstjeneste. Vi tar imot beboere som har sammensatte diagnoser og funksjonstap. Ansatte får bruke sin faglighet på ett bredt sammensatt diagnoser/behandling. Virksomheten tar imot elever, menn i helse lærlinger og sykepleie/vernepleierstudenter. Dette er en faglig berikelse og er med på å rekruttere for framtiden. Det er en tydelig økning i tjenestene som tilbys til hjemmeboende, både i omfang og kompleksitet, nå enn tidligere hvis en ser på økningen i antall tjenester og tjenestetimer oppi mot antall pasienter.

Økning av tjenestetimer og brukere i hjemmesykepleien og bo- og miljøtjenesten:

Periode	Antall pasienter	Antall tjenester	Antall tjenestetimer pr.uke
2020	102	264	980
2021	140	335	1149
2022	150	414	1553
2023	182	513	1717
2024	183	514	1719
2025, pr 14.10	165	762	2624

Virksomhetens strategi bygger på målene i:

- Meld.St.29(2012-2013) ”Morgendagens omsorg”
- Meld. St. 26(2014-2015) ”Fremtidens primærhelsetjeneste-nærhet og helhet”
- Meld. St.15(2017-2018) ”Leve hele livet-En kvalitetsreform for eldre”
- NOU 2023:4 ”Tid for handling”. Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste.
- Meld. St. 24 (2022 -2023) Fellesskap og meistring
- Reformen: (2024 – 2028) «Fellesskap og meistring – bu trygt hjemme».
- Meld. St. 9 (2023 – 2024) Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024 – 2027.

Heltidskultur - jakten på den gode vakten

Det ble vedtatt i kommunestyret i 2022 at en skulle igangsette en prosess med heltidskultur. Gjennom dette utviklingsarbeidet er det gjennomført en oppgaveanalyse og kompetanseanalyse, i likhet med anbefalinger i Helsepersonellkommisjonen og utredningen «fremtidens omsorgstjenester» fra Ambia. Gjennom utviklingsarbeidet er det avdekket og vurdert behov for økte stillinger, da spesielt på natt og innen ressursstyring. Det er tjenestestyrt behov som ligger til grunn for planlegging og gjennomføring av turnus, slik at vi drifter bærekraftig og effektivt, med god kvalitet. Heltidskultur ble ivaretatt av ressursøkning tildelt fra kommunestyret. Samtidig som det ble flyttet variabel lønn, tilsvarende to årsverk, til faste stillingen for å sikre en buffer innen tjenesten som kan ivareta fravær, permisjoner med mer. Dette vil ikke dekke inn alt fravær, men vi vil kunne gi en bedre kontinuitet i fraværstdekningen, i tillegg til at ansatte får mulighet for større stillinger. Dette forutsette at en får optimalisert driften ved at ansatte jobber mer på tvers av virksomheten ved behov. Økning i stillingsstørrelse omhandler også at en skulle inndekke kompetanse og kontinuitet i helg og redusere behov for ferieinnleie.

For å lykkes med å realisere og opprettholde en heltidskultur må vi gjøre fire grep:

1. Dimensjonere bemanningsplanene slik at de speiler tjenestebehovet og tar tilstrekkelig høyde for fravær i ansattbeholdningen og svingninger i brukerbehovet.

2. Utvikle en budsjetterings- og arbeidstidsplanleggingsmetodikk som sikrer at forsvarlig tjenestetilbud med en bærekraftig forvaltning av den til enhver tid tilgjengelige arbeidskraften.
3. Mobilisere og omstille gjeldende ansattbeholdning til et flertall faste ansatte i store og hele stillinger. I døgndrift innebærer dette at den enkelte ansatte i en heltidskultur må jobbe flere av arbeidstimene sine helg og i perioder med stort ferieavviklingsfravær.
4. Rekruttere inn i ansattbeholdningen for å kunne dekke det totale bemanningsbehovet når en har mobilisert og omstilt det en kan.

De fire grepene er altså gjensidig avhengige av hverandre og er avgjørende for å lykkes med å omstille til en bærekraftig heltidskultur.

Tjenesten har startet på ny kalenderplan (turnus) med flere helgetimer og med mål om større faste stillinger, plan og økt sammenheng og praksis av velferdsteknologi, og demensplan og økt sammenheng i demensarbeidet. Med plan for arbeidet er det lettere å treffe på målet, vise sammenheng og helhet.

Plan for demensomsorgen ble i 2024 vedtatt politisk av kommunestyret og det ble påstartet en prosess med å realisere planen i praksis. Planen skal vise helhet og sammenheng i de kommunale tjenestene våre gjennom hele omsorgstrappen.

Gjennom Stortingsmeldingen Bo trygt hjemme skal vi jobbe for å planlegge for bærekraftige tjenester i fremtiden. For enkelte kan det være viktig å få bo hjemme så lenge som mulig, med de muligheter for tilrettelegging man kan få fra hjemmetjenester, hjelpemidler og velferdsteknologi. For andre vil en tilrettelagt bolig kunne bidra til å ivareta den enkeltes selvstendighet og behov for privatliv, selv om helsen reduseres. Det vil også være de som vil få sine behov best ivaretatt ved plass i institusjon, og for noen vil en institusjonsplass være en trygghet både for den enkelte og de pårørende.

Velferdsteknologi

Frosta kommune har tatt i bruk og benytter ulike velferdsteknologiske løsninger der dette er formålstjenlig for brukerne. Dette har fram til nå vært i varetatt i fellesskap med de andre kommunene i Værnesregionen. Flere eldre med mer omfattende helseutfordringer vil øke behovet for tjenester i tiden som kommer, og da bør velferdsteknologi tas i bruk i økende grad. Innovasjon innen organisering, kompetanse og teknologi vil gi økt handlingsrom, men det må settes av ressurser til opplæring, programmering, oppkobling og vedlikehold.

En tydelig plan for arbeidet vil gi en bevisst og planlagt arbeidsflyt som sier oss noe om hvilke velferdsteknologiske utstyr som kan være aktuelt for den enkelte innbygger med rett på kommunale tjenester. På den måten kan vi bistå innbyggerne med ønske om å bo hjemme lengst mulig, muligheten til det på den forsvarlig måte.

Velferdsteknologi vil kreve økt tidsbruk for superbrukerne våre, samt innkjøp av utstyr og økte utgifter til lisenser. Det vurderes likevel som en nødvendighet, da rett bruk av velferdsteknologi vil kunne avlaste og være besparende når det kommer til antall årsverk vi kan risikere å stå i behov av i fremtiden uten denne støtten.

Elektronisk medisineringsstøtte for pleie og omsorg

Tiltaket ble lagt inn som forventning i forbindelse med behandlingen av økonomiplan for 2022, med forventet oppstart i 2024. Oppstart om implementeringen vil bli påstartet i slutten av november 2024. Elektronisk medisineringsstøtte vil kunne gi innsparing gjennom at

velferd ikke vil komme til å trenge omkring ett årsverk sykepleier som kontrollerer medisiner. Elektronisk medisineringsstøtte vil også kvalitetssikre medisinalutdeling for brukere.

Automatisering vil kunne gi økte effekter som mindre avvik og det fremkommer at avvik på automatisering ligger på 0,01% men på manuell så ligger det på omkring 10% på landsbasis. I full drift anslås det å kunne spare inn 500.000 på årsbasis jamfør avsnitt over. Dette muliggjøres ved bedre utnyttelse av ressurser innenfor området. Dette er en del av velferdsteknologi, som både gir innsparing ved at en ikke trenger økning av årsverket i årene fremover og samtidig kvalitetssikre tjenestene.

Informasjon om avdelingene i pleie og omsorg:

Frostatunet institusjon:

Institusjonen har pr dags dato ingen overliggere fra helseforetaket og er god på å ta imot utskrivningsklare pasienter eller brukere med behov for institusjonsplass. Tjenesten tilbyr rehabilitering, medisinsk behandling, demensomsorg og palliativ/lindrende behandling, korttidsopphold og avlastning. Tjenesten opplever behov for en todelt demensavdeling, hvor en del er ulik skjermingsgrad. Vi skal se på ivaretagelse av dette gjennom en arealoptimaliseringsutredning og opp imot bruk av velferdsteknologiske løsninger for å sikre best mulig omsorg for de demente som bor på Frostatunet.

Hjemmesykepleien:

Hjemmetjenesten har godt kvalifisert personale til å utføre oppgavene, det er en nødvendighet da det er stor kompleksitet hos enkelte pasienter. En kommune må i stor grad håndtere pasientene selv på et tidlig tidspunkt i forløpet. Trenden av tjenestemottakere er som forventet, det er stor økning i etterspørselen av tjenester, så hjemmesykepleien må tenke innovativt for å møte fremtidens behov. Vi ser det er også økning i kompleksitet og tjenestetimer i forbindelse med arbeidet med at eldre skal kunne bo lenge hjemme enn tidligere. Det jobbes med å utarbeide en strategisk plan for Velferdsteknologi som etterstrebes behandlet i løpet av 2025, der prioritering av innkjøp og drift av teknologi vil være beskrevet. Dette skal bidra til å møte fremtidens utfordringer med økt antall pasienter og færre hender, da innen hele pleie og omsorgssektoren. Her prioriteres digitale løsninger som skal være trygge for pasient, pårørende og personal. Eksempelvis er det stor tidsbesparelse å få montert E-lås til brukere av hjemmesykepleien, slik at ansatte ikke trenger å bruke tid på å innhente nøkler til oppdragene gjennom dagen.

HDO – Heldøgns omsorgsboliger:

Omsorgsboligene (HDO) på Frostatunet er fullt bosatt med periodevis venteliste, her utøves god faglig pleie på individuelt nivå.

Dagsenter for demente:

Dagsentret for hjemmeboende demente bistår demente med å vedlikeholde deres funksjoner på en best mulig måte, avlastet de pårørende og gjør overgangen til en institusjonsplass mykere for brukeren. De har pr dags dato plass til seks brukere fire dager i uken og tre brukere en dag i uken, grunnet bemanningstetthet. De har en ulike aktiviteter og en turdag per uke. De demente blir hentet hjemme og fraktet til dagsenteret. Med utviklingen av antallet demente i Frosta, ser vi behovet for økning av plasser på sikt, for å sikre at vi kan bistå med å utsette funksjonstapet lengst mulig, for at de demente skal kunne bo hjemme så lenge som mulig.

Bo og miljøtjenesten:

Bo- og Miljøtjenesten har fått økende antall brukere de siste årene, da med fokus på brukere som har behov for praktisk bistand i hjemmet, noe som tidligere har vært ivaretatt av psykisk helse- og rustjenesten. Dette er gjort for å frigjøre tid for psykisk helse og rustjenesten, samt for å sikre at brukere kan få tilbud om praktisk bistand og ADL trening fra ansatte med kompetanse på brukergruppen. Vi ser også at en stor andel av brukere som blir fulgt opp i sine hjem, på sikt vil ha behov for leilighet med oppfølging fra bo og miljøtjenesten. Vi er kjent med at det er flere av brukerne som vil ha behov av bolig innen få år, og det er en utfordring at det ikke ser ut til å være noen naturlig utskifting av brukere på kort sikt.

For å prøve å imøtekomme behovet, samt utsette behov for innflytting og tettere tjenester, ble det etablert to ulike lavterskeltilbud på dag og kveld. Dagsenter to ganger i uken og en klubbkveld. Tjenesten drifter tilbud ut ifra tilgjengelige årsverk, og ser at man har kommet dit at det må etableres venteliste på ny tildelte brukere, da det ikke er kapasitet til ytterligere oppfølging innenfor de årsverkene som tjenesten har.

Frostatunet kjøkken:

På Frostatunet kjøkken er en opptatt av viktigheten med å jobbe tett på brukeren. Det etterstrebes å møte brukernes behov og vi prøver så langt det lar seg gjøre at alle skal få spise mat de liker hver dag. Vi er opptatt av at maten vi lager er laget fra bunnen med friske råvarer, at maten vi lager er energi- og næringsrik slik at den er i tråd med helsedirektoratets anbefalinger for kosthold for eldre. Kjøkkenet ligger midt i sykehjemmet og der lager vi mat fra hjerte og sjel, derfor ønsker vi også at kjøkkenet vårt skal fremstilles som hjertet av Frostatunet. Med serviceinnstilte kjøkkenarbeidere som møter alle som kommer innom med et smil. Vi er opptatt av å utnytte bygda vår Frosta for det den har å tilby oss året rundt, her er det ubegrenset tilgang på grønnsaker, salat og urter av høyeste kvalitet.

Nåværende og fremtidige utfordringer:

Tilgang på riktig kompetanse og arbeidskraft er nødvendig for å skape en bærekraftig helsetjeneste. Framskrivninger viser at det er ett stort og udekket behov for sykepleiere og helsefagarbeidere. Ansatte bruker tid på manuelle oppgaver som kunne vært utført elektronisk, som for eksempel legemiddelhåndtering.

For å imøtekomme denne utfordringen vil det være viktig å se på disse mulighetsrommene:

- Oppgavene må løses av den kompetansen som trengs
- Oppgavene må løses på tvers av fag, organisasjonsstruktur og forvaltningsnivå
- Forhindre utenforskap og sørge for at flere får mulighet til å benytte sine ressurser i verdiskapningen i Frostasamfunnet. Få inn frivilligheten i større grad, unge utenfor, arbeidsutprøving, VTO kandidater etc. Det å kunne gi omsorg til de som trenger omsorg vil kunne gi mestring og bedre psykisk helse for begge parter.
- En bærekraftig bemanning der vi har et systematisk arbeid med et helsefremmende arbeidsmiljø der medarbeidere opplever trivsel, arbeids glede og læring.
- Heltidskultur skaper kontinuitet og kvalitet i pasientbehandlingen og et helsefremmende arbeidsmiljø for de ansatte. Det gir ansatte muligheter til større stillinger og deltakelse i egen kalenderplanlegging.
- Hensiktsmessig arbeidstidsordninger og riktig kompetansesammensetninger sikrer trygg bemanning og reduserer sykefraværet.
- Bruke velferdsteknologi der det er nødvendig for pasienter og tjenesten, eksempelvis digitale tilsyn og elektronisk medisin støtte.

Virksomhet Pleie og omsorg har et samfunnsansvar med å gjøre mer med mindre ressurser.

For å kunne imøtekomme denne utfordringen vil det være viktig å fortsette å fokusere på:

- Vi må sikre minimumsforbruk av materiell. Miljøvennlig forvaltning av avfall.
- Tjenester nærmere pasientene (ambulerende team, blodtransfusjon m.m.).
- Være en helsefremmende arbeidsplass: risiko for farlige situasjoner reduseres til et minimum. Riktig legemiddelhåndtering, avvikssystem, internkontroll, opplæring og veiledning.
- Brukermedvirkning/brukerstyring: Legge til rette for at brukerne kan ta større ansvar for egen helse.
- Pasientene og pårørende kan få og bruke kunnskap om egen/pasientens sykdom og behandlingsmuligheter for å ta beslutninger.
- Skaper trygghet og helhetlige pasientforløp, en bærekraftig helsetjeneste.
- Samarbeidsutvalget: holde det aktivt med strukturerte tilbakemeldinger fra brukerne og pårørende på forbedringsområder og samarbeid.

Frosta vil få en økning i hjernesykdommer som fører til kognitiv svikt slik som demens i årene fremover. Vil også se en økning i eldre som trenger bistand i årene fremover.

For å imøtekomme denne utfordringen vil det være viktig at vi har fokus på:

- Vi har behov for boformer for demente som ikke har behov for skjermet avdeling, slik at de får en verdig omsorg.
- Behov for økning av plasser for demente på skjermet avdeling.
- Det er behov for økning av plasser på dagtilbud for demente for å kunne ivareta og opprettholde den kognitive funksjonen så lenge som mulig, for flest mulig demenssyke. På denne måten kan de bo lengre hjemme, og ventelisten på boliger/plasser vil ikke være like lang.
- Fokus på god ivaretagelse og rett hjelp tidlig i forløpet slik at en forhindrer at trykket på institusjonsplasser blir høyt, samt sikrer at flest mulige eldre kan bo hjemme så lenge som mulig.
- Se på mulighet til å opprette funksjonen koordinatorene innen kreft/palliativ omsorg og evt andre koordinerende oppdrag som har avsatt tid til denne funksjonen. Samt sikre at fagkoordinatorene har nok tid for å koordinere faget ved en pasientøkning.

Vi ser at det ikke er en direkte sammenheng mellom behov, forventninger knyttet til helse- og omsorgstjenesten og bærekraften i tjenesten. En ser økning både på eldre, men også på yngre med sammensatte utfordringer som trenger praktisk bistand og ADL trening, samt bolig med oppfølging på sikt.

For å imøtekomme denne utfordringer vil det være viktig at vi har fokus på:

- Se på arealbruken og mulighetene innenfor de bygningsmassene vi har og vurdere nødvendig utvidelse av tjenester hvor en ser behov for det.
- Bruke rett kompetanse til rett tid fra rett tjeneste. Her er det forvaltningskontoret som må gjennomføre tildeling etter tildelingskriterier, men også på bakgrunn av risikovurdering sammen med tjenestene ved behov. Dette for å sikre en god brukersammensetting. En revidering til tildelingskriteriene slik at de er oppdatert opp i mot dagens og fremtidens behov til også være behøvelig.
- Se på ressursbruken og tjenestetildelingen i helhet i pleie og omsorg.
- Kartlegge omfanget at brukeroppfølgning fra bo og miljøtjenesten, da ressursene pr i dag er basert på vedtakene til brukerne som bor på bo- og miljøtjenesten.

Dette skal sees på i sammenheng med kartlegging av arealutnyttelsen som gjennomføres av byggeier i samråd med pleie og omsorg.

Bygningsmessige og driftsmessige utfordringer i møte med fremtiden og nåtidens behov.

- Frostatunet kjøkken er nå ca. 23 år gammelt, og det er behov for utskifting av utstyr gjennom investering. Det er kartlagt om en skal fragå fra å ha kjøkkenet på Frosta og legge matlagingen til eksterne storkjøkken. En ser at dette vil være en stor økonomisk utgift, samt en vil måtte ha flere ansatte i eksempelvis hjemmesykepleien for utkjøring av mat til brukerne. En ser også at det fratar brukerne på institusjon muligheten til lukt, lys og andre innbydende samseinttrykk som fremmer sultfølelsen og ønske om mat.
- Vaskingen av beboertøy utføres av pleiepersonalet ved Frostatunet. For leie og vask av personaltøy, sengetøy og håndklær har vi avtale med privat leverandør. Vaskeriet på Frostatunet tilfredsstillter ikke dagens krav. Dette er tatt med i arealoptimaliseringsutredning hvor dette aspektet er tatt inn for å kartlegge muligheter for å ivareta dette.
- Andre aspekter som er tatt med inn i arealoptimaliseringsutredningen er beboerrom for demente i skjermert og ikke skjermert avdeling. Optimalisering av arealet som er på Frostatunet og bo- og miljøtjenesten, knyttet opp imot fremtidig behov, boligsosialhandlingsplan og AMBIA rapporten.
- Driftsmessig vil vi komme til å se en økning knyttet til utskifting av nettbrett/telefoner, økt lisensutgifter ol. knyttet til økt bruk av velferdsteknologi, her er det foreslått en budsjetttøkning på 50' årlig i planperioden.

Salg av korttids/rehabiliteringsplasser til nabokommuner:

Frosta kommune har over flere år hatt periodevis ledighet på korttids/rehabiliteringsplasser på Frostatunet institusjon. Det å ha periodevis ledige rom på institusjonen over tid vil være lite bærekraftig både opp imot inntekt- og utgiftssiden til kommunen. Det vil også være mer givende for ansatte hvis vi drifter med full kapasitet, slik at de kan yte omsorg og gode tjenester innenfor sine fagområder. Kommunen ønsker å kunne se på muligheten til å tilby nabokommuner muligheten til å kjøpe korttids- og rehabiliteringsplasser til en døgnpris for å bidra til at de skal redusere overligger på sykehus og andre helseforetak. Det er viktig at Frosta kommune sikrer at det er tilstrekkelig med ledige rom til å dekke egne behov, men over tid ser vi at kapasiteten ikke utnyttes tilstrekkelig, per oktober 2024 står syv rom ledig. Hvilke typer plasser og behov som vi kan tilby, vil dermed variere noe i løpet av året. Vi legger til grunn at det til enhver tid kan leies ut to rom.

Eksempelvis vil det koste en kommune 5745 kr pr døgn for en overligger fra sykehus i 2024. Hvis en kommune har en overligger hver dag i ett år vil det koste kommunen i underkant av 2,1 millioner. Ved at Frosta kommune tilbyr plasser til kjøp for nabokommunene for en lavere sum enn dette, og hvor kjøpet vil innbefatte god omsorg og faglighet i oppholdet, vil kommunen bidra til å finansiere andre viktige helse og omsorgstjenester. Dette sikrer også at ressursene blir brukt effektivt, sikrer gode avtaler som fremmer samarbeid mellom kommuner og ved å tilby plasser til nabokommune kan det bidra til en mer dynamisk helsetjeneste. Tiltaket er foreslått med en inntekt årlig på 3.000'.

Behov for investering i utbytte av bilpark til hjemmesykepleien og minibussen til dagsenter for demente.

Minibussen til dagsenteret begynner å bli gammel og det vil påløpe store økonomiske kostnader på den innen kort tid. Det er behov for å bytte ut denne for å sikre drift av

dagsenteret da den brukes både for henting og levering av brukere, samt for turdag som er et viktig element for å opprettholde dementes kognitive funksjon. Å bytte ut bilene i hjemmesykepleien med elbiler kan gi flere fordeler. For det første vil det redusere karbonutslippene betydelig, noe som bidrar til et bedre miljø og en mer bærekraftig fremtid. Dette støtter FNs bærekraftsmål nummer 13, som handler om å bekjempe klimaendringer. Elbiler er også ofte billigere i drift, med lavere drivstoff- og vedlikeholdskostnader, noe som kan gi økonomiske besparelser på lang sikt. Videre er elbiler stillegående, noe som kan bidra til et roligere og mer behagelig arbeidsmiljø for de ansatte. Samtidig er det viktig å beholde noen tradisjonelle biler for å sikre kontinuerlig drift i tilfelle strømbortfall, slik at tjenestene til hjemmesykepleien ikke blir avbrutt. Dette balanserte tilnærmingen sikrer både miljømessige fordeler og operasjonell pålitelighet. Tiltaket elbil/minibuss foreslås tatt inn i 2027.

Oppgradering av utstyr kjøkken sykehjemmet.

Oppgradering av utstyret på Frostatunet sykehjem er en nødvendig investering. Kjøkkenet, som er 23 år gammelt, har vist økende behov for service, reparasjon og utskifting av storkjøkkenutstyr. Dialog med storkjøkken i nabokommunene har vist at det ikke vil være økonomisk fordelaktig for kommunen å bestille fra eksterne storkjøkken. Et lokalt storkjøkken på Frostatunet er derfor avgjørende. Kjøkkenet er hjertet av sykehjemmet, og bidrar til å øke beboernes appetitt gjennom sanseintrykk som lukt og lyder. Dette er viktig for å opprettholde god ernæring og livskvalitet blant de eldre, noe som er i tråd med FNs bærekraftsmål nummer 3, som handler om god helse og livskvalitet. Videre bidrar kjøkkenet til arbeidsplasser i kommunen og fremmer et godt arbeidsmiljø. Det kan også påta seg oppdrag som møtemat og catering, noe som gir ekstra inntekter til kommunen. Denne investeringen støtter også bærekraftsmål nummer 8, som handler om anstendig arbeid og økonomisk vekst. Tiltaket er foreslått tatt som investering med kr 1 mill. i 2025.

Koordinator innen kreft/palliasjon

Behovet for en kreft- og palliasjonskoordinator i kommunen i en 20% stilling er betydelig for å sikre helhetlig og koordinert omsorg for pasienter med alvorlige sykdommer. Ifølge NOU 2023: 4 "Tid for handling" er det avgjørende med en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste som kan møte fremtidige behov. En koordinator kan bidra til å implementere anbefalingene fra denne utredningen ved å sikre at pasienter får tilgang til nødvendig lindrende behandling og støtte. Videre understreker Samhandlingsreformen og nasjonal helse og samhandlingsplan (2024 –2027) også viktigheten av bedre samarbeid mellom ulike nivåer i helsevesenet for å forbedre pasientforløpene. En koordinator vil kunne fungere som et bindeledd mellom spesialisthelsetjenesten, primærhelsetjenesten og brukeren, noe som er avgjørende for å oppnå målene i reformen. Videre vil en slik stilling støtte opp under FNs bærekraftsmål nummer 3, som handler om god helse og livskvalitet, ved å sikre at pasienter med kreft og andre alvorlige sykdommer får den omsorgen de trenger. En koordinator kan også bidra til å redusere belastningen på pårørende ved å tilby veiledning og støtte, noe som er viktig for å opprettholde et godt psykososialt miljø for både pasienter og deres familier. Tiltaket er foreslått med 20 % stilling fra august 2025.

Oppsummert tiltak i etaten

Oppvekst og Velferd, utgifter	2025	2026	2027	2028
Koordinator innen kreft/palliasjon	100 000	220 000	220 000	220 000
Integrering – økning 60 % stilling	429 000	429 000	429 000	429 000
Utskiifting nettbrett/mobiler pleie og omsorg	50 000	50 000	50 000	50 000
Legekantoret – økning 40 % sykepleierstilling	338 000	338 000	338 000	338 000
Styrking demensteamet		420 000	420 000	420 000
Kartlegging/utredning av behov for avlastningstjenester for barn og ungdom	200 000			
Sum utgifter	1 117 000	1 457 000	1 457 000	1 457 000

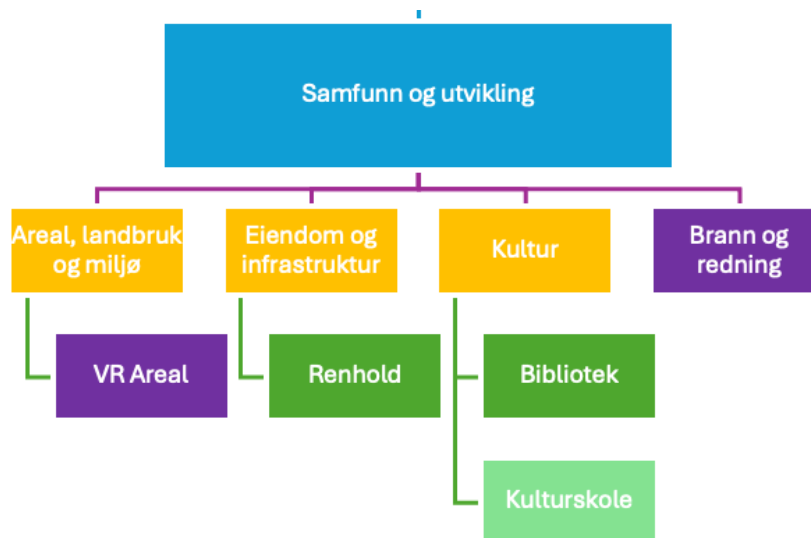
Oppvekst og Velferd, inntekter	2025	2026	2027	2028
Bosetting av 20 nye flyktninger hvert år (netto inntekt – økt tilskudd minus økt intro.stønad)	-3 019 000	-5 237 000	-3 735 000	-2 976 000
Frosta skole – tilpasning til lærernorm	-1 500 000	-3 600 000	-3 600 000	-3 600 000
Salg av korttids/rehabiliteringsplasser til nabokommuner	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Vurdering av hjemmel for tjenesteyting			-3 000 000	-3 000 000
2 barnehageopptak i året	-330 000	-330 000	-330 000	-330 000
Velferd, reduksjon sykepleierårsverk elektronisk medisineringsstøtte	-250 000	-500 000	-500 000	-500 000
Sum inntekter	-8 099 000	-12 667 000	-14 165 000	-13 406 000

Investeringer	2025	2026	2027	2028
Oppgradere utstyr kjøkken sykehjemmet	1 000 000			
Elbil hjemmesykepleien minibuss (2026), bil (2027)	0	700 000	600 000	
Sum		700 000	600 000	

8. Samfunn og utvikling

Årsverk i etaten (faste ansatte og årsverk) Per 01.01.2025	Antall ansatte	50
	Årsverk	24,23
	Ansatte ekskl. Frosta Brann og redning	32
	Antall årsverk ekskl. Frosta Brann og redning	23,64

Etaten jobber sektorovergripende med utviklingsarbeid innen økonomi og personal. Virksomhetslederne har felles samhandling og lærer av hverandre, når det kommer til budsjettarbeid, budsjett disiplin, regnskapskontroll, realisering av personall håndboken, HMS-arbeid og partsarbeid. Innen disse områdene er utviklingsarbeidet felles, og retningen er den samme.

Tjenesteleveransen har en stor bredde, mange av fagområdene er tett knyttet sammen. Det er få hoder som skal levere på et bredt fagfelt og særlovgivning. Dette gjør interkommunale samarbeid og kjøp av ekspertbistand avgjørende for å få levert tilstrekkelig kvalitet i saksbehandling og leveranse av tjenestene. Både uformelle og formelle samarbeid må utvikles videre. Sårbarheten med ha en ansatt på hvert fagområde er en risiko for både kapasitet til å planlegge og gjennomføre tiltak, kontinuitet i tjenestene og gjennomføringsevne. Når ansatte slutter, og ved sykdom, er det ingen som er i posisjon til å ta over oppgaver innenfor fagområdet. Det arbeides systematisk med dokumentasjon og etablering av rutiner for å redusere sårbarheten.

Etaten består av virksomhetene Eiendom og infrastruktur, Areal, landbruk og miljø og Kultur. Fagområder som kommuneplan, helhetlig samfunnsplanlegging, samfunnssikkerhet og beredskap er viktig for samfunnsutviklingen, og koordineres av etatens ressurser. Etaten har ansvaret for Utvalg utvikling, og arbeidet med fremleggelse av politiske saker for kommunale tjenester, saker fra interkommunale samarbeid og prosjekter som skal til politisk behandling.

Tjenester finansiert gjennom selvkost

Frosta kommune beregner kommunale gebyrer i tråd med forskrift om beregning av selvkost på tjenestene feiing og avløp. Selvkost innebærer at kommunens merkostnader med å frembringe tjenestene, skal dekkes av det brukerne av tjenestene betaler. Frosta kommune balanserer over- og underskudd på selvkost i selvkostfond. I 2024 ble det etablert et eget selvkostområde på spredt avløp. Kommunestyret har i vedtak stadfestet at selvkostområdene feiing og avløps skal leveres til 100 % selvkost. Det er foreslått at bygge- og delesak skal leveres til 100 % selvkost. Det ble gjennomført forvaltningsrevisjon på selvkost i 2024.

Kommunale planer

Planstrategien danner grunnlag for helhetlig samfunnsplanlegging i kommunen, prioritering gjennom planverk. Forslag til prioriteringer for planverk fra etaten er basert på vedtatte mål og strategier i kommuneplanens samfunnsdel (KPS). Det er arbeidet godt med revidering av overordnet planverk de to siste årene. Etaten har derimot lite oppdatert planverk på temaplannivå, noe som danner grunnlag for målrettede prioriteringer i tjenesteytelsene. I 2023 ble det gjennomført et betydelig arbeid for å kartlegge fakta og skaffe oversikt og tilstand på kommunens bygg og eiendommer. Kunnskapsgrunnlag på andre fagområdet er under arbeid, og danner grunnlaget for planbehovet som er skissert i planstrategi 2024 – 2027.

Revisjon av kommuneplanen

I planstrategien er det foreslått en mindre rullering av kommuneplanens arealdel (KPA), med oppstart i 2025, slutføring i 2026.

Et minimum som bør gjennomgås og kvalitet sikres er:

- Hvilke sjøområder som skal avsettes til akvakulturanlegg.
- Bestemmelsene knyttet til eksisterende og ny fritidsbebyggelse.
- Flyplass som er regulert bort må fjernes.
- Benevnelser i plankart og planbestemmelser stemmer ikke overens og må revideres.

Dersom arbeidet holdes innenfor rammen av mindre endringer som ikke krever konsekvensutredninger (KU), er det en rimelig prosess, i motsetning til om en må ha en ordinær planprosess med KU. Dersom det åpnes for en full runde med innspill til nye formål i planen blir prosessen betydelig mer omfattende. KPA er fra 2017 med revisjon i 2020. Hovedtrekkene i planen er tilstrekkelig for flere år fremover, og det anbefales derfor å holde revisjonen på lavest mulig nivå jamfør vurderingen i planstrategien med mål om å rette åpenbare feil og effektivisere behandlingen av byggesaker. Det tas forbehold, om en klarer å holde arbeidet innenfor «mindre endring». Det er derfor vanskelig å anslå kostnad med arbeidet. Det er nødvendig å bruke ressurser på en plankonsulent som må gjøre arbeidet med endringene og oppdatere plandokumenter. Det er estimert en kostnad på kr 750 000 (D1).

Beredskap og samfunnsikkerhet

Beredskapsarbeidet bygger på fire grunnleggende prinsipper; ansvarsprinsippet, likhetsprinsippet, nærhetsprinsippet og samvirkeprinsippet. Den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, også har ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Ansvarlig instans må ta stilling til hva som er akseptabel risiko. Den organisasjon man opererer med under kriser, skal i utgangspunktet være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig.

Det er i forbindelse med omorganiseringen i 2024 etablert en beredskapsgruppe for å redusere sårbarheten i det systematiske beredskapsarbeidet. Det er fortsatt lite ressurser som er tilgjengelig for å jobbe systematisk med beredskap på overordnet nivå, en av konsekvensene er løsningen er at fagpersoner på de aktuelle fagområdene må ta et ekstraordinært ansvar for

sitt fagområde, også med tanke på beredskap. Tydeliggjøring av roller og ansvar i organisasjonen er fokusområde for 2025, parallelt med at overordnet beredskapsplan for kommunen utarbeides.

Det er tidligere ikke avsatt midler til beredskap på overordnet nivå. Praksis er at kommuner ikke budsjetterer med større kriser, da de sjelden oppstår. Frosta kommune har ikke tilstrekkelig tilgjengelige nødnett terminaler og satellitt telefon/ abonnement, noe som ble avdekket under øvelse SODD i 2023 og øvelse SODD 2024. Kriseledelsen er per i dag ikke i stand til å kommunisere med Statsforvalter/mødetater ved e-kom utfall. Tiltak om innkjøp og drift av kommunikasjonsterminaler foreslås gjennomført (D2). Det vil i 2024 inngås avtaler ved etablering av EPS-senter. Eventuell kostnad ved avtaleinngåelse antas være lav, ved bruk kan kostanden være uforutsigbar avhengig av størrelsen og varigheten på krisen.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har ansvaret for Nødnett, det nasjonale sambandet for nød- og beredskapskommunikasjon. Kommunene benytter i dag Nødnett, både gjennom brann- og redningsvesenet, helsetjenesten og kommunal beredskap. Overgangen til nytt nødnett vil kreve at dagens radioterminaler byttes ut med mobile enheter og annet utstyr tilpasset ulike kommunikasjonsbehov. Dette gjelder utstyr i kjøretøy, båter og helikoptre som i dag bruker Nødnett. I oppdragsbrevet fra Justis- og beredskapsdepartementet forutsettes det at brukerutstyr som mobile enheter og nødvendige kontrollromsløsninger brukerfinansieres. Utover dette er fordelingen mellom brukerbetaling og sentral finansiering ikke besluttet. DSB vil informere kommunene om finansieringsmodellen så snart den er besluttet.

Tilrettelegging for næringsliv

- Næringsareal: Frosta kommune har i 2024 gjennomført, finansiert og vedtatt reguleringsplan for Skaret, og har gjennom dette tilrettelagt for økt næringsareal. Det er ikke arbeidet videre med areal som er regulert til næring ved Ulvik på grunn av kapasitet i administrasjonen. Frosta kommune har næringsareal til salgs på Vikaleiret. Det er ingen ytterlige planer om opparbeidelse av nytt næringsareal med kommunen som forslagsstiller.
- Samarbeid næringsforeningen: Frosta kommune er medlem i næringsforeningen, og stiller med fast observatør i styremøtene. Det gjennomføres dialogmøter hvert kvartal mellom næringslivet og kommunen, i tillegg bidrar kommunen på medlemsmøter i næringsforeningen og på forespørsel i andre sammensetninger.
- Frostakonferansen: Næringspolitisk konferanse arrangeres sammen med næringslivet på Frosta og NHO, for 4. gang i 2025. Finansieres gjennom deltakeravgift og sponsorinntekter.
- Førstelinjetjeneste for etablerere og eksisterende bedrifter gjennom ekstern leverandør. Dette kan for mange være en inngang til en større verktøykasse i virkemiddelapparatet. Frosta kommune i flere år hatt en avtale med Proneo, som bistår med utøvelse av tjenesten. Proneo har økt sin fysiske tilstedeværelse på Frosta i 2024, dette fortsetter i 2025.
- Matfestivalen: Frosta kommune yter tilskudd til næringslivets deltagelse på Matfestivalen.

Kommune – og helsehus

Det er utført et omfattende utredningsarbeid for å se på hvordan Frosta kommune skal komme nærmere realiseringen av nytt kommune- og helsehus i henhold til kommunestyrets vedtak 30.01.2024 som innebærer rehabilitering og ombygging av eksisterende kommunehus.

Frosta kommunehus er nedslitt og utdatert, og det er utført omfattende utredninger for å kartlegge tilstand på bygningsmasse og tekniske anlegg. Resultatet av utredningene viser at kommunehuset krever omfattende vedlikeholdsarbeid og utbedringer av feil og mangler. Kommunehuset oppfyller blant annet ikke dagens arbeidsmiljøkrav og arbeidsplasskrav. I påvente av beslutning og igangsetting er det ikke utført annet enn kritisk vedlikehold siden 2017. Det er nå 6 år siden kommunen iverksatte de første tilstandsvurderingene der det allerede den gangen ble avdekket omfattende utbedringsbehov, og vedlikeholdsetterslepet har siden da blitt enda større.

De ansatte er Frosta kommune sin viktigste ressurs. De ansatte leverer tjenester til kommunens innbyggere hver eneste dag og det er viktig å legge til rette for at kommunen kan fortsette å levere tjenester av høy kvalitet også i fremtiden. Et viktig forhold for å få til dette, er å realisere tiltaket om rehabilitering av kommunehuset. Dette gjelder blant annet helsetjeneste-delen der det er svært store avvik, feil og mangler. Med arealer som ikke på noen måter tilfredsstillende dagens lovverk og forskriftskrav. I denne sammenhengen er det også av stor betydning at kommunen som arbeidsgiver kan tilby attraktive arbeidsplasser som ivaretar arbeidsmiljølovens formålsparagraf, sikrer god arbeidshelse og effektiv tjenesteyting.

Det er i 2024 arbeidet med å få frem beslutningsgrunnlag for selve realiseringsfasen av ombyggingsprosjektet. Det er videre arbeidet med en tilnærming i selve entreprisekonkurransen som på beste måte vil treffe Frosta kommunes behov, og sikre en fremtidsrettet løsning med et bærekraftig og langsiktig resultat.

På bakgrunn av vedtaket i kommunestyret 30.04.2024 så ligger følgende til grunn for realiseringen:

- Det legges til grunn for det videre arbeidet at det utlyses en samspillskonkurranse basert på NS8407, med oppdrag om arkitekt og entreprenørytelser for å videreutvikle og rehabilitere eksisterende kommunehus, med samspill også i selve byggefasen
- Det legges til grunn en fremdrift med oppstart bygging mars 2025 og med en byggetid på ca. 18 måneder

I oktober 2024 ble det foretatt valg av totalentreprenør med sivilarkitekt som skal gjennomføre en samspillsentreprise. Det skal etableres medvirkningsprosesser også i det forestående utviklingsarbeidet med, bred deltakelse fra tilsatte og andre brukere av bygget.

Arbeidet med planlegging, prosjektering og kalkylearbeid frem til forprosjekt for «Nytt kommune- og helsehus» finansiert av midler avsatt i økonomiplanen videreføres.

Forprosjektet skal være ferdigstilt i februar 2025. Videre realiseres prosjektet i henhold til variant B «Nytt kommune- og helsehus med kombinasjonsbibliotek» finansiert av midler foreslått i økonomiplanen.

Variant	A	B	C	D	E	F	Nettoareal	m2 BTA
KOMMUNEADM, MØTEROM + STØTTEFUNK							503	704
KOMMUNEKONTOR, STAB							318	445
LEGEKONTOR OG HELSE og FAMILIEHELSETJ							643	900
TANNLEGE							100	140
FROSTA VASSVERK							15	21
ANDRE FUNKSJONER							145	203
NAV - SAMBRUK AREAL							0	0
BARN, UNGD.- OG AVLASTNINGSBOLIGER							500	700
DAGSENTER 20 plasser							200	280
KOMBINASJONSBIBLIOTEK							214	300
NETTOAREAL	1724	1938	2638	2424	1924	2224		
BRUTTOAREAL (b/n 1,4)	2413	2713	3693	3393	2693	3113		

Program for innhold i nytt kommune- og helsehus.

I forbindelse med politisk behandling av budsjett 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 innstiller *Kommunedirektøren* på at det videre arbeidet med nytt *Kommune- og helsehus* videreføres som *Alternativ B*, basisprogram med kombinasjonsbibliotek og med anbefaling om rehabilitering og ombygging som utbyggingsprinsipp.

Innstillingen forutsettes finansiert slik:

	2025	2026	Totalt
Prosjektkostnad inkl. mva.	72 500 000	71 691 000	144 191 000
Mva. kompensasjon	14 500 000	14 338 200	28 838 200
Prosjektkostnad ekskl. mva.	58 000 000	57 352 800	115 352 800
Bruk av disposisjonsfond		- 10 000 000	- 10 000 000
Lånebehov	58 000 000	47 352 800	105 352 800

Frostatingprosjektet

Frostatingsprosjektet – sammen om en historisk framtid er opprettet som et tredelt prosjekt der Frosta kommune er prosjekteier, og Proneo er ekstern prosjektleder sammen med Hilmar AS. Frostatingsprosjektets tre delprosjekt er; 1. Lagabøtejubileet Frosta 2024, 2. Nasjonaljubileet 2030 - Norge i 1000 år, 3. Utrede et framtidig formidlingscenter på Tinghaugen

Arbeidet med formidlingscenter har vært en hovedaktivitet i 2024. Gjennom støtte fra Trøndelag fylkeskommune og eget bidrag fra Frosta kommune ble det vedtatt å igangsette arbeid med skisser for et framtidig senter. Gjennom et parallelloppdrag har to leverandører levert løsningsforslag på skissenivå. Løsningsforslagene inneholder muligheter og ideer for en videre utvikling av det indre området rundt Tinghaugen og Logtun kirke, muligheter for tiltak i det ytre området fra kyst til kyst, eller fra Logstein til Rygg. De konkrete forslagene fra arkitektene ble presentert i åpent møte under jubileumsukene sommeren 2024.

Styringsgruppen har arbeidet videre med fremdriftsplan for Frostatingscenter gjennom hele året. I Styringsgruppemøte 23. oktober ble det besluttet en del anbefalingspunkt blant annet organisasjonsform, reguleringsplan, innhold i senteret og forhold knyttet til Loktu. Disse legges frem til for politisk behandling høsten 2024. Tiltak som er skissert, er foreslått finansiert gjennom bruk av næringsfond (NF):

- Reguleringsplan Tinghaugen (NF2)
- Eksterne prosjektkostnader 1. halvår (NF3)
- Innskudd stiftelse (NF4)

Det ble også diskutert om det er nødvendig å gjennomføre utkjøp bygningsmasse på Tinghaugen. Det vil arbeides videre med denne vurderingen, og det er derfor foreløpig ikke avsatt midler i planperioden.

Sentrumsplan

Arbeidet med «Sentrumsplanen» springer ut av kommunestyrets budsjettvedtak 2021 og er forankret i kommunens budsjett 2022, planstrategien for 2022-2023, budsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026. Arbeidet ble igangsatt i 2023, og etter å ha vurdert hvilken plantype sentrumsplanen skulle være, besluttet kommunestyret 7.11.2023 at sentrumsplanen skal være en *områderegulering for deler av Frosta sentrum*.

Det vises også til vedtak den 30.4.2024 om fremdrift og omfang for kommune- og helsehuset, der det gjøres rede for at områdeplanen skal legge til rette for vedtatt prosjekt med planlagt byggestart mai 2025. Kommunestyret vedtok i 2018 at Frosta skulle bli en trafikksikker kommune, og har etterspurt oppfølging av vedtaket.

Formell varsling om planoppstart ble gjort juli 2024. Statsforvalteren tilbakemelding har klargjort utredningsbehovet. Prisestimat på gjenstående arbeid på sentrumsplanen er basert på erfaringstall og ikke eksakte pristilbud fra eksterne konsulenter. Tiltaket foreslås finansiert ved bruk av næringsfond (NF1).

Vedlikeholdsetterslep på infrastruktur

Etaten har ansvar for kritisk infrastruktur i kommunen. Vedlikeholdsetterslepet på kommunens infrastruktur som bygg, vei og avløp er betydelig. Det arbeides derfor systematisk med kartlegging av behov for tiltak og opprydning, og gjennomføring av dette. Dette vil kreve betydelige ressurser fremover. Mangelfull oppfølging og saksbehandling etter norsk lov over tid, gjør det fortsatt krevende å drive saksbehandling, også på nyere saker, da det ofte er mangelfull dokumentasjon i fagsystem og arkivsystem. Dette fører også til at opprydning i eldre saker krever mye tid av etatens ansatte.

Interkommunalt samarbeid

Oppgavene som kommuner ivaretar vokser, kommuneøkonomien er under press, i mindre kommuner ivaretar få personer en svært bred fag- og oppgaveportefølje med tilhørende lovverk. Konkurransen om spisskompetanse innen tekniske fag / fagfolk med forvaltningskompetanse er høy og kostnadsdrivende. Det er i 2024 gjennomført samtaler med nabokommuner om ytterligere samarbeid innenfor flere tekniske fag for at Frosta kommune skal være i stand til å levere tjenester i tråd med bærekraftsmålene og generalistkommuneprinsippet fremover.

Utredning FV753: Felles utredningsprosjekt på Fv. 753 sammen med Levanger kommune og Fylkeskommunen. Utredningen er gjennomført i 2024, rapport er planlagt presentert i november. I rapporten vil forslag til tiltak presenteres på tre nivå, med tilhørende kostnadsvurderinger. Denne rapporten vil være grunnlag for det videre arbeidet.

Innherredsbyen; En felles strategi for areal og transport 2021 - 2040. Den er et resultat av et samarbeidsprosjekt mellom Trøndelag fylkeskommune, kommunene Frosta, Levanger,

Verdal, Inderøy, Steinkjer, Snåsa, Jernbanedirektoratet, Statsforvalteren og Statens Vegvesen. Strategiens handlingsdel gjelder 2021- 2024, og utgår inneværende år. Revidering av handlingsplan har oppstart 2024. Partnerskapsavtalen ligger til grunn for revisjonsarbeidet, med særlig fokus på følgende strategiske grep: 1. knytte sammen, 2. attraktive steder, 3. effektive overganger til kollektivtransport, 4. enklere å gå, sykle og reise kollektivt.

Prosjektet Innherred mat og reiseliv mot 2030

Prosjektet er et av flere verktøy som kan bidra til at næringslivet på Frosta og hele kommunen kan i større grad realisere mulighetene som ligger i lokalmat og reiseliv, og historiske reiser frem mot 2030. Frosta kommune har vedtatt prosjektdeltakelse 2024 – 2026.

Innherred renovasjon IKS

Innherred Renovasjon IKS har ansvaret for husholdningsrenovasjon og slam på vegne av. Ny forskrift for husholdningsavfall og slamtømming per 01.01.2024. IR betaler et administrasjonsgebyr til kommunene som skal dekke kommunens kostnader til administrasjon oppfølging. Utbetalingen er basert på antall abonnement i kommunen. I henhold til selskapsavtalen er det lagt opp til lik gebyrpris i alle kommuner. I dette ligger at alle kostnader Innherred Renovasjon IKS har, det vil si prisen som abonnentene må betale, fordeles likt uavhengig av kommune. Tjenesten husholdningsrenovasjon leveres til selvkost. Gebyrforskrifter vedtas av Kommunestyret. Det fremmes egen sak til kommunestyret om gebyrnivået på tjenesten.

Trondheim Havn IKS

Trondheim Havn IKS er et interkommunalt selskap, eid av 14 kommuner i Trøndelagsregionen. Formålet er drift og forvaltning av havneområder på vegne av eierkommunene, og tilrettelegger infrastruktur for godstransport, persontrafikk, sjøturisme og fritidsbåter. Forskrift om saksbehandlingsgebyr etter havne- og farvannsloven vedtas av Kommunestyret.

Driftstiltak ledelse Samfunn og utvikling

		2025	2026	2027	2028
D1	KPA mindre rullering	250 000	500 000		
D2	Utstyr/abb. beredskap	50 000			

Investeringstiltak ledelse Samfunn og utvikling

		2025	2026	2027	2028
In1	Kommune- og helsehus	58 000 000	57 353 000		

Driftstiltak og investeringstiltak finansiert gjennom næringsfondet

		2025	2026	2027	2028
NF1	Sentrumspan Drift	600 000			
NF2	Reguleringsplan Tinghaugen Drift	500 000			
NF3	Frostatingprosjektet Prosjektkostnader Drift	200 000			
NF4	Frostatingprosjektet Innskudd stiftelse Investering	250 000			

Virksomhet Eiendom og infrastruktur

Faste ansatte og årsverk i virksomheten Per 01.01.2025	Antall ansatte	19
	Årsverk	16,23

Virksomheten er eier og drifter av kommunens bygningsmasse, eiendommer og infrastruktur. Dette innebærer ansvaret for drift og vedlikehold av bygg hvor det drives kommunal tjenesteyting, i tillegg til øvrige kommunale boliger. Kjøp og salg av eiendom, i tillegg ivaretar virksomheten kommunens rolle som grunneier. Samferdsel, inkludert vedlikehold av vei, park og anlegg er en betydelig andel av arbeidsoppgavene og kostnadsdriverne i virksomheten. Virksomheten har få administrative stillinger som skal dekke et bredt spekter av fagkompetanse, også innen tekniske fag. Virksomheten er derfor avhengig av kjøp av konsulenttenester for å gjennomføre større tiltak.

Fra 01.08.2024 ble avløp og spredt avløp en del av virksomheten. Det har vært utfordrende å fylle vakant stilling på avløp/spredt avløp, noe som gjør at kapasiteten på avløp/spredt avløp har vært noe redusert. Det er arbeidet for å finne alternative løsninger, for å videreføre arbeidet med spredt avløp.

Virksomheten har de seneste år vært preget av nyansettelser, omorganisering, utskifting av ansatte og lovpålagte permisjoner. Virksomheten har i tillegg til driftsoppgaver gjort et viktig bidrag på planarbeid og overordnet utviklingsarbeid. Redusert kapasitet det siste året og stor oppgaveportefølje har bidratt til en lengre saksbehandlingstid på enkeltsaker enn ønsket. Arbeidet med å etablere rutiner og prosedyrer for tjenesteyting og for å sikre at kommunen følger alle lovpålagte krav er påstartet, men må fortsatt prioriteres. Dette gjelder alle fagområder på virksomheten, og gjelder alt fra rutiner for prosjektgjennomføring og boligutleie til HMS-rutiner.

FDV-systemet Famac, ble implementert i 2024. Kommunen har nå digitalisert eksisterende dokumentasjonen på infrastrukturen i bygg. Det bidrar til mer effektiv og rasjonell forvaltning av arbeidsprosesser. Det gir også grunnlag for mer systematisk innmelding og prioritering av innmeldte behov for mindre tiltak i bygg.

Inntekter eiendom

Kommunen har 24 utleieboliger i tillegg til 42 omsorgsboliger på helsetunet og Nertunet. Husleie er regulert i leieavtale. Det er primært kommunal deflator som legges til grunn for økning i husleie. Kommunen har per i dag fire eksterne leietakere i kommunale formålsbygg. En leietaker har sagt opp sin kontrakt med virkning fra mars 2025. Det vil bli arbeidet med ny leietaker/alternativ bruk av arealene.

Vaktmestertjenesten og teknisk vakt

Vaktmestertjenesten har ansvar for den daglige driften, vedlikeholdet og forvaltningen av kommunens bygg. Vedlikehold av tjenestebygg er en viktig forutsetning for å kunne muliggjøre en god tjenesteutøvelse. Vaktmestertjenesten har også ansvar for vedlikehold av kommunal veg, her inngår gatelys, brøyting, kantslått. Det er også vaktmesterne som drifter det kommunale avløpsnett. Overtidsbruk i tjenesten er knyttet til teknisk vakt og brøyting, og det må antas at det kommer til å fortsette i 2025. Tjenesten tar også hånd om kommunens uteområder og parker. I tillegg utføres oppgaver for å understøtte kommunal tjenesteyting. Eksempelvis oppsett av hjelpemidler, installering av trykkgjettalarmer, og graving på

kirkegården under begravelser. Arbeidet med å tydeliggjøre vaktmestertjenestens arbeidsoppgaver utvikle i tråd med organisasjonens rammer og behov.

Teknisk vakt i Frosta kommune er kommunens beredskap på flere ulike typer hendelser og situasjoner. Brukere av teknisk vakt er i hovedsak kommunens innbyggere, samt tjenesteyting i døgnåpne institusjoner og funksjoner. Eksempelvis institusjon, brannmannskap og nødeter. Vaktordningen betjenes av vaktmesterstyrken på fem personer.

Renholdstjenesten

Renholdsavdelingen har ansvar for renhold i alle kommunale bygg hvor det drives kommunal tjenesteyting. Renhold er en viktig del av forvaltning av bygningsmassen. Kravene til renholdsfaget er blitt mer omfattende og profesjonalisert. Famac har en egen modul for renhold, denne implementeres høsten 2024. Famac vil være et godt verktøy for effektiv renholdsplanlegging, koordinering av oppgaver og systematisk utvikling. Renholdere har tilgang til Famac via nettbrett, alle rutiner, prosedyrer og stoffkartotek er da tilgjengelig i app via nettbrettet. Dette hever standarden på HMS og kvalitet i utøvelse av tjenesten.

Det er et behov for faglig utvikling og modernisering av hvordan renholdet organiseres. I 2025 starter renholderne med Kompetansestandard, som er en plattform for opplæring/kursing utarbeidet av NHO. Det vil sikre at nye vikarer, nyansatte og erfarne ansatte med fagbrev, får nødvendig opplæring og faglig utvikling. Faget renhold har utviklet seg mye, og det er viktig at ansatte er oppdatert på kravene. Renholdsplaner vil revideres i etterkant av kompetanseheving og erfaring med Famac.

Kommunens bygningsmasse og eiendom

Kommunen eier både bebygde og ubebygde arealer. Forvaltning av kommunens arealer er fra tidligere ikke systematisk fulgt opp, men er tatt tak i de seneste år. Det er avdekket mangler ved tidligere kjøp og salg av eiendommer. Mye er nå ordnet opp i, men det forventes at det kan dukke opp flere saker. Kostnader til denne opprydningsarbeid vil være dokument- og tinglysningsgebyr. Det er ikke budsjettet midler til dette i 2025. Det ble i 2023 utarbeidet en oversikt over kommunal eiendom (areal og bygninger) som kommunen vurderer å selge. Kommunen har ambisjon om å legge ut gjenstående enebolig til salg i 2025. Potensiell salgssum er ikke budsjettet.

I 2022 ble det utarbeidet tilstandsrapporter på kommunale formålsbygg, bortsett fra kommunehuset. Vedlikeholdsplanen ble utarbeidet med bakgrunn i funnene som ble gjort i tilstandsrapportene, i tillegg til at brukerne av bygget fikk meldt inn sine behov. Vedlikeholdstiltak i økonomiplanen er basert på identifiserte tiltak. Vedlikeholdsplanen revideres årlig.

Kommunen har et stort vedlikeholdsetterslep av både kommunale formålsbygg og boligmasse, og etterslepet er økende. Budsjettet til eiendomsdrift og forvaltning er i stor grad bundet opp i faste utgifter og lovpålagte tjenester, samt variable kostnader som strøm. Det er ikke ramme i driftsbudsjettet til å håndtere større reparasjoner / hendelser av eksempelvis ventilasjonsanlegg og varmekilder. Dette vil gi et overforbruk på virksomheten. Budsjettet for 2025 har ikke tatt høyde for prisstigning på tjenester og andre utgifter, noe som fører til redusert aktivitet i virksomheten.

Selv med de foreslåtte drifts- og investeringene på kommunal bygningsmasse, er det ikke tilstrekkelig avsatte midler. Flere av byggene har tekniske anlegg som nærmer seg en alder som tilsier at anlegget må byttes ut, da det ikke kan repareres lenger. Et stort etterslep på

vedlikehold er lite bærekraftig fordi det forkorter levetiden til byggene. Et ønsket mål for kommunen bør være å på sikt gjennomføre verdibevarende vedlikehold av den kommunale eiendomsmassen ved å oppgradere byggene kontinuerlig til dagens standard, slik at standarden i praksis øker.

Strøm er den aller største kostnadsdriveren på flere av byggene. Reduksjon av strømforbruk anses som både økonomisk- og miljømessig bærekraftig. I 2024 er det investert i nytt sentralt driftskontrollanlegg (SD-anlegg) på skolen, for å redusere energiforbruket og derfor strømkostnadene. Ventilasjonsanlegget på skolen er utdatert, og som et ledd i å oppgradere skolens tekniske anlegg, er det foreslått å oppgradere ventilasjonsanlegget i 2025 (In1). På skolen er det også behov for å skifte ut varmpumpa (In2). En ny og effektiv varmpumpe vil også bidra til lavere energiforbruk.

I kommunal planstrategi er det foreslått å utarbeide Temaplan eiendom. For å sikre at eiendomsmassen utvikles for å dekke framtidens behov er det behov for en tverrfaglig kartlegging (D1-D4). Det er flere grunner til at en slik kartlegging bør gjøres i 2025, i forbindelse med temaplan eiendom:

- Ambiarapporten viser til et behov for flere avlastningsboliger for barn, og det er varslet at det er for få boliger for psykisk utviklingshemmede. Færre eldre søker om å få kommunal omsorgsbolig, da utviklingen viser at eldre bor lenger i egen bolig. Det er behov for å se på om kommunale boliger kan bygges om for å dekke de nye behovene.
- På skolen er bygningsmassen, hvor SFO-tjenesten drives i svært dårlig stand. Barnetall på skolen har gått ned siden byggeår. Det er behov for å se om SFO-delen kan innlemmes i andre areal på skolen. Effektiv arealutnyttelse vil gi lavere driftskostnader.
- Pleie og omsorg vil få en topp med økte pasienter i årene som kommer. Det er utfordrende med flere pasienter pr helsearbeider. Ved nødvendige vedlikeholdsprosjekter/ombygginger skal det planlegges med mer effektiv drift av helsetjenesten, sammenlignet med dagens drift.

På linje med øvrig bygningsmasse i kommunen bærer også mange av de kommunale boligene preg av manglende vedlikehold over tid. En enkel vurdering av tilstand av bygningsmassen er gjennomført, og tiltak på kommunale boliger er foreslått i økonomiplanen.

Kommunen har et ansvar for å bosette flyktninger, og andre som har vedtak om kommunal bolig, gjennom boligsosialloven. De seneste årene har vi hatt behov for flere kommunale boliger enn vi selv eier. Høst 2024 har kommunen leid 16 boliger av private aktører, som vi fremleier. Det har de seneste år oppstått flere uforutsette utgifter fordi kommunen må dekke oppussing eller utbedringer av egneide leiligheter og fremleieleiligheter. Etter flere hendelser på kort tid er det startet et arbeidet for å forebygge og redusere kommunens kostander på området. Arbeidet gjøres på tvers av virksomhetene, og erfaringsutveksling med andre kommuner.

Driftstiltak Kommunale bygg – knyttet til vedlikeholdsplan bygg

		2025	2026	2027	2028
D1	Arealkartlegging – Frosta skole	200 000			
D2	Arealkartlegging – Frostatunet	100 000			
D3	Arealkartlegging - Nertunet	180 000			
D4	Arealkartlegging - Elvarheim	50 000			
D5	Utskiftning av 2G-sendere – flere bygg	40 000			
D6	Utskiftning til LED-lyd -Frostatunet		100 000	100 000	
D7	Utskiftning til LED-lys –Frosta skole		150 000	150 000	
D8	Renovering av stellerom 1- 2 år – Borglia barnehage		300 000		
D9	Reasfaltering - Frosta skole		250 000		
D10	Remontering av mur i skolegården – Frosta skole	250 000			
D11	Oppgradering av trykdeboliger på Skaret	130 000	300 000		
D12	Renovering bad og overflate - Bergtunvegen 6-8		600 000		
D13	Utskiftning av terrassedører - Borglia barnehage		100 000		
D14	Overflatebehandling på eksisterende bygg – Flere bygg			300 000	250 000
D15	Vedlikehold av bygninger - Tinghaugen				200 000
D16	Renovering bad og overflate – PU-boliger			400 000	
D17	Utskiftning dør og vinduer – PU-boliger			350 000	
D18	Utbedring etter hærverk - sentrumsparken		100 000		
D19	Rens av ventilasjonsanlegg – flere bygg		400 000		
D20	Reparasjon av markise - skolen	20 000			
D21	Utbygging av fasadeplater - skolen	80 000			

Etter kartlegging av bygg er det svært mange små og store tiltak som skulle vært utført. Utfyllende liste med tiltak er tidligere presentert i vedlikeholdsplan bygg. De tiltak som er presentert i denne tabellen er tiltak som er foreslått i tidligere økonomiplaner, og tiltak som er foreslått prioritert videre i økonomiplanperioden.

- D1-D4: Kartlegging av kommunal bygningsmasse. Kartlegging av byggene gjennomføres av PIR2, og basert på brukerbehov, krav til kommune, funn i tilstandsrapport etc.
- D5: Utskiftning av 2G-sendere. Gjennom brannalarmkontroll utført mai 2023 ble det avdekket behov for utskiftning av utringere brannalarmsentraler. Nåværende utringere har signal på 2G og dette signalnettet blir nedlagt i 2025. For å kunne varsle brannsentral om brann må dette skiftes før utfasing av 2G signalet.
- D6/D7. Utskiftning av lysrør med halogenpærer til LED-lyspærer. Da det ikke lenger er mulig å anskaffe riktig type lysrør må en gradvis utskiftning til LED-lys da halogenlysene slutter å fungere.
- D9: Reasfaltering av skolegård. Store deler av uteområdet er i dag asfaltert, mye av asfalt arealet er sprukket opp og har mye ugress.
- D10: Remontering av mur i skolegård nedenfor SFO-1.trinn + oppgradering av hagebeplantning. Det er flere steiner som er løse og muren er skjev.

- D11: Renovering trygdeboliger Skaret. Oppgradering av trygdeboligene ville gjøre byggene mer beboelige og man kunne forvente økning av leieinntekter. Dette vil være behov for overflatebehandling, kjøkken og resterende terrasser.
- D12: Renovering Bergtunvgen 6-8. Tomannsboligene har behov for renovering av overflate og bad. Badet har utgått teknisk levetid og det er anbefalt endring av inntakskabel.
- D13: Utskiftning av terrassedører Borglia barnehage. Dørene er vanskelig å lukke og justere, og preges av alderdom.
- D14: Overflatebehandling kommunale bygg. Da det er et økende behov for overflatebehandling i de fleste kommunale bygg. Både innvendige og utendørs overflatebehandling.
- D15: Vedlikehold av bygningsmassen på Tinghaugen. Da spesielt Drengstuggu og Tausloftet.
- D16: Renovering av bad Elvarheim. Badene på PU-boligene er fra 1995 og har behov for renovering.
- D17: Utskiftning av dør og vinduer - PU-boliger. Vinduer og dører er fra byggeår i 1995 og har behov for utskiftning.
- D18: Utbedring etter hærverk i sentrumsparken.
- D19: Rens av ventilasjonsanlegg på flere bygg. Nytt tiltak. Gjennom kontroll av ventilasjonskanalene er det avdekket mye støv og smuss i kanalene. Ved en rens av kanalene vil man kunne forvente en lengre levetid på kanalene og det vil bli bedre inn klima. Støv og smuss i kanalene er også en kilde for brannspredning og det er risiko for brann sikkerheten med smuss og støv i kanalene. Rens er aldri utført, bør gjøres hvert 4-6 år. Ventilasjonsrens gir bedre inn klima, energisparing, høyere ytelse og mindre brannfare. (Byggforsk har gjort beregninger som viser at varmetap via ventilasjon utgjør nesten 5% av energibruken i Norge) Rene filter og kanaler er ikke bare viktig for inn klimaet, det kan også være avgjørende for brann sikkerheten (DSB), Det er godt dokumentert at et rent inn klima er viktig for å forebygge sykdom og for at de som allerede er syke ikke skal få økte helseplager. For lav luftutskiftning vil gi et svært dårlig inn klima
- D20: Reparasjon av markiser på skolen.
- D21: Utbedring av fasadeplater. Arbeidet med utbedring ble påstartet i 2024. Det mangler lufting bak fasadeplater på ungdomsskolen, som gir risiko for fukt- og råteskader.

Investerings tiltak Kommunale bygg - knyttet til vedlikeholdsplan bygg

		2025	2026	2027	2028
In1	Oppgradering av ventilasjonsanlegg – Frosta skole	1 350 000			
In2	Ny varmepumpe – Frosta skole	2 000 000			
In3	Utbedring av bad base 3-4 – Borglia barnehage	600 000			
In4	Renovering av garderober og dagslysinnslipp – Borglia barnehage	700 000			
In5	Oppgradere ventilasjonsanlegg med kjøleaggregat - Borglia barnehage		280 000		
In6	Renovering - Nertunet	800 000	800 000		
In7	Nytt gjerde – Kvamtoppen barnehage		250 000		
In8	Varmepumpe - Frostatunet		2 000 000		

Etter kartlegging av bygg er det svært mange små og store tiltak som skulle vært utført. Utfyllende liste med tiltak er tidligere presentert i vedlikeholdsplan bygg. De tiltak som er presentert er tiltak som er foreslått i tidligere økonomiplaner, og tiltak som er foreslått prioritert videre i økonomiplanperioden.

- In1: Oppgradering av ventilasjonsanlegg på Frosta skole.
- In2: Varmepumpen på skolen fungerer bare delvis, og det har vært store kostnader knyttet til reparasjoner de siste årene (ca 150 000 årlig kostnad). Det anbefales ikke å bruke mer midler på reparasjon, men heller kjøpe ny. En effektiv pumpe vil også bidra til lavere energiforbruk. Enova tilbyr støtte til oppgradering av varmesentraler, (støtten pdd er 1000 kr/kWh installert effekt). Enova har signalisert at de vil stoppe støtten sommeren 2027.
- In3: Utbedring av bad på base 3-4 år på Borglia barnehage. Dette tiltaket lå i økonomiplan 24-27 som et driftstiltak. I løpet av året har behovet endret seg, og det stulleområdet på storbarnsavdelingen på barnehagen. Bad/stellerom på småbarnsavdelingen blir dermed utsatt til 2026.
- In4: Oppgradering av garderobe og dagslysinnslipp base 3-4. Base og garderobe i tilknytning til stellerom nevnt i D8 blir påvirket av ombyggingen. Base 4 i år har i dag ingen dagslysinnslipp i sine oppholdsarealer, og vil i tillegg miste areal til det nye stellerrommet. Garderobe bygges om slik at areal på basen blir ivaretatt, og vindu blir satt inn slik at krav til dagslys blir ivaretatt.
- In5: Montere kjøling på ventilasjonsanlegget på Borglia barnehage.
- In6: Renovering Nertunet. Nytt kjøkken, bad og overflatebehandling på kommunale boliger på Nertunet. Nesten alle boligene på Nertunet er det gjennomført lite eller ingen vedlikehold siden byggeår. Det må regnes med renovering på nesten alle boligene. Kostnaden over flere år.
- In7: Gjerde Kvamtoppen. Det er ønske å kunne skjerme barna på Litjtoppen på uteområde. Ved å sette opp gjerde mellom Litjtoppen og øvrige avdelinger utendørs i barnehagen vil man kunne skjerme de minste barna.
- In8: Montere varmpumpe på Frostatunet. En effektiv pumpe bidrar til lavere energiforbruk. Enova tilbyr støtte til oppgradering av varmesentraler, (støtten pdd er 1000 kr/kWh installert effekt). Enova har signalisert at de vil stoppe støtten sommeren 2027.

Vei, park og anlegg

Frosta kommune har 49 km kommunal vei. Mer ekstremvær fører til økt press på kommunal infrastruktur og ødeleggelse på veinettet. Økende forekomst av styrtregn er problematisk, da de kommunale veiene stort sett er grusveier. I økonomiplanen er det ikke lagt inn tilstrekkelig med midler til vedlikehold av vei, som gjør at vi får fylt på langt mindre veigrus enn hva behovet tilsier (D3). I 2025 starter vi arbeidet med å utarbeide en vedlikeholdsplan for de kommunale veiene, som skal inngå i temaplan vei (D8).

Det er ikke dokumentert godkjente skiltvedtak for de kommunale veiene. Dette er noe som må på plass, ihht Forskrift om offentlig trafikkskilt, vegoppmerking, trafikklyssignaler og anvisninger (skiltforskriften). I 2025 foreslås det å utarbeide skiltplaner for alle kommunale veier (D5). Skiltvedtak skal sendes på høring, og deretter vedtas. Fagområdet er smalt. Frosta kommunen har ikke denne kompetansen. Flere kommuner kjøper denne tjenesten fra Trondheim parkering. Etter at skiltvedtakene er fattet vil det komme kostnader knyttet til å montere flere/nye skilt (D6).

Det mangler også matrikkelføring av kommunale veier. I økonomiplanen er det foreslått i 2026. Matrikkelføring vil være viktig for blant annet å sikre oss at bredden på veien er ihht krav (D7). Det er hensiktsmessig å få på plass skiltvedtak og vedlikeholdsplan før man gjør dette arbeidet.

Brøytekostnaden er en av virksomhetens største kostnadsdrivere. Det er krevende å budsjettere kostnader til brøyting, da de vil variere ut ifra værforhold. Brøyteplanen består i dag av fire ruter. Kommunen brøyter en rode selv, mens to eksterne aktører brøyter tre roder. I 2025 skal det forhandles fram nye kontrakter med eksterne aktører, dagens kontrakter utgår etter vintersesongen 2024/25. Siste del av 2024 skal kostnadene knyttet til vintervedlikehold utredes, for å gjøre en vurdering av hva det koster å brøyte selv kontra å kjøpe tjenesten.. Budsjett for vintervedlikehold i 2025 er basert på tallene for 2024, da vi ikke har oversikt over hvilke kostnadsendringer de nye kontraktene vil medføre.

Kommunen har betydelig utearealer som skal ivaretas gjennom året, og har flere grøntområdet som skal til at det er trivelig for innbygger og tilreisende å besøke kommunale eiendommer og severdigheter. Om sommeren er det utfordrende å rekke alt nødvendig vedlikehold av uteområdene. Det er meldt inn behov for ny radiostyrt plenklipper, som vil være både mer effektiv og tryggere for bruker (In3). I 2024 har det vært flere uheldige hendelser med hærverk i sentrumsparken og på skoleområdet, noe som må utbedres (D9). Det er ikke prioritert i 2025.

Infrastruktur Skaret industriområde:

Frosta kommune har regulert industriområdet på Skaret. Kommunedirektøren fremmet forslag om at *utbygging av ny infrastruktur i Skaret næringsområde prioriteres ikke i kommende økonomiplanperiode* til Formannskapet 15.10.2024. Formannskapet innstilling til Kommunestyret er; *Formannskapet ber kommunedirektøren arbeide med en realisering av ny infrastruktur på Skaret. Formannskapet ber kommunedirektøren innhente prisestimat fra entreprenør(er) med en trinnvis utbygging av infrastruktur Skaret der veiutbygging prioriteres. Formannskapet ber kommunedirektøren om å opprette dialog med interessenter i området i tråd med vedtak i sak 24/2024. Formannskapet ber kommunedirektøren prioritere saken, og legge den frem til politisk behandling innen utgangen av januar 2025.* Tiltaket er i sin helhet tidligere kostnadsberegnet til ca. 26 mill. Formannskapetets innstilling behandles av Kommunestyret 29.10.2024. Tiltaket er derfor foreløpig ikke tatt inn i prioriterte tiltak. I forbindelse med reguleringsarbeidet er det mottatt innlønnskrev fra en av grunneierne i området. Forhandlinger pågår. Kostnad er foreløpig ukjent.

Trafikksikkerhetsplanen – revidering av handlingsdel

I gjeldende trafikksikkerhetsplan er det vedtatt at Frosta kommune skal arbeide etter retningslinjene for «Trafikksikker kommune». Arbeidet med å bli en trafikksikker kommune startet opp i 2021, men ble satt på hold på grunn av endringer i organisasjonen. Etter dialog med Trygg trafikk har kommunen en ambisjon om å få godkjenningen i løpet av 2024. Dette vurderes opp mot kommunens lovpålagte oppgaver.

Tiltak fra trafikksikkerhetsplanen er ikke påstartet/prioritert:

- Oppgradering av tilførselsvegen Fv. 6818 fra Ekne til sentrum via Fånesvegen og Kvamdalsvegen. Kommunen har foreløpig valgt å prioritere arbeidet med Fv. 753.
- Sykkelveier/gangveier. Det må gjøres en vurdering av prioritering og omfang av tiltaket, og vurderes også i forbindelse med plangrense Sentrumsplan.
- Sentrum / hjertesone. Er tema i arbeidet med sentrumsplan.

Driftstiltak vei, park og anlegg

		2025	2026	2027	2028
D1	Utbedring Kv. 138 ved / støttemur Breivikvegen.		250 000		
D2	Brubakken boligfelt - Reasfaltering av veier – resterende veier	150 000			
D3	Økt driftsramme sommersvedlikehold	100 000	100 000	100 000	100 000
D4	Lekeplasskontroll	27 000	27 000	27 000	27 000
D5	Skiltplaner kommunale veier	150 000			
D6	Ny skilting – kommunale veier	50 000	50 000	50 000	
D7	Matrikkelføring av kommunale veier		100 000	100 000	
D8	Kartlegging av tilstanden på kommunale veier		100 000		
D9	Utbedring hærverk parken		100 000		

- D1: Støttemur Breivikvegen. Støttemur KV 138 ved Breivikvegen 25/27 gnr/brnr 31/6 siger ut mot veien. Den gamle muren må fjernes, ny mur må bygges. Veien begynner å ta skade av muren, men det er ikke vurdert som farlig for liv og helse. Gjennomføres 2026.
- D2: Brubakken boligfelt. Reasfaltering av veier i Brubakken boligfelt. Asfalten her er helt borte på enkelte strekninger, og er ellers i veldig dårlig forfatning. Veien er ikke reasfaltert siden feltet var nytt tidlig på 80-tallet. Tiltaket gjennomføres delvis i 2024, men budsjettet var for lite til å ta hele boligfeltet. I 2025 asfalteres de resterende veiene.
- D3: Økt driftsramme sommersvedlikehold.
- D4: Lekeplasskontroll på barnehagene, skolen og sentrumsparken. Lovpålagt.
- D5: Skiltplaner kommunale veier.
- D6: Etter at skiltplanene er vedtatt må man forvente at det må monteres nye skilt langs veiene. Tiltaket kostnadsberegnes når skiltplanene er utarbeidet.
- D7: Matrikkelføring av kommunale veier: Matrikkelføring tydeliggjør eierforhold knyttet til kommunal vei. Forenkler nabovarsler ved byggesak, og tydeliggjør Kostnaden er i all hovedsak oppmålingsgebyr.
- D8: Kartlegging av kvaliteten og vedlikeholdsbehovet på kommunale veier i forbindelse med utarbeidelse av temaplan vei i henhold til foreslått planstrategi. Arbeid med temaplan vei har oppstart i 2025. Ses også i sammenheng med foreslått tiltak på skiltplaner. Dette tiltaket er ikke kostnadsberegnet, kun estimert.

Investerings tiltak Eiendom og Infrastruktur – vei, park og anlegg

		2025	2026	2027	2028
In1	Asfaltering Vargåsen	300 000			
In2	Ny Overvannshåndtering - Vargåsen	100 000			
In3	Fjernstyrt plenklipper	370 000			
In4	Skaret – infrastruktur	0			

- In1 og In2: Asfaltering og ny overvannshåndtering - Vargåsen. Tiltaket har vært planlagt utført i flere år. Høst 2024 er opprydning i eierforhold av veien ferdigstilt, og kommunen kan starte utbedringen. Sommer 2024 ble det gjennomført anbudskonkurranse for å få tak i entreprenør, men vi fikk ingen tilbud. Pris er dermed

beregnet på grunnlag av referansetall. Det er allerede opplånt kr 600 000 til asfaltering og kr 200 000 til overvannshåndtering i Vargåsen, totalt estimeres det at tiltaket vil koste kr 900 000 for asfalt og kr 300 000 for overvannshåndtering.

- In3: Ny fjernstyrt plenklipper. Traktorklipper har oppnådd sin forventede levetid, og må derfor byttes ut. Enkelte områder er ikke egnet for klipping med traktor, fordi det er for bratt. Det er meldt inn HMS-avvik på nestenulykke i forbindelse med plenklipping i Borglia. En fjernstyrt klipper gjør plenklippingen raskere, er sikrere for vaktmester (og de som ferdes i nærheten), og energieffektiv. Det kan søkes om støtte fra Enova til å få dekt kostnader til kjøp av fjernstyrt klipper.
- In4: Skaret. Utbygging av infrastruktur i Skaret næringsområde.

Avløp og spredt avløp

Hovedplan for avløp og vannmiljø er den overordnede planen for kommunens avløpsvirksomhet og arbeid med vannmiljø knyttet til forurensning fra avløp. Planen dekker områdene kommunalt avløp, avløp fra spredt bebyggelse og vannmiljø. Hovedplanen ble vedtatt i 2022. Kommunen har gjennom plan vedtatt en investeringsplan. Denne vurderes og revideres årlig i forbindelse med budsjettprosessen. På grunn av redusert kapasitet på avløp er det i 2024 ikke igangsatt så mange tiltak som planlagt.

EUs vanndirektiv blitt implementert i norsk forvaltning gjennom Vannforskriften. Vannforskriften setter klare krav til hvordan kommuner og sektormyndigheter skal arbeide med vannforvaltningen. Gjennom vannforskriften er kommunen forpliktet til å drive tilsyn for å kunne oppfylle krav til å registrere, kartlegge og klassifisere miljøtilstanden i vannforekomster. Kommunen er forurensningsmyndighet, og de neste årene må det utarbeides planer for å føre tilsyn med små og store private avløpsanlegg. Plan om tilsyn på spredt avløp innarbeidet i den reviderte handlingsplanen til avløp og vannmiljø. Avløpsdirektivet er implementert i norsk lovverk gjennom forurensningsloven. Avløpsdirektivet er under revidering, og den nye revisjonen er varslet vedtatt i 2024. Bestemmelsene i det reviderte avløpsdirektivet forventes å gi store konsekvenser for kommunesektoren. Da det reviderte avløpsdirektivet ikke er vedtatt, er de foreslåtte kravene ikke prosjektert og kostadsberegnet.

Forurensningstiltak i avløpssektoren koordineres med andre forurensningstiltak, spesielt tiltak i landbrukssektoren. Omorganisering av virksomhetene eiendom og infrastruktur og bygg, landbruk og miljø har gjort at det må utarbeides nye rutiner for å ivareta dette.

Frosta kommune og Frosta vassverk tilstreber god samhandling for å sikre at kommunens midler brukes effektivt og på de riktige tiltakene til det beste for miljøet, innbyggerne og næringsliv.

Kommunale gebyrer avløp

Forskrift for kommunale avløpsgebyrer gjeldende fra 01.01.2014. Kommunestyret har vedtatt at tjenesten skal leveres til 100 % selvkost. De samlede gebyrinntektene for avløp i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. Årsgebyret er todelt, bestående av et fast abonnementsgebyr og et variabelt forbruksgebyr. Fra 2024 til 2025 foreslås en samlet gebyrøkning på rundt 10,0 %,

Abonnementsgebyret settes til 2 491 kroner og forbruksgebyret settes til 33,11 kroner/m³ for å dekke kommunens forventede kostnader. Det gir et samlet årsgebyr på 10 438 kroner for en standardabonnent med årlig vannforbruk på 240 m³.

Den største kostnadsøkningen er knyttet til slamtømming. Basert på priser fra Innherred Renovasjon må budsjettet økes med kr 700 000 fra 2024 til 2025. I løpet av 2024 er det inngått en avtale med Xylem om fast service på pumpestasjonene til kommunen, årlig kostnad ca. kr 90 000.

Frosta kommune har per i dag ikke god nok kartgrunnlaget over det kommunale avløpsnett. For å sikre en god tjeneste ut til innbyggerne, både i sammenheng med byggesaker, og for kommunen i fremtidig planlegging av infrastruktur er det avgjørende å gjennomføre innmåling av kummer og inspisere ledningsnett for å få ajourført kartgrunnlaget. Det er også viktig å få kartfestet private stikkledninger. I 2024 ble det investert i kamerautstyr og GPS til dette arbeidet. Høsten 2024 er det satt i gang arbeid med å kartlegge og dokumentere det kommunale avløpsnett, dette vil fortsette i 2025 og årene framover. Det er foreslått å sette av en årlig ramme til utbedringer på avløpsnett, som kan brukes etter at anlegget er inspisert. For å kjøre kamera er det økt behov for spyling, det er derfor også prioritert fremover.

Det er allerede registrert at vi får store mengder fremmedvann inn på det kommunale avløpsnett. Det er kritisk å få kontroll over fremmedvannet på anleggene, da det bidrar til at kapasiteten på flere av slamavskillere nærmer seg overskredet. Å fjerne fremmedvann vil forbedre situasjonen betraktelig. Innbyggere som har koblet overvannsrør på kommunalt avløp må forvente å få pålegg om å koble seg av. Konsekvensen av å ikke få redusert fremmedvann blir økte gebyrer for øvrige innbyggerne i kommunen, fordi kapasiteten på anleggene må økes.

Driftstiltak Avløp

		2025	2026	2027	2028
D1	Kartlegging av kommunalt avløpsnett	50 000	50 000	50 000	
D2	Driftsramme avløp	320 000	320 000	320 000	320 000
D3	ROS for avløpsvirksomheten	50 000			

- D1: Uforutsette kostnader tilknyttet kartlegging av avløpsanlegget.
- D2: Økt driftsramme avløp. Denne rammen skal dekke mange kostnader:
  - Uforutsette hendelser. Dagens driftsramme er liten, og det er lite rom for å utbedre og reparere anlegg dersom uforutsette hendelser oppstår.
  - Serviceavtale pumpestasjoner: For å ivareta pumpestasjonene er det i 2024 inngått avtale med Xylem om årlig service av pumpestasjonene til kommunen. Årlig kostnad kr 90 000.
  - Spyling av avløpsnett. Spyling er et forebyggende tiltak for å unngå at rør går tett. Det kan også bli økt behov for spyling for å kunne inspisere rør med kamera.
  - Innstallering av stakekummer: Kommunens VA-norm stiller krav til en avstand på maks 80 meter mellom stakekummer på kommunalt avløpsnett. Det er store avvik på dagens avløpsnett mtp. innløsning av dette kravet i dag. Det er et lite rom for skjønn av hensyn til dyrka mark, viktige miljøverdier etc, men hovedregelen er at avstanden skal være innfridd. Mangelen på stakekummer innenfor rimelige avstander gjør inspeksjon og vedlikeholdsoppgaver mer tidkrevende og kostbart. Investeringen er foreslått utført over tid, slik at man sammen med planlagte investeringstiltak sikrer en gradvis oppgradering i tråd med kommunal VA-norm.
- D3: ROS for avløpsvirksomheten. I 2025 er det foreslått å utarbeide ROS for avløp.

Investerings tiltak Avløp - Revidering av hovedplan avløp og vannmiljø

		2025	2026	2027	2028
in1	Utvidelse av kapasitet på slamavskiller - Manneset	250 000	3 000 000		
in2	Avskjærende ledning mot Manneset	200 000	1 000 000		
in3	Utbedre/oppgradere kommunale avløpstraseer	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
in4	Hellgrenda – utbygging av kommunalt avløp		3 000 000		
in5	Økt kapasitet på prosessvannledning på Vikaleiret	1 000 000			
in6	Utbedring av avløp til Elverhaug avløpssone	200 000	800 000		
in7	Videreføring av trasè 1 på Mostad-anlegget			1 500 000	
in8	Vurdere om, og eventuelt i hvilke tilfeller, det er aktuelt å ta over private fellesledninger	100 000	200 000		
in9	Vurdere kapasiteten til anlegget i Småland		300 000	1 000 000	
in10	Separering/ renovering av kummer	200 000	200 000	200 000	200 000

- In1: Utvidelse av kapasitet på slamavskiller. Mye tyder på at kapasiteten på slamavskilleren på Manneset er overskredet. I første omgang er det bestilt en kartlegging fra Efla for å gjøre en kapasitetsvurdering av anlegget. Efla skal også se på mulig utvikling av tomte for å vurdere plassering på sekundærreanlegg, som det vil bli krav om ihht avløpsdirektivet. Videre tiltak planlegges og kostnadsberegnes etter at rapport fra Efla er ferdigstilt.
- In2: Avskjærende ledning mot Manneset. I handlingsplanen til Hovedplan avløp og vannmiljø er det lagt inn forslag om legge en avskjærende ledning fra slamavskiller til Manneset. Det er tenkt at Frosta Vassverk skal legge sin vannledning i samme trasè som avløp. I 2025 skal Efla se på mulige løsninger for dette. Det må gjøres en kost/nytte-vurdering etter at Efla har kartlagt området.
- In3: Etter kartlegging med kamera og GPS vil det bli behov for oppgraderinger av det kommunale avløpsnettet. Det settes av en årlig ramme til dette formålet.
- In4: Utbygging av kommunal avløpstrasè i Hellgrenda er beskrevet i Hovedplan avløp og vannmiljø. Planlegging av dette tiltaket kan først settes i gang etter at kapasiteten på Manneset slamavskiller er utredet.
- In5 og In6: Økt kapasitet på Prosessvannledning fra Vikaleiret og Forstudie på utbedring av avløp til Elverhaug: Prosessvann og avløpsnett på Vikaleiret er uoversiktlig, og kapasiteten i pumpekummen er sprengt. Avløp og prosessvann deler i dag pumpekum og sjøledning. Høsten 2024 har Efla starten arbeidet med å kartlegge området for å få oversikt, og finne en løsning for å utbedre anlegget. Kartleggingen skal være ferdig januar 2025, og videre tiltak kommer an på funn i rapport. Det er satt av kr 1,2 mill totalt på disse tiltakene i 2025.
- In7 Videreføring av trasè 1 på Mostad-anlegget.
- In8 Vurdere om, og eventuelt i hvilke tilfeller, det er aktuelt å ta over private fellesledninger. Det er i flere utbyggingsområder vedtak om at kommunen skal ta over avløpsanlegget etter utbygging.

- In9 Vurdere kapasiteten til anlegget i Småland. Det må gjøres en kapasitetsvurdering på anlegget i Småland, etter at området er kartlagt.
- In10 Separering av felles kummer. Ramme for å kunne separere kummer som er felles med Frosta Vassverk.

Spredt avløp

Definert av Frosta kommune som eget selvkostområde og berører alle enheter som har innlagt vann, men ikke er tilknyttet kommunalt avløpsnett.

Alle boliger, fritidsboliger eller andre bygninger med innlagt vann må tilknyttes et anlegg for håndtering av avløp. Spredt bebyggelse som ikke kan kobles til kommunalt spillvannssystem, må da ha privat system for håndtering av spillvann/ kloakk. Slike anlegg krever egen utslippstillatelse og etableringen er søknadspliktig. Om det er installert vannklosett er alternativene septiktank, minirensanlegg eller tett tank, eller om man ikke har WC (bare vask, kjøkken og dusj) defineres utløpsvannet som gråvann og dette kan behandles gjennom biofilter/ infiltrasjon. Med lokal håndtering menes rensing (privat rensanlegg) og utslipp til lokal resipient (bekk, sjø eller annet). Alle slike avløpsanleggene omtales som spredt avløp.

EUs vannrammedirektiv har et mål om god økologisk tilstand i alle vannforekomster. Kommunen er gjennom nasjonale føringer pålagt å følge opp dette ved blant annet å sørge for at forurensningsbelastningen fra spredt avløp reduseres. Dette er grunnen til at Frosta Kommune har valgt å legge kontrollgebyr for enheter som faller inn under kategorien, spredt avløp.

Kommunen er i startfasen med å kartlegge private avløpsanlegg (D1) for å undersøke om disse tilfredsstillers dagens renskrav eller om det er behov for oppgradering. Etter at kartleggingen er gjennomført vil eiendommer med rensanlegg som ikke tilfredsstillers dagens krav kunne få et pålegg om oppgradering av rensanlegget eller tilknytning til kommunalt nett. Det gjenstår å utarbeide rutiner for tilsyn og saksbehandling. Det arbeides på tvers av kommunene for å se om det er hensiktsmessig å samarbeide på hele eller deler av fagområdet/tjenesten. Dette for å sikre at kommunene får løst oppgaven med tilgang til riktig kompetanse og standardisering på tvers av samarbeidende kommuner for å oppnå stordriftsfordeler. Ved å samarbeide med nabokommunene vil man også kunne sikre likebehandling på tvers av kommuner. Det er et omfattende og viktig arbeid som skal gjøres for hvert anlegg, og konklusjonen kan påføre eier av anlegg en betydelig investering. Det skal gjøres en god kartlegging av både avløpsanleggene og vannmiljøet. Kommunen vil sørge for god informasjon og veiledning til innbyggerne. Saksbehandlingen skal være ryddig og forutsigbar.

Frosta er en del av Innherred vannområde, sammen med seks andre kommuner. Kommunene har en felles fagressurs, som sammen med statlig fast overføring (50 %), finansierer en vannområdekoordinator i fast stilling fra 2023, med ansvar knyttet til Innherred vannområde. En prioritert oppgave er utarbeidelse av en regional vannforvaltningsplan.

Gebyrer spredt avløp

Lokal forskrift om *gebyrer for saksbehandling, kontroll og tilsyn av private avløpsanlegg*, ble gjeldende fra 16.01.2024. Forskriften skal sikre at kommunen får dekket sine kostnader for saksbehandling, kontroll og tilsyn med private avløpsanlegg. I 2024 er det sendt ut gebyr til eiere av private avløpsanlegg for første gang. De samlede gebyrinntektene for forurensningsmyndighet i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har

ved å yte tjenesten. Kommunestyret har ikke vedtatt 100 % selvkost for tjenesten. For 2025 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for forurensningsmyndighet bør settes til 1 141 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader.

Driftstiltak Spredt avløp

		2025	2026	2027	2028
D1	Utarbeide plan for tilsyn med private avløpsanlegg		200 000		

Virksomhet Areal, Landbruk og Miljø

Faste ansatte og årsverk i virksomheten Per 01.01.2025	Antall ansatte	2
	Årsverk	2,0

Virksomheten har ansvar for fagområdene miljø- og landbruksforvaltning. Virksomheten yter tjenester innen landbruksforvaltning og rådgivning, samt vannmiljø, klima, forurensning, viltforvaltning og miljø. Virksomheten har også ansvaret for kommunens rolle som forurensningsmyndighet og oppfølging av vertskommuneavtalen innenfor Arealforvaltning.

Landbruksforvaltning- og rådgivning

Frosta kommune er en sentral landbrukskommune, både regionalt og nasjonalt. Kontinuitet og faglig sterk veiledning er viktig for å sikre drift og utvikling i landbruket i Frosta kommune. Dette har igjen betydning for matsikkerheten. Kommunene er førsteinstans i forvaltningen av de fleste lover og tilskuddsordninger på landbruksområdet. Rådgivning og saksbehandling av tilskuddsordninger i jordbruket er en kommunal oppgave, noe. Informasjonsmøter om tilskuddsordninger er etterspurt fra næringen, kommunen har invitert til dette i samarbeid med Norsk Landbruksrådgivning og Statsforvalteren i Trøndelag – tilbudet vil opprettholdes i 2025.

Landbruksrådgiveren har permisjon fra desember 2024 til mars 2026. Det er gjort en vurdering av hvordan kvaliteten i tjenesten kan opprettholdes uten økning i kostand. Flere alternativer er vurdert. Det er inngått en avtale med Levanger kommune om tidsbegrenset bistand til rådgivnings- og forvaltningsoppgaver innen landbruksforvaltningen. Avtalebeløpet tilsvarer kostand til en 100 % stilling inkl. sosiale kostander, og gir derfor ikke endring i budsjett.

Det er arbeidet aktivt med å øke søknader til Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og drenering. Det har tidligere vært lite aktivitet på dette området innen landbruksforvaltningen. I samarbeid med landbruksnæringen har man lyktes med å doble tilskudd for på disse tilskuddsordningene siste år.

Frosta kommune er med i ordningen *Tilskudd til Utvalgte kulturlandskap i jordbruket* (UKL), som bidrar til å sikre verdier knyttet til landskap, biologisk mangfold, kulturminner og kulturmiljøer, og herunder sikre langsiktig skjøtsel og drift, dette gjøres i et samarbeid mellom aktører i jordbruket, landbruk og kultur.

Kommunal veterinæravtalen for vaktområdet ble reforhandlet for 2024, for å sikre kommunens ansvar etter dyrehelsepersonelloven §3a. Vaktområdet er definert av Staten, og består av Stjørdal, Frosta og Meråker kommune. Å ha en operativ veterinæravtordning er uvurderlig for kommunene Stjørdal, Meråker og Frosta som landbrukskommuner, og en veterinærordning trykker matprodusentene i sitt arbeid hele døgnet. Veterinæravtordningen er i så måte viktig for å sikre en bærekraftig matproduksjon og ivareta matberedskapen både lokalt og nasjonalt. Frosta kommune sin andel er på kr 558 000. Tilskudd til kommunal veterinærdekning bygger på Stortingets statsbudsjettvedtak for 2024.

Formålet er å sikre tilfredsstillende tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell i næringsvake distrikter. Frosta kommune sin andel av stimuleringsstilskuddet i 2025 er på kr. 116 000. Frosta kommune sin andel er på kr 558 000, fratrukket Frosta kommunes andel av stimuleringsstilskuddet på kr 116 000 gir netto kostnad med kommunal veterinær dekning på kr 442 000. En økning fra 2024.

Skogbruk

Skogbruksforvaltningen var i utgangspunktet lagt til staten, men ble flyttet til Levanger kommune på 90-tallet. Skogbruksforvaltningen fremstår i dag som bærekraftig og har vært det over tid, tatt i betraktning at kommunene har hatt en løpende avtale siden 1994. Avtalen tar utgangspunkt i at Frosta kommune dekker en stillingsressurs på 10 % i Levanger kommune. Omfanget av skogbruksforvaltningsarbeidet i Frosta er ikke stort, da det er begrenset med skogressurser. Dette kompenseres i enkelte år der man eksempelvis gjennomfører mer tidkrevende oppgaver som revidering av skogbruksplan, skjøtsel eller vegbygging- og vedlikehold. Naturskader kan også ha innvirkning på saksbehandlingsmengden, men dette er mer uforutsigbart. Det arbeides aktivt med å veilede skogeierne om måter å utnytte skogressursene sine mer effektivt.

Miljø

Miljøområdet deles inn i underkategoriene; vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpasning og forurensing. Natur og artsforvaltning, klima og klimatilpasning. Fagområdet skal ivareta og har oversikt over økologiske sammenhenger, truede arter, fremmede arter og kommunen som forurensningsmyndighet. Vannmiljø og forurensing har blitt fulgt opp i noe grad gjennom kommunens arbeid med avløp. Som Statsforvalteren viser til i sitt kommunebilde vurderes kommunen middels innen miljø og klimaområdet, noe som skyldes blant annet avfalls- og avløpshåndtering, plan og areal, mangelfull overvåkning av vannforekomster, mangelfull oppdatering av grunnforurensnings-databasen og at kommunen ikke hadde søkt om midler til utarbeidelse av kommunedelplan for naturmangfold.

I 2024 fikk Frosta kommune tilsagn på 400.000 fra Miljødirektoratet til utarbeidelse av Kommunedelplan for naturmangfold. Planen er foreslått prioritert i planstrategi 2024 – 2027. Planprogram og Kommunedelplan vil primært utarbeides ved hjelp av ekstern ekspertise på området, sammen med fagpersoner i Frosta kommune. Kommunedelplan for naturmangfold vil gi økt kvalitet i saksbehandling og prosjekter innenfor fagområdene miljø, klima, verneområdet og naturmangfold.

Verneområder

Verneområdene i Frosta er primært underlagt Statsforvalteren. Det er i alt tre områder underlagt vern i Frosta – Tautra, Svaet og Markhus naturreservat. Utarbeidelse av forvaltningsplaner for Svaet og Tautra vil bli gjennomført når marine kartlegginger og supplerende kartlegginger er på plass. Statsforvalteren har planer om å gjennomføre marine kartlegginger i tilknytning de marine verneområdene ved Tautra og Småland.

Statsforvalteren har gjennom skjønnsmidler til å dekke deler av de ekstra belastningen/kostandene som Frosta kommune har med å ha verneområdet Tautra i kommunen. For 2024 ble det bevilget kr 200 000. Det er en årlig tildeling. Det er tett dialog med Statsforvalteren om bruk av skjønnsmidlene, behovet er primært knyttet til arbeidet med besøksstrategien på Tautra. I 2025 prioriteres materiell og skilt i tråd med vedtatt besøksstrategi, kostander med fugletårnet på Tautra og lønnsmidler for å følge opp tiltakene på Tautra. Forvaltningsplaner og besøksstrategi for verneområdene på Tautra er vedtatt i år.

Frosta kommune er sammen med Statsforvalteren forvaltningsmyndighet innenfor Markhus naturreservat. Skillet går i kommunegrensen over til Levanger kommune. Frosta kommune har ansvaret for den delen i Frosta kommune. Det er her meldt inn behov for nye kartlegginger i anledning arbeidet med basiskartlegginger 2023. Det er ikke utarbeidet forvaltningsplan for Markhus. Dette vil bli gjort når kunnskapsgrunnlaget er på plass.

Viltforvaltning, Kommunens viltfond og ettersøksring

Det er et behov for tiltak innen viltforvaltningen, jaktorganisering og tiltak for å forebygge skader på landbruksnæringen som er voldt av hjortevilt. Det er også behov for endringer i valdstrukturen, gjennomgang av rutiner og samarbeidsmodell om viltarbeid, dels på grunn av at det ikke er et viltråd og det ble politisk bestemt i 2023 at det ikke skal være viltneemd i Frosta. Det er hensiktsmessig å gjøre endringer i valdstruktur og gjøre andre grep når ny viltforvaltningsplan skal utarbeides i 2026. Det forventes å bli noe planleggingsarbeid mot slutten av 2025.

Bruken av det kommunale viltfondet reguleres etter §5 i forskrift om kommunale viltfond. Utgiftene i regnskapet siste år er hovedsakelig knyttet til lønn forbundet med uttrykning. Antall utrykninger har økt de siste årene. Det må forventes at utgiftene knyttet til slike utrykninger vil variere over år. Kommunale utgifter til ettersøk og håndtering av skadd vilt og fallvilt er på sin side innenfor regelverket. Overganger der hjortevilt ofte krysser fylkes – og kommunale veier er kartlagt. Det er i 2024 etablert en ny avtale med Ettersøksringen i Frosta, noe som har gitt en økt kostnad. Dette er en lovpålagt oppgave med hensikt å gi en beredskap for felling og oppfølging av påkjørt vilt. Honorering av ettersøk, avlivning og ivaretagelse av skadet vilt og fallvilt gjøres etter oppdrag fra kommunen. Dette gis iht. Statens lønnsregulativ. Avtalen er oppdragsbasert, som betyr at jegere i Ettersøksringen ikke er ansatt i Frosta kommune.

Driftstiltak vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpasning og forurensing

		2025	2026	2027	2028
D1	Kartlegging av Logtummyra	20 000			
D2	Termisk kamera	15 000			
D3	Frostastien/aktivitetsløypa	15 000			

D1: Kartlegging av natur og kulturminner som kan støtte opp om planlagt Formidlingscenter ved Tinghaugen og Utvalgte Kulturlandskap (UKL). Behov for å kartlegge hva som befinner seg i skog/våtmark ved Loktummyra. Oppstartsmidler som kan danne grunnlag for å søke ekstern finansering.

D2: Termisk kamera til bruk ved ettersøk av fallvilt, skal redusere tidsbruk ved ettersøk.

D3: Utbedring aktivitetsløypa Småland / Frostastien

Vertskommunesamarbeid byggesak- og delesak, plan, oppmåling, kart og geodata

Den 1. mai 2021 etablerte Frosta kommune et tjenestesamarbeid med Værnesregionen på fagområdene byggesak, arealplan og kart og oppmåling. I 2023 ble det gjennomført en evaluering av vertskommunesamarbeidet innen Arealforvaltning. Evalueringsrapporten er behandlet politisk i Frosta kommune og Stjørdal kommune. Det er primært tre områder, med underpunkt, som skal følges opp.

1. Ressurssituasjonen og ressursbalanse
2. Etablere gode rutiner for arbeidsflyt i byggesak og plansaker
3. Skape felles forståelse for delegert myndighet og arbeidsflyt

Kommunestyret vedtok revidert vertskommuneavtale med virkning fra 1. juli 2024. Avtalen har halvårseffekt i 2024 og helårseffekt i 2025. Ny avtale har ført til økte kostander for tjenesten. Dette er innarbeidet i budsjettet. Økte kostander i avtalen skyldes primært endring av fordelingsnøkkel og behov for økt kapasitet på byggesak.

Ny lokal forskrift om gebyrer etter plan- og bygningsloven, eierseksjonsloven og matrikkelloven ble vedtatt med virkning fra 01.01.2024, kommunen har nå 1 års erfaring med

forskriften. Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år.

Bygge- og delesak

Innenfor byggesak er det generelt stor arbeidsmengde med korte frister og strenge formelle krav. Det er positivt med høy aktivitet på Frosta, dette fører også til mange saker som skal behandles. Sikring av inntekter gjøres gjennom systematisk arbeid for å behandle saker innen frist. Økt kapasitet på Byggesak bidrar til å sikre inntekter. Gebyrinntektene for kommunens myndighetsoppgaver svinger normalt en del, fordi de avhenger av hvor mange og hvilke typer saker kommunen får til behandling hvert år.

Gebyret kan ikke overstige kommunens kostnader på sektoren, men kommunen har anledning til å underprise og dermed subsidiere tjenesten. Det anbefales at gebyrsatsene innenfor fagområdet bygge- og delesaksbehandling finansieres 100 % via gebyr. Klagesaksbehandling, veiledning etter forvaltningsloven, fristoversittelse og subsidiering av gebyrtyper holdes utenfor selvkostområdet.

Det ble i 2024 vedtatt tilsynsstrategi for Frosta kommune, denne legger føringer for ressursbruk og prioriterte områder for ulovlighetsoppfølging.

Plan

Plan behandler private planforslag. Fagområdet har generelt færre saker enn byggesak, men disse tar til gjengjeld lengre tid. Krav til utredninger i forbindelse med reguleringsarbeid har økt. Tidsbruk/kostand og fremdrift på private planforslag varierer. Det er ikke vurdert som realistisk at tjenesten kan leveres til 100 % selvkost.

Utarbeidelse av kommunale planer er ikke en del av vertskommuneavtalen. Dette er kommunespesifikke kostander.

Oppmåling / kart og geodata

Tjenesten består av kartforvaltning og oppmålingsarbeider etter matrikkelloven. Kartforvaltning er svært godt egnet for felles drift i flere kommuner i ett fagmiljø. Det er i 2024 gjennomført en anskaffelsesprosess. Denne er ikke ferdigstilt, og eventuelle konsekvenser for reduksjon/økning av kostander er derfor ikke kjent.

I alle fylker er det en fylkesgeodataplan med planlagte aktiviteter for Norge digitalt og Geovekst. Planen er fireårig og den rulleres årlig. Kartverket sin FKB – langtidsplan for Trøndelag 2022 - 2025 skisserer at det blir gjennomført et Geovekst-prosjekt for Frosta kommune fra 2024 - 2026. Avtalen gir oppdaterte ortofoto (flyfoto) datasett og kartdatabaser (FKB). Disse bildene inngår i kartløsningene som kommunen bruker i saksbehandling innen plan og bygningsloven, landbruk, miljø – og kulturminne-kartlegging (D1).

Driftstiltak bygge- og delesak, plan og oppmåling/kart og geodata

		2025	2026	2027	2028
D1	Geovekst - Flyfoto	50 000	50 000		

Virksomhet Kultur

Faste ansatte og årsverk i virksomheten Per 01.01.2025	Antall ansatte	9
	Årsverk	3,3

Kulturområdet er i sin natur tverrfaglig og enhetsoverskridende. Kulturarbeidet vil i mange sammenhenger grense mot samfunnsutvikling i bred forstand som oppvekst, friluftsliv, næringsutvikling, folkehelse, reiseliv og frivillighet. Sentral i virksomheten er også bibliotekjenesten og kulturskolen.

Kommunalsjef samfunn og utvikling har i tre år fungert som virksomhetsleder. I forbindelse med omorganisering er Kulturskolen lagt til virksomheten fra 01.08.2024. Det er også opprettet en egen stilling som virksomhetsleder for kultur. Denne vil ta over oppgavene som rådgiver kultur har ansvaret for i dag. I tillegg vil ny virksomhetsleder ha ansvar for resultat og personalforvaltning i hele virksomheten.

Kulturområdet i Frosta kommune spenner over et vidt område, og det er en målsetting å betjene alle henvendelser så godt som mulig med små ressurser. Kultur utgjør en stor betydning for enkeltinnbyggeren og lokalsamfunnet som helhet – i form av aktivitet og verdiskaping. Bibliotekjenesten og kulturområdet er organisert sammen i etaten, og det forventes et større samspill og utnyttelse av å forene krefter.

Kommunens driftsmidler til kultur er primært lønnskostnader og øremerkede midler, som er besluttet gjennom politiske vedtak. De største postene er anleggsbidrag og kulturmidler.

Kulturskolen

Kulturskolen har sju kulturskolelærere, fordelt på 1,3 årsverk. Undervisningen er lokalisert til skolen og Magnushallen. Kulturskolen gir i dag tilbud i sang, instrumentopplæring i piano, strykeinstrumenter, blåseinstrumenter og slagverk. Det er gruppetilbud i kunst og teater. Det er for tiden 62 elever. Det er behov for å jobbe mer med rekruttering til det eksisterende tilbudet, eller tilpasse innholdet i tilbudet til etterspørselen. De ansatte har små stillinger og er knyttet til flere kulturskoler noe som gjør det utfordrende å finne felles møteplasser for å sammen utvikle kulturskoletilbudet. På bestilling fra skoleeier er det igangsatt en prosess for å legge all undervisning i kulturskolen utenfor ordinær arbeidstid fra høsten 2025.

Dagsturhytten – Frosta kommune er pilotkommune

Trøndelag fylkeskommune tilbyr alle kommunene i fylket ei dagsturhytte der prototypen er prøvd ut i flere fylker på Vestlandet tidligere. Hovedmålsetting er å tilby et lavterskel folkehelseiltak, å få flere ut på tur i nærmiljøet og gi å økt mulighet for fysisk aktivitet. Frosta er en av pilotene i gjennomføring av prosjektet. Kommunen må stille med egnet tomt i samarbeid med en aktuell grunneier, og dagsturhytta finansierer ellers av spillemidler, tilskudd fra Fylkeskommunen og SMN samfunnsutbytte. Hele prosjektet er noe forsinket i forbindelse med anbudsprosessen fra Trøndelag fylkeskommune, og tiltaket blir realisert i 2025. Kostanden med opparbeidelse av tomt / gebyr byggesak er planlagt i finansiere gjennom ekstern finansiering.

Frostating utvalgte kulturlandskap (UKL)

I løpet av 2024 er det satt opp store informasjonsskilt i UKL-området, og dette gir informasjon om verdiene som finnes, og som har gitt Frosta denne statusen. Forvaltningsplanen for Frostating utvalgte kulturlandskap revideres i 2024, og tiltak og prioriterte oppgaver

gjennomføres av kommune, grunneiere og tiltakshavere i 2025. Samarbeidsgruppa for Frostating utvalgte kulturlandskap revitaliseres for å bedre informasjon og samarbeid mellom de ulike aktørene.

Kulturminnevern

Frosta har mange kulturminner som har spesielt vern etter kulturminneloven og plan-, og bygningsloven. I tillegg til fokus på Tautra og området rundt Tinghaugen, er bergkunstfeltet ved Evenhus det eldste kulturminnet i kommunen. Gjennom Bergkunstreisen Trøndelag er feltet i ferd med å bli bedre tilrettelagt med ny atkomststi og nye skilt. I samarbeid med Trøndelag fylkeskommune blir det i løpet av 2025 utarbeidet forvaltningsplan for Evenhus. Denne kommer etter hvert til politisk behandling. Gjennom samarbeid med Frosta fortidsminnelag er det ønskelig at kirkegårdsmuren rundt Logtun kirke blir restaurert i 2025. Dette dekkes i hovedsak av midler fra Frostating utvalgte kulturlandskap og krever arkeologisk overvåking av arbeidet.

Frostastien

Frostastien er 22 km med sjø nær kultur-, og opplevelsessti rundt halvøya. Store deler av Frostastien er også tilrettelagt for sykkel, men er ikke universelt utformet overalt. Frostastiens venner har hovedansvaret for rydding og vedlikehold av traseen. Mer nedbør og vind fører også til mer slitasje og større vedlikeholdsbehov på stinettet vårt. Frosta kommune har mottatt folkehelsemidler og spillemidler til å utvikle både Frostastien og andre stier i kommunen, dette fører til noe delansvar for å ivareta kvaliteten på stinettet og ta økonomisk og praktisk ansvar for større vedlikeholdsoppgaver som ikke kan løses av frivilligheten alene.

Frostastien og St. Olavsledens ytre led benytter seg av de samme stiene der det er mulig og naturlig. Pilegrimsleden har også merket en egen, merket sykkeltrase for både pilegrimer og andre. Regionalt pilegrimssenter, hvor Frosta kommune er en av eierne, ønsker å videreføre muligheten for å reise med båt fra Tautra til Trondheim. Det er ønskelig å legge om Frostastien noe i forbindelse med utbygging av Frosta Brygge slik at den går mer inne i skogen og ikke på trafikkert veg. Det har vært dialog med grunneier om dette.

Friluftslivkartlegging

Miljødirektoratet har gitt et oppdrag til alle kommunen om å kartlegge sine områder for friluftsliv – både det som ligger nært boligområder, barnehage og skole, og de områdene som ligger lengre unna de områdene der mange ferdes. På bakgrunn av denne kartleggingen er det mulig å gi de ulike områdene verdi etter hva de brukes til og slik skaffe en bedre og mer helhetlig oversikt. Trøndelag fylkeskommune opererer med begrepet «Friluftslivets tiltakskjede» som et grunnlag blant annet for tildeling av midler til friluftsliv og folkehelse. Et av målene for dette er å tilrettelegge for aktivitet og naturopplevelser og å legge «rett sti på rett plass». Kartlegging av friluftslivets ferdselsårer og ferdselsåreprosjektet er grunnleggende elementer i dette arbeidet, og det mangler fremdeles noe her før Frosta kommune er ferdige med dette. Hovedsakelig gjelder å kartfeste de registreringer, analyser og kartlegging som er gjennomført. Dette ferdigstilles parallelt med dagsturhytteprosjektet og revidering av plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.

Utleie av Magnushallen

Kulturområdet ivaretar utleie av Magnushallen. Magnushallen er 14 år gammel, og mye av det tekniske utstyret er utdatert. Nytt lydutstyr er anskaffet i 2024, og det er behov for å komplettere mer lysutstyr i Magnushallen. Det er ikke avsatt midler til dette i 2025. Etter flere

uheldige hendelser er ekstern utleie med overnatting er midlertidig avvirket, da kommunen ikke har en vaktordning som ivaretar vakthold ved utleie.

Kombinasjonsbiblioteket – et demokratihus for alle

Biblioteket ledes av Biblioteksjef. Den nasjonale bibliotekstrategien, “Rom for demokrati og dannelse” viser til at bibliotekene er et demokratihus. Trenden i Norge er at folkebiblioteket er kommunens mest populære tjeneste. Det er mange som vil oppdage at de er på vei inn i en tid med svekket økonomi, hvor flere ikke har råd til kulturtilbud. Flere vil søke seg til bibliotekene, som alltid er gratis og åpen for alle. Det er derfor viktig å ha et allsidig kulturelt tilbud for både voksne og barn, og biblioteket ønsker bl.a. å være en attraktiv samarbeidspartner for å få til dette.

Det er i 2024 mottatt prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket til «Litteraturen i livet», som går på litteraturformidling utenfor bibliotekets vegger. Prosjektmidler skal brukes til leie av vikar. I den forbindelse har biblioteket bl.a. startet opp «Bærenettbiblioteket» som er et tilbud for travle barnehageforeldre.

Oppdaterte “Felles retningslinjer for fjernlån for fag- og folkebiblioteksektoren” tydeliggjør alle bibliotek skal prioritere egne lånere før de sender bøker ut på fjernlån. For Frosta sin del betyr dette at vi må gjøre gode prioriteringer når det gjelder kjøp til egen boksamling.

Det er siden 2023 planlagt utskifting av biblioteksystemet. Anskaffelsesprosess er gjennomført sammen med samarbeidende bibliotek, denne ferdigstilles i løpet av kort tid. Implementering er planlagt gjennomført ved årsskiftet. Det vil gi en mer brukervennlig løsning for utlån, innkjøp, nyhetsbrev og all kommunikasjon med brukerne.

Inntekter/gebyr

- Inntekter fra ekstern utleie Magnushallen.

Virksomhet Brann og Redning (*interkommunalt samarbeid*)

Faste ansatte og årsverk i virksomheten Per 01.01.2025	Antall ansatte	17
	Årsverk	1,54

Frosta kommune har 16 brannkonstabler med til sammen stillingsprosent på 54 %. 12 Brannkonstabler 2,5 % stilling og fire utrykningsledere har 6 % stilling. Spesielt for tjenesten er at en betydelig lønnskost er, som utløses ved utrykning. Dette er regulert i brannordningen. Frosta kommune har en feier, i 100 % stilling.

Kommunen har ansvaret for personalforvaltningen, som ivaretas av Kommunalsjef. Levanger kommune har ansvaret for det faglige gjennom kjøp av leder- og fagressurser som følger opp de ansatte. Budsjettplanlegging og budsjettkontroll følges opp av Kommunalsjef og brannsjef.

Frosta kommune kjøper;

- Brannsjef i 13 % stilling.
- Leder forebyggende avdeling i 13 % stilling
- Brannforebyggende arbeid i 26 % stilling
- Leder beredskap i 6,5 % stilling.
- Administrativ stilling feing og tilsyn 13 % stilling

Formålet med avtalen er å ivareta Frosta kommune sine oppgaver i henhold til «Lov om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver» (Brann- og eksplosjonsvernloven) med forskrifter. Etter en evaluering av avtalen er det tydelig at dagens ordning ikke god. Det er ikke faglig forsvarlig med de ressursene tilgjengelig i dag at ansvar for fag og personaloppfølging er delt i en tjeneste der godt HMS-arbeid og komperanseheving er en vesentlig del av tjenestelevaeransen. Dagens avtale er uklar, kan gi grunnlag for uklarhet rundt ansvarsforhold og er ikke i hht. Til norsk lov. Levanger og Frosta og kommune har startet en utredning på i hvilken form et fremtidig samarbeid innenfor tjenestene brann, redning og feing skal utvikles. Det forventes å fremme en revidert avtale til politisk behandling i 2025.

Frosta kommune har den rimeligste ordningen med tanke på brannberedskap, som fungerer på den måten at det er ansatt et større antall brannmannskaper en behovet pr. utrykning. Dette er for å ivareta at nok mannskap møter uten at man har behov for dreierende vaktordning som igjen er kostbar. Dette kan føre til dyre utrykninger der mange møter, men det vil fremdeles være det rimeligste alternativet over tid. Minimumskravet i forskrift er 16 personer, og Frosta har pr.dd under dette tallet pga. innvilget permisjoner uten at det er satt inn vikar.

Kommunestyret vedtok i sak 38/2021 å innføre en 6 ukers vaktordning på sommeren for å ivareta en beredskap for innbyggere og tilreisende i Frosta kommune, sommeren 2024 ble det gjennomført 4 uker vakt. 4 uker vakt gir et timeforbruk på ca. 500 timer. Dette er innarbeidet i budsjettet.

Økonomien i virksomheten er sterkt knyttet til antall utrykninger. Flere oppdrag har en direkte påvirkning på lønnsutgifter, drivstoff, slitasje på utstyr. Ca. 50 % av utrykningene er knyttet til helseoppdrag/akutthjelper/prehospital beredskap. Dette er ikke en lovpålagt oppgave for

brannvesenet, men for kommunen som skal sikre nødvendig akutt-helsehjelp til innbyggerne. Flere kommuner etablerer legevakts bil, eller andre måter for å ivareta akuttberedskapen og noen støtter seg på brannvesenet og NLA akutthjelperordning. Det finnes mange eksempler på brannvesen som ikke deltar på dette, da dette ligger utenfor de lovpålagte oppgavene til brannvesenet. Det vil vurderes om kostandene knyttet til lovpålagte oppgaver og helserelaterte tjenester skal synliggjøres fremover ved rapportering.

Antall utrykninger har økt. Ved utrykning er avlønningen alltid overtid, ikke ordinære timer. Kostander som påvirkes ved utrykning er overtid og sosiale kostnader, slitasje på utstyr og bekledning i tillegg til bruk av materiell. Det foreslås en økning i budsjett knyttet til antall utrykninger i 2024 (D1).

Antall type oppgaver som brannkonstablene forventes å håndtere, stiller også større krav til utstyr, kursing og øvelser. Fagansvarlige i etaten har god oversikt over hvilke kurs og komtansebevis som kreves ihht. til forskrifter og brannkonstabelens erfaring med å møte ulike hendelser. Lovpålagt opplæring for å bli godkjent som brannkonstabel er omfattende, og for å kunne inngå som en del av brannstyrken er det visse kriterier som må legges til grunn. Det er kjent at det kan bli behov for å gjennomføre rekrutteringsprosess i 2025 for å opprettholde minimumskravet til bemanning. Ekstra kostnader til kurs for eventuelle nytilsatte er ikke budsjettet.

Ifølge forskrift om brannforebygging § 21 skal kommunen sørge for at den kommunale vannforsyning fram til tomtegrense i tettbygd strøk er tilstrekkelig til å dekke brannvesenets behov for slokkevann. Med tettbebygd strøk menes område med minst 200 bosatte der avstanden mellom husene normalt ikke overstiger 50 meter. I boligstrøk og lignende der spredningsfaren er liten, er det tilstrekkelig at kommunens brannvesen disponerer passende tankbil. Det finnes flere områder på Frosta der brannvesenet ikke har tilgang på slokkevann. Frosta kommune disponerer ikke tankbil, og det er for stor avstand til nabobrannvesen for å planlegge med tankbil-støtte. I store deler av døgnet vil det ta ca. 50 minutter før tankbil fra Levanger kan være i innsats. Brannbil på Frosta har 3000L tank, som vil være nok til 5-12 minutters aktiv slokking, avhengig av hvilket forbruk man bestemmer seg for å benytte. For å redusere risikoen for tap av liv og materielle verdier ved brann anbefales det at Frosta kommune går til anskaffelse av tankbil (In1).

Frosta kommune har avtale med Midt-Norge 110-sentral IKS i Trondheim.

Alle kommuner skal inngå i et interkommunalt samarbeid om beredskap mot akutt forurensning. Frosta har direkte avtale med Midt-Norge IUA. (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensning.)

Brannsamarbeid Trøndelag. I rapporten «Fremtidens brann – og redningsvesen – Helhetlig gjennomgang av brann- og redningsområdet» datert juni 2023, som en arbeidsgruppe nedsett av Justis- og beredskapsdepartementet har utarbeidet, er regionalt samarbeid et sentralt tema som blir anbefalt. På bakgrunn av dette har representantskapet i Midt-Norge 110 sentral IKS, bestående av ordførere i trøndelagskommunene, anbefalt i vedtak av 20. desember 2023 at brannvesena i regionen etablerer prosjekt «Brannsamarbeid Trøndelag» for å gjennomføre en mulighetsstudie i 2024 om brann- og redningsområdet i Trøndelag.

Driftstiltak brann og redning

		2025	2026	2027	2028
D1	Økt ramme overtid - utrykning	200 000	200 000	200 000	200 000

Investering brann og redning

		2025	2026	2027	2028
In1	Tankbil	2 000 000			

Feiing og tilsyn

Frosta kommune har 1 feier Det utføres feiing og tilsyn både i boliger med fastboende og på fritidsboliger.

Tidligere kunne fritidsboliger unnta krevet om feiing, det er ikke lenger mulig. Fra 2020 er det arbeidet med å etablere rutiner innhente kontaktinformasjon og planlegge varslingsrutiner før en kunne starte opp med arbeidet med feiing av fritidsboliger. Totalt antall røykløp på fritidsboliger er ca. 550 i Frosta kommune. Målet er å bli ferdig med førstegangsbesøket i fritidsboligene i løpet av 2024. Dette forutsetter at eierne er flinke til stille opp på planlagt/varslet besøk.

Tjenesten på feiing levers ihht. til forskrift om selvkost. Gebyr for feiing og tilsyn hos fastboende er et årlig gebyr, mens det for fritidsboliger faktureres etter utført feiing/tilsyn. Det er registrert matrikkeldata på hver enkelt eiendom som avgjør om det blir fakturert årlig gebyr eller evt. etter utført tilsyn/feiing. Frosta kommune har tidligere gjort et årlig budsjettvedtak om kostnadsdekning på feiing, men har manglet egen forskrift. Ny forskrift er sendt til høring, og det er planlagt at den nye forskriften skal gjelde fra 01.01.2025.

De samlede gebyrinntektene for feiing i Frosta kommune er ment å dekke alle kostnadene kommunen har ved å yte tjenesten. For 2025 er det beregnet at normalgebyret ("standardgebyret") for feiing bør settes til 1 199 kroner for å dekke kommunens forventede kostnader. Dette er en endring på 240 kroner fra 2024 til 2025 og utgjør 25 %. Økningen bidrar til at underskudd på selvkostfond feiing dekkes i løpet av fem år.

Driftstiltak feiing og tilsyn

		2025	2026	2027	2028
D1	HMS - tiltak	100 000			

Investeringstiltak feiing og tilsyn

		2025	2026	2027	2028
In1	Utskifting feiebil			750 000	

- In1: Feie bilen fyller ikke krav til ren og skitten sone, og ny bør anskaffes.

Oppsummert tiltak i etaten

Driftstiltak ledelse Samfunn og utvikling

		2025	2026	2027	2028
D1	KPA mindre rulling	250 000	500 000		
D2	Utstyr/abb. beredskap	50 000			

Investeringstiltak ledelse Samfunn og utvikling

		2025	2026	2027	2028
In1	Kommune- og helsehus	58 000 000	57 353 000		

Driftstiltak og investeringstiltak finansiert gjennom næringsfondet

		2025	2026	2027	2028
NF1	Sentrumsplan Drift	600 000			
NF2	Reguleringsplan Tinghaugen Drift	500 000			
NF3	Frostatingprosjektet Prosjektkostnader Drift	200 000			
NF4	Frostatingprosjektet Innskudd stiftelse Investering	250 000			

Driftstiltak Kommunale bygg – knyttet til vedlikeholdsplan bygg

		2025	2026	2027	2028
D1	Arealkartlegging – Frosta skole	200 000			
D2	Arealkartlegging – Frostatunet	100 000			
D3	Arealkartlegging - Nertunet	180 000			
D4	Arealkartlegging - Elvarheim	50 000			
D5	Utskiftning av 2G-sendere – flere bygg	40 000			
D6	Utskiftning til LED-lyd -Frostatunet		100 000	100 000	
D7	Utskiftning til LED-lys –Frosta skole		150 000	150 000	
D8	Renovering av stellerom 1- 2 år – Borglia barnehage		300 000		
D9	Reasfaltering - Frosta skole		250 000		
D1	Remontering av mur i skolegården – 0 Frosta skole	250 000			
D1	Oppgradering av trygdeboliger på 1 Skaret	130 000	300 000		
D1	Renovering bad og overflate - 2 Bergtunvegen 6-8		600 000		
D1	Utskiftning av terrassedører - Borglia 3 barnehage		100 000		

D1 4	Overflatebehandling på eksisterende bygg – Flere bygg			300 000	250 000
D1 5	Vedlikehold av bygninger - Tinghaugen				200 000
D1 6	Renovering bad og overflate – PU-boliger			400 000	
D1 7	Utskiftning dør og vinduer – PU-boliger			350 000	
D1 8	Utbedring etter hærverk - sentrumsparken		100 000		
D1 9	Rens av ventilasjonsanlegg – flere bygg		400 000		
D2 0	Reparasjon av markise - skolen	20 000			
D2 1	Utbygging av fasadeplater - skolen	80 000			

Investerings tiltak Kommunale bygg - knyttet til vedlikeholdsplan bygg

		2025	2026	2027	2028
In1	Oppgradering av ventilasjonsanlegg – Frosta skole	1 350 000			
In2	Ny varmepumpe – Frosta skole	2 000 000			
In3	Utbedring av bad base 3-4 – Borglia barnehage	600 000			
In4	Renovering av garderober og dagslysinnslipp – Borglia barnehage	700 000			
In5	Oppgraderer ventilasjonsanlegg med kjøleaggregat - Borglia barnehage		280 000		
In6	Renovering - Nertunet	800 000	800 000		
In7	Nytt gjerde – Kvamtoppen barnehage		250 000		
In8	Varmepumpe - Frostatunet		2 000 000		

Driftstiltak vei, park og anlegg

		2025	2026	2027	2028
D1	Utbedring Kv. 138 ved / støttemur Breivikvegen.		250 000		
D2	Brubakken boligfelt - Reasfaltering av veier	150 000			
D3	Økt driftsramme sommervedlikehold	100 000	100 000	100 000	100 000
D4	Lekeplasskontroll	27 000	27 000	27 000	27 000
D5	Skiltplaner kommunale veier	150 000			
D6	Ny skilting – kommunale veier	50 000	50 000	50 000	
D7	Matrikkelføring av kommunale veger		100 000	100 000	
D8	Kartlegging av tilstanden på kommunale veger		100 000		
D9	Utbedring hærverk parken		100 000		

Investerings tiltak vei, park og anlegg

		2025	2026	2027	2028
In1	Asfaltering Vargåsen	300 000			
In2	Ny Overvannshåndtering - Vargåsen	100 000			
In3	Fjernstyrt plenklipper	370 000			
In4	Skaret – infrastruktur	0			

Driftstiltak avløp (selvkost)

		2025	2026	2027	2028
D1	Kartlegging av kommunalt avløpsnett	50 000	50 000	50 000	
D2	Driftsramme avløp	320 000	320 000	320 000	320 000
D3	ROS for avløpsvirksomheten	50 000			

Investerings tiltak avløp (selvkost)

		2025	2026	2027	2028
in1	Utvidelse av kapasitet på slamavskiller - Manneset	250 000	3 000 000		
in2	Avskjærende ledning mot Manneset	200 000	1 000 000		
in3	Utbedre/oppgradere kommunale avløpstraseer	500 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
in4	Hellgrenda – utbygging av kommunalt avløp		3 000 000		
in5	Økt kapasitet på prosessvannledning på Vikaleiret	1 000 000			
in6	Utbedring av avløp til Elverhaug avløpssone	200 000	800 000		
in7	Videreføring av trasè 1 på Mostad-anlegget			1 500 000	
in8	Vurdere om, og eventuelt i hvilke tilfeller, det er aktuelt å ta over private fellesledninger	100 000	200 000		
in9	Vurdere kapasiteten til anlegget i Småland		300 000	1 000 000	
in10	Separering/ renovering av kummer	200 000	200 000	200 000	200 000

Driftstiltak Spredt avløp (selvkost)

		2025	2026	2027	2028
D1	Utarbeide plan for tilsyn med private avløpsanlegg		200 000		

Driftstiltak vilt-, natur og artsforvaltning, klima- og klimatilpasning og forurensing

		2025	2026	2027	2028
D1	Kartlegging av Logtummyra	20 000			
D2	Termisk kamera	15 000			
D3	Frostastien/aktivitetsløypa	15 000			

Driftstiltak bygge- og delesak, plan og oppmåling/kart og geodata

		2025	2026	2027	2028
D1	Geovekst - Flyfoto	50 000	50 000		

Driftstiltak brann og redning

		2025	2026	2027	2028
D1	Økt ramme overtid - utrykning	200 000	200 000	200 000	200 000

Investering brann og redning

		2025	2026	2027	2028
In1	Tankbil	2 000 000			

Driftstiltak feiing og tilsyn (Selvkost)

		2025	2026	2027	2028
D1	HMS - tiltak	100 000			

Investeringstiltak feiing og tilsyn (Selvkost)

		2025	2026	2027	2028
In1	Utskifting feiebil			750 000	

9. Kirke og andre religiøse formål

Etter loven har kommunene ansvar for å sikre de økonomiske sidene gjennom rammeoverføringer til kirken. Det er kommunestyret selv som vedtar de årlige overføringene gjennom budsjettbehandlingen. Overføringene inkluderer et fast rammebeløp og en avtale om tjenesteyting mellom kommunen og fellestrådet. Overføringen har vært justert med kommunal deflator de siste årene.

Prostiet har oversendt sine budsjetter for 2025 og økonomiplan 2025 – 2028 for samarbeidskommunene. Budsjettønsker og prioriteringer framgår av disse og følger som eget vedlegg i saken. I 2025 er tilskudd til kirken estimert til kr 2.136.000, - samt et investeringstilskudd på kr 100.000 (jf. kapittel om investering).

Investeringstilskudd

2025	2026	2027	2028
100 000	100 000	100 000	100 000

Det legges opp til tilsvarende praksis som tidligere, hvor eventuell lønns- og prisvekst ut over kommunal deflator må håndteres internt av kirken (jfr. tilsvarende krav kommunen stilles overfor).

10. Værnesregionen

Det vises til eget vedlegg som beskriver budsjettforslagene fra Værnesregionen. Dette følger saksutredningen og utsendingen til formannskap.

Beløp i 1 000 kr	Budsjett 2025 Frosta	Budsjett 2024 Frosta	Endring	Endring prosent
VR administrering	47	47	-	0,0 %
VR Innkjøp	495	479	16	3,3 %
VR Regnsk./fakt. og lønn	2 139	2 170	-31	-1,4 %
VR IKT	7 306	6 813	493	7,2 %
VR responscenter	288	327	-39	-11,9 %
VR Barnevern, administrasjon (f. 244)* - etter nøkkel	4 034	3 412	622	
VR Barnevern, barnevernsvakt (f.244) - etter nøkkel	611	454	157	
VR Barnevern juridisk (f. 244)	200	50	150	
VR Barnevern Miljøarbeider (f. 251) - etter nøkkel	381	387	-6	
Barnevern, tiltak i hjemmet (f. 251)	871	769	102	
Barnevern, tiltak utenfor hjemmet (f. 252)	5 006	5 535	-529	
Sum barnevern	11 103	10 607	496	4,7 %
VR PPT	1 679	1 504	175	
VR NAV - nøkkelfordelt	1 946	1 826	120	
VR NAV kvalifiseringsstønad	300	200	100	
VR NAV Sosialhjelp	1 700	2 100	-400	
VR NAV Sosialhjelp Ukraina, anslag	920	500	420	
Sum NAV	4 866	4 626	240	5,2 %
VR Psykologer	248	213	35	16,4 %
VR Areal og miljø 01.05.21	5 416	4 650	766	16,5 %
VR Personvernombud	73	114	-41	-36,0 %
SAMLET VR	33 660	31 550	2 110	6,7 %
VARIT investering	268	775	-507	-65,4 %

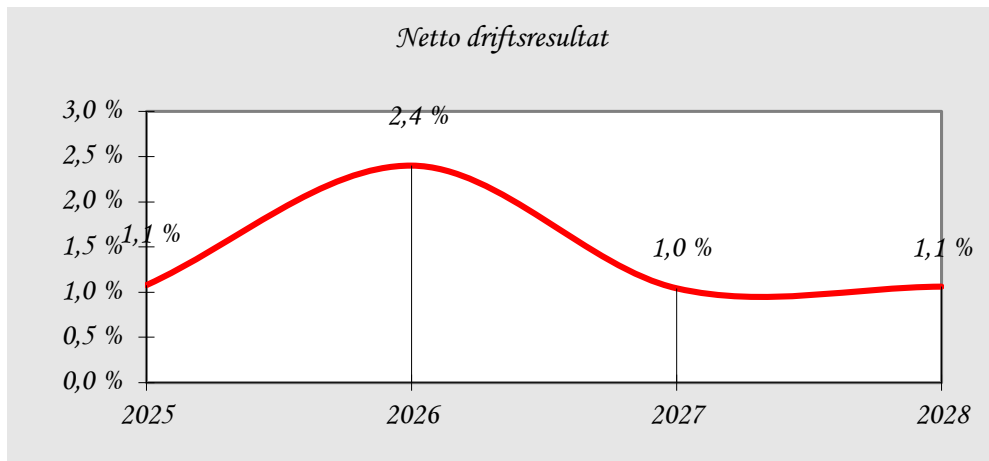
Kommentarer:

- Areal og Miljø-budsjettet for 2024 er basert på en annen kostnadsnøkkel enn den som ligger til grunn for den nye avtalen som ble inngått i 2024. Som det framgår innebærer den nye avtalen en økning i kostnaden på 16,5 % sammenlignet med budsjett 2024..
- For øvrig er den største økningen fra budsjett 2024 knyttet til VARIT med en økning på 7,2 %.
- I den nye administrative organiseringen av Frosta kommune er de enkelte tjenestesamarbeidene vi deltar i lagt under de etatene de naturlig hører hjemme. Dette betyr at vi ikke lenger opererer med Værnesregionen som en egen budsjetttramme.

For øvrige kommentarer vises det til budsjettdokumentet fra Værnesregionen.

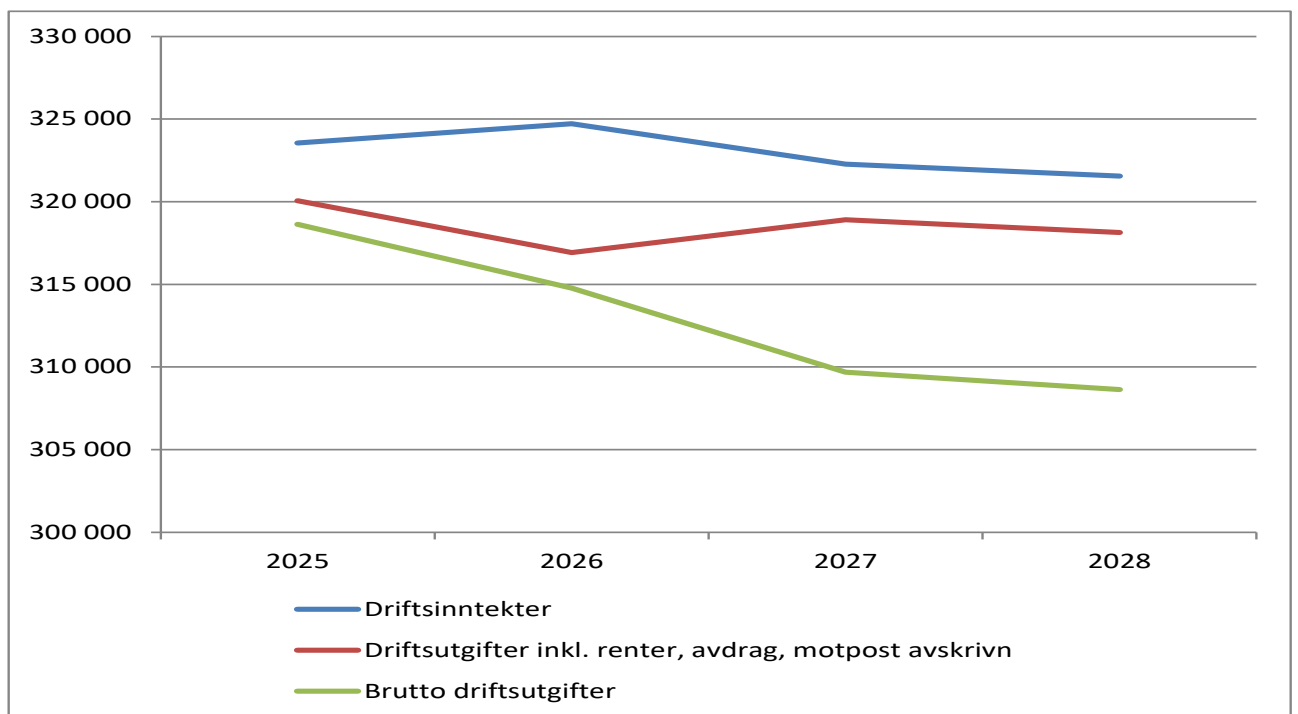
11. Finansielle nøkkeltall

a) Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene.

Kommunen budsjetter med et nøkkeltall på 1,1 % for 2025. I resten av planperioden ligger nøkkeltallet mellom 1,0 % og 2,4 %. Dette betyr at vi ligger under anbefalt nivå på 1,75 % i 3 av årene i planperioden. Gjennomsnittlig nøkkeltall for planperioden er 1,4 %, dvs. over anbefalt nivå.

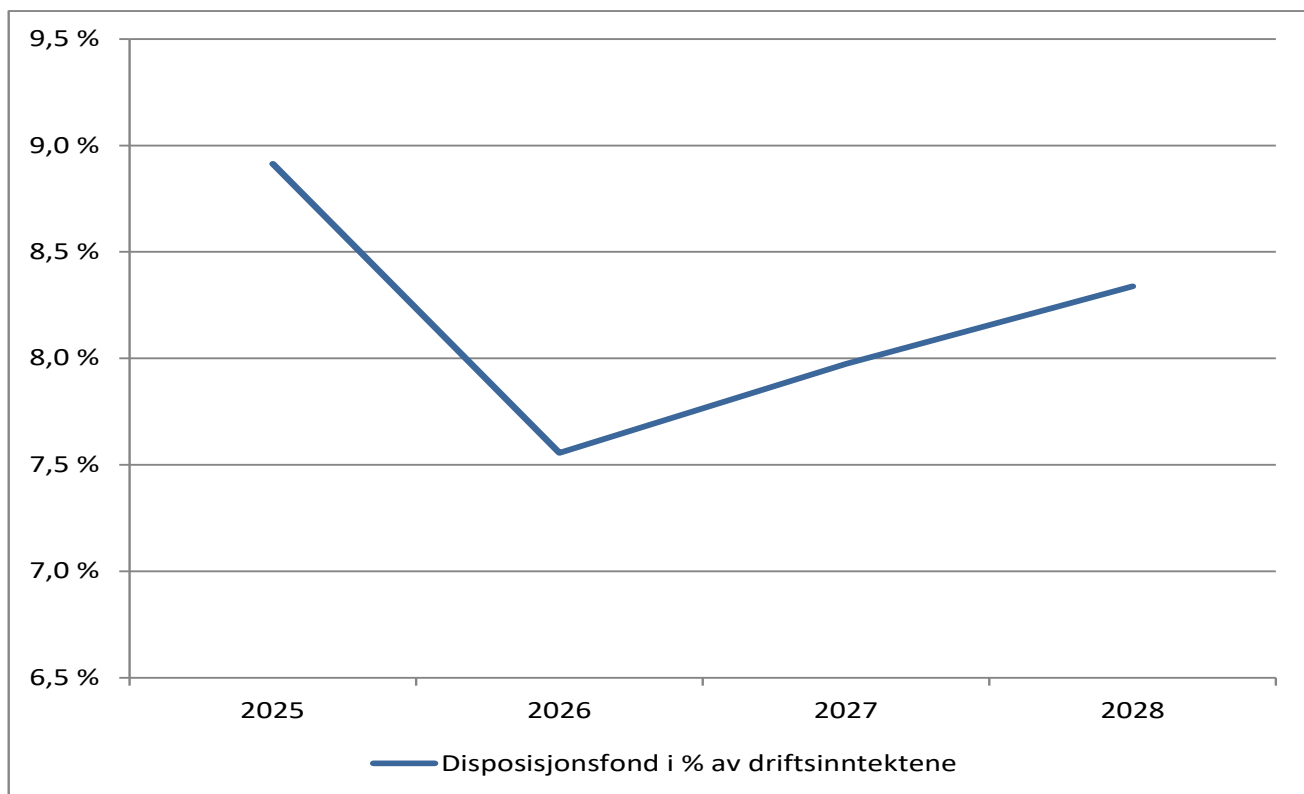
b) Forholdet mellom samlede driftsinntekter og –utgifter vises i grafen nedenfor:

Forholdet mellom driftsinntekter og driftsutgifter, viser kommunens handlingsrom til å håndtere kapitalutgiftene.

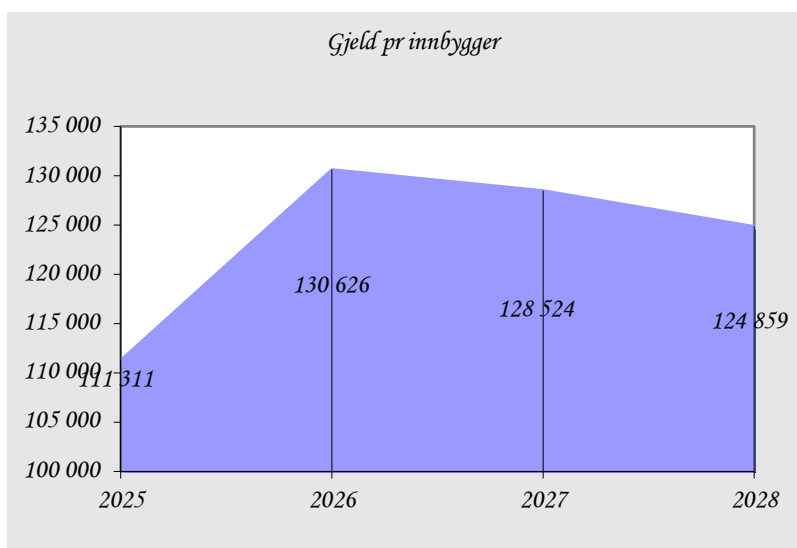
Avviket mellom driftsinntekter og driftsutgifter inkl. kapitalutgifter viser utviklingen av kommunens driftsresultat. For hele planperioden budsjetteres det med avsetning til disposisjonsfond.

c) Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene

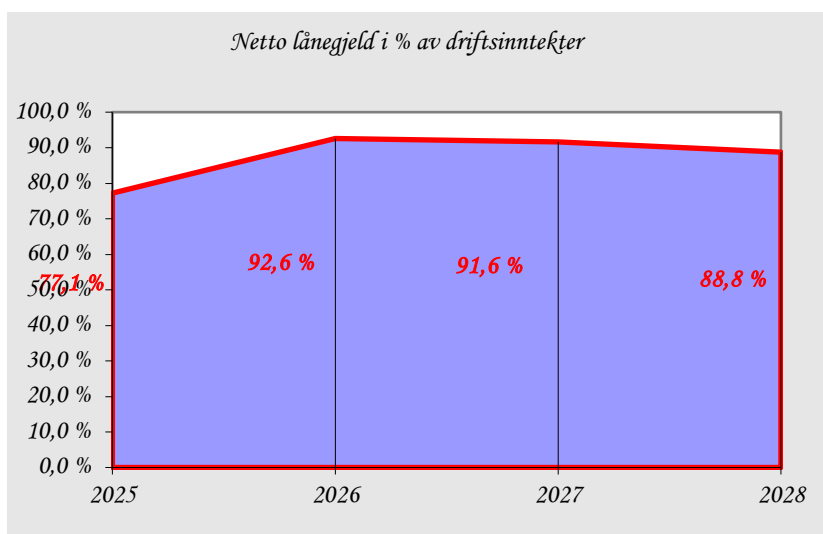
Disposisjonsfondet er forventet å utgjøre ca. kr 26 mill. ved utgangen av 2024. Ved utgangen av 2025 er fondet budsjettert til å utgjøre ca. kr 28,8 mill., eller 8,9 % av driftsinntektene. I planperioden er det i 2026 forutsatt å bruke kr 10 mill. av fondet til finansiering av nytt kommune- og helsehus. Med avsetning til disposisjonsfond hvert år i planperioden fra driften, vil fondet ved utgangen av 2028 være på ca. kr 26,8 mill. dvs. 8,3 % av driftsinntektene. Dette betyr at disposisjonsfondet ved utgangen av planperioden vil ha en størrelse omtrent på anbefalt nivå på 8 %.

d) Langsiktig lånegjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) pr innbygger

Beregning er gjennomført med utgangspunkt i dagens befolkning, dvs. tall pr. 01.07.2024. P.g.a. foreslått investering i nytt kommune- og helsehus med en investeringsramme på kr 115 mill. ekskl. mva., øker gjeld pr. innbygger vesentlig i løpet av økonomiplanperioden.

e) Netto lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser og fratrukket utlån) i % av driftsinntekter. Ubrukte lånemidler forutsettes forbrukt fullt ut i 2025.

Anbefalt nivå er på ca. 80 % av driftsinntektene. For kommunen var nøkkeltallet på 60 % pr. utgangen av 2023. Tilsvarende nøkkeltall for fylket var på 103 % og for kostragruppe 4 på 77 %. P.g.a. foreslått investering i nytt kommune- og helsehus med en investeringsramme på kr 115 mill. ekskl. mva., øker netto lånegjeld vesentlig i løpet av økonomiplanperioden. Over tid må netto lånegjeld ned mot anbefalt nivå på 80 % av driftsinntektene igjen.

12. Likviditet og finansforvaltning

Likviditet

Den likviditetsmessige situasjonen har vært tilfredsstillende i 2024, hovedsakelig p.g.a. gode likviditetsbidrag fra driften både i 2020, 2021 og 2022 samt moderate investeringsnivå de siste årene. Det presiseres at det er mange faktorer som påvirker likviditeten slik at det alltid vil være en usikkerhet knyttet til utviklingen. Kommunedirektørens forslag til ØP 2025 – 2028 innebærer en samlet netto avsetning til disposisjonsfond på ca. kr 10,8 mill. for hele økonomiplanperioden. Dette vil også bidra til en tilsvarende bedring av likviditeten over tid. Det er likevel fornuftig å ha en åpning for at kommunedirektøren kan etablere en mindre driftskreditt hvis det skulle bli behov for det.

Finansforvaltning

Kommunen fikk i 2022 på plass nytt finansreglement som en del av et nytt økonomireglement. Krav om revidering av reglementet er satt til en gang pr. kommunestyreperiode. Dette betyr at kommunen nå har oppdaterte reglement som er i tråd med den nye organiseringen og også oppdatert i forhold til ny og endret lovgivning som regulerer innholdet i reglementene.

Frosta kommune har ikke plasseringer i markedsbaserte aksje- eller obligasjonsprodukter. Avhengig av utviklingen i rentemarkedet og den likviditetsmessige situasjonen, kan det bli aktuelt å vurdere alternative plasseringer, men da selvfølgelig i tråd med gjeldende finansreglement til enhver tid. Slik situasjonen er p.t., vil risiko i stor grad være knyttet til lånesiden i balansen.

13. Vedlegg

13.1 Kommunale avgifter og gebyrer

Forslag til nye avgifter og gebyrer for 2025 vil bli lagt ut på kommunens hjemmeside.

Den generelle gebyrøkningen vil tilsvare økningen i den såkalte kommunale deflatoren dvs. forventet lønns- og prisstigning innenfor kommunal virksomhet i 2025. Denne er anslått til 4,3 % for 2025 inkludert 0,2 % i høyere økning i 2024 enn lagt til grunn for budsjettet 2024.

Avløpsgebyrene er foreslått økt med 10 % og feiegebyrene med 25 % i 2025. Økningene er basert på budsjettene for det enkelte selvkostområdet som er basert på forventede inntekter, driftsutgifter og investeringer i tillegg til at evt. negative selvkostfond skal dekkes inn.

13.2. Obligatoriske oversikter

Bevilgningsoversikt drift A (tall i tusen)

	Regnskap	Budsjett	Årsbudsjett	Økonomiplan		
(Tall i 1000 kr)	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-122 419	-129 105	-141 865	-142 923	-141 982	-142 014
Innteks- og formuesskatt	-74 463	-78 917	-85 932	-85 802	-85 802	-85 802
Eiendomsskatt	-6 811	-7 300	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Andre generelle driftsinntekter	-10 999	-13 991	-16 862	-17 095	-15 593	-14 834
Sum generelle driftsinntekter	-214 692	-229 313	-255 459	-256 620	-254 177	-253 450
Sum bevilgninger drift , netto	205 535	215 785	239 525	235 671	230 591	229 541
Avskrivninger	11 015	11 500	11 000	11 000	11 000	11 000
Sum netto driftsutgifter	216 550	227 285	250 525	246 671	241 591	240 541
Brutto driftsresultat	1 858	-2 028	-4 934	-9 949	-12 586	-12 909
Renteinntekter	-3 724	-2 900	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Utbytter	-1 759	-1 800	-2 000	-2 100	-2 200	-2 300
Renteutgifter	8 670	9 240	9 683	10 112	14 742	14 828
Avdrag på lån	8 223	8 164	8 060	8 443	10 980	11 266
Netto finansutgifter	11 410	12 704	12 443	13 155	20 222	20 494
Motpost avskrivninger	-11 015	-11 500	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Netto driftsresultat	2 253	-824	-3 491	-7 794	-3 364	-3 415
Overføring til investering	706	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	3 543	0	2 000	2 100	2 200	2 300
Bruk av bundne driftsfond	-3 349	-700	-1 300	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	1 524	2 791	5 694	1 164	1 115
Bruk av disposisjonsfond	-3 153	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskaper	0	0	0	0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsres.	-2 253	824	3 491	7 794	3 364	3 415

Bevilgningsoversikt drift B (tall i tusen)

(Tall i 1000 kr)	Regnskap 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026	Budsjett 2027	Budsjett 2028
Overordnet ledelse						
Brutto bevilgning	6 633	7 047	9 743	9 743	9 743	9 743
Bruk av bundne driftsfond	458	0	0	0	0	0
Netto bevilgning	7 091	7 047	9 743	9 743	9 743	9 743
Stabsavdelingen						
Brutto bevilgning	17 765	20 510	22 614	22 614	22 614	22 614
Bruk av bundne driftsfond	353					
Netto bevilgning	18 118	20 510	22 614	22 614	22 614	22 614
Oppvekst og Velferd						
Brutto bevilgning	153 647	156 543	173 812	169 818	166 818	166 818
Avsetning bundne driftsfond	-1 479	0	0	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	987	0	0	0	0	0
Netto bevilgning	153 155	156 543	173 812	169 818	166 818	166 818
Organisasjon og Samfunn						
Brutto bevilgning	28 313	25 926	29 139	30 679	28 699	27 749
Avsetning bundne driftsfond	-2 027		-2 000	-2 100	-2 200	-2 300
Bruk av bundne driftsfond	844	700	1 300	0	0	0
Netto bevilgning	27 130	26 626	28 439	28 579	26 499	25 449
Fellesansvar						
Brutto bevilgning	41	5 059	4 917	4 917	4 917	4 917
Netto bevilgning	41	5 059	4 917	4 917	4 917	4 917
Sum bevilgninger drift, netto	205 535	215 785	239 525	235 671	230 591	229 541

Økonomisk oversikt drift (tall i tusen)

(Tall i 1000 kr)	Regnskap	Budsjett	Årsbudsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Rammetilskudd	-122 419	-129 105	-141 865	-142 923	-141 982	-142 014
Innteks- og formuesskatt	-74 463	-78 917	-85 932	-85 802	-85 802	-85 802
Eiendomsskatt	-6 811	-7 300	-10 800	-10 800	-10 800	-10 800
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-10 999	-13 991	-16 862	-17 095	-15 593	-14 834
Overføringer og tilskudd fra andre	-42 796	-17 972	-28 843	-28 843	-28 843	-28 843
Brukerbetaling	-8 332	-8 038	-9 834	-9 834	-9 834	-9 834
Salgs- og leieinntekter	-25 268	-27 285	-29 421	-29 421	-29 421	-29 421
Sum driftsinntekter	-291 088	-282 608	-323 557	-324 718	-322 275	-321 548
Lønnsutgifter	141 345	138 967	151 351	147 837	147 787	147 787
Sosiale utgifter	35 281	38 259	41 568	41 138	41 138	41 138
Kjøp av varer og tjenester	94 086	82 846	104 061	104 166	99 136	98 086
Overføringer og tilskudd til andre	11 219	9 008	10 643	10 628	10 628	10 628
Avskrivninger	11 015	11 500	11 000	11 000	11 000	11 000
Sum driftsutgifter	292 946	280 580	318 623	314 769	309 689	308 639
Brutto driftsresultat	1 858	-2 028	-4 934	-9 949	-12 586	-12 909
Renteinntekter	-3 724	-2 900	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300
Utbytter	-1 759	-1 800	-2 000	-2 100	-2 200	-2 300
Renteutgifter	8 670	9 240	9 683	10 112	14 742	14 828
Avdrag på lån	8 223	8 164	8 060	8 443	10 980	11 266
Netto finansutgifter	11 410	12 704	12 443	13 155	20 222	20 494
Motpost avskrivninger	-11 015	-11 500	-11 000	-11 000	-11 000	-11 000
Netto driftsresultat	2 253	-824	-3 491	-7 794	-3 364	-3 415
Overføring til investering	706					
Avsetninger til bundne driftsfond	3543		2000	2100	2200	2300
Bruk av bundne driftsfond	-3349	-700	-1300			
Avsetninger til disposisjonsfond		1524	2791	5694	1164	1115
Bruk av disposisjonsfond	-3153					
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-2 253	824	3 491	7 794	3 364	3 415
Fremført til dekning i senere år	0	0	0	0	0	0

Bevilgningsoversikt investering (tall i tusen)

(Tall i 1000 kr)	Regnskap	Budsjett	Årsbudsjett	Økonomiplan		
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	5 242	7 981	84 294	84 797	5 468	1 468
Tilskudd til andres investeringer	100	100	100	100	100	100
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	608	675	750	775	775	775
Utlån av egne midler	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	5 950	8 756	85 144	85 672	6 343	2 343
Kompensasjon for merverdiavgift	-711	-1 441	-16 805	-15 346	-150	-
Tilskudd fra andre	-	-	-	-	-	-
Salg av varige driftsmidler	-1 422	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-30	-	-	-	-	-
Bruk av lån	-3 832	-6 640	-67 589	-59 551	-5 418	-1 568
Sum investeringsinntekter	-5 995	-8 081	-84 394	-74 897	-5 568	-1 568
Videreutlån	7 015	12 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Bruk av lån til videreutlån	-7 015	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avdrag på lån til videreutlån	546	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 002	-	-	-	-	-
Netto utgifter videreutlån	-456	0	0	0	0	0
Overføring fra drift	-706	-	-	-10 000	-	-
Avsetninger til bundne investeringsfond	455	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Avsetninger til ubundet investeringsfond	1 352	-	-	-	-	-
Bruk av ubundet investeringsfond	-600	-675	-750	-775	-775	-775
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	501	675	750	-10 775	775	775
Fremført til inndekning i senere år udekket beløp	-	-	-	-	-	-

Oversikt rentebærende gjeld (tall i tusen)

Oversikt rentebærende gjeld (tall i kr 1000)					
Gjeld pr. utgangen av	2024	2025	2026	2027	2028
Gjeld:	235 000	294 000	346 000	340 000	330 000

13.3. Investeringsoversikt

Tabellen nedenfor viser investeringsplan for perioden 2025-28. Dette inkluderer investering i anleggsmidler og kjøp av aksjer/andeler (egenkapitalinnskudd KLP) Investeringsrammer inkluderer refusjon av merverdiavgift altså beløp fratrukket momskompensasjon:

<i>Ramme/prosjekt</i>	<i>Årsbudsj.</i>		<i>Økonomiplan</i>	
	<i>2025</i>	<i>2026</i>	<i>2027</i>	<i>2028</i>
Kommunale biler Pleie og omsorg		700 000	600 000	
Brann og redning - tankbil	2 000 000			
Egenkapitalinnskudd KLP	750 000	775 000	775 000	775 000
Nytt kommune- og helsehus	58 000 000	57 353 000		
Avløpsinvesteringer		7 800 000	3 700 000	1 200 000
Investeringstilskudd kirken	100 000	100 000	100 000	100 000
Nyasfaltering Vargåsen	300 000			
Vargåsen - tiltak leding av vann	100 000			
IKT-investeringer Væresregionen	268 000	268 000	268 000	268 000
Borglia barnehage - kjøleaggregat mm		280 000		
Borglia barnehage - bad base 3-4	600 000			
Borglia barnehage - Oppgradering gar	700 000			
Frosta skole - oppgrad. vent.anlegg	1 350 000			
Frosta skole - varmpumpe	2 000 000			
Frostatunet - varmpumpe		2 000 000		
Kjøkkenet - oppgradering utstyr	1 000 000			
Nertunet - oppgradering	800 000	800 000		
Fjernstyrt plenklipper	370 000			
Ny feierbil			750 000	
Kvamtoppen - nytt gjerde		250 000		
SUM	68 338 000	70 326 000	6 193 000	2 343 000
Herav VAR:	-	7 800 000	3 700 000	1 200 000

13.4. Nye låneopptak

Som hovedfinansieringskilde for de nye investeringstiltakene forslås følgende lån tatt opp i 2025 (tall i kr tusen):

Låneobjekt	Lånebeløp	Lånets løpetid	Budrente
Kjøkkenet - oppgradere utstyr	1 000	20	4,50 %
Frosta skole - ventilasjonsanlegg	1 350	40	4,50 %
Frosta skole - varmepumpe	2 000	40	4,50 %
Nyasfaltering Vargåsen	300	20	4,50 %
Vargåsen - tiltak leding av vann	100	20	4,50 %
Investeringstilskudd kirken	100	20	4,50 %
Brann og redning - tankbil	2 000	20	4,50 %
IKT-investeringer Værnesregionen	268	5	4,50 %
Fjernstyrt plenklipper	370	20	4,50 %
Borglia barnehage - bad base 3-4	600	40	4,50 %
Borglia barnehage - oppgrad. garderob.	700	40	4,50 %
Nytt kommune- og helsehus	58 000	50	4,00 %
Nertunet - oppgradering	800	40	4,50 %
Samlet låneopptak investering	67 588	47	4,50 %
Opptak av startlån i Husbanken	12 000		
Sum låneopptak	79 588		
Ubrukte lånemidler			
Sum bruk av lån	79 588		

Oversikten ovenfor viser virkningen av hvert enkelt investeringstiltak på opptak av nytt lån. Lånefinansiering er i utgangspunktet prosjektuavhengig.

13.5. Selvkost

Avløp

Avløp	Endring normalgebyr fra ifjor (%)			
	2022	2023	2024	2025
	Etterkalkyle selvkost	Etterkalkyle selvkost	Prognose	Budsjett
16400 Årsavgifter	6 176 498	6 747 257	8 746 765	9 622 016
16401 Tilknyningsavgifter	490 374	256 477	150 000	200 000
Gebyrinntekter	6 666 872	7 003 734	8 896 765	9 822 016
16*** Øvrige salgsinntekter	107 065	96 740	100 000	102 500
17*** Refusjoner	68 723	5 510	0	0
Driftsinntekter	6 842 660	7 105 984	8 996 765	9 924 516
10*** Lønn	1 205 058	2 528 012	2 232 563	2 480 625
11*** Varer og tjenester	427 276	469 269	414 870	431 465
12*** Varer og tjenester	725 450	1 269 233	741 996	791 676
13*** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	1 740 476	2 312 796	2 400 000	2 500 000
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	1 727	3 368		
Direkte driftsutgifter	4 099 987	6 582 678	5 789 429	6 203 766
Avskrivningskostnad	1 302 963	1 262 278	1 260 688	1 254 684
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer			0	65 074
Kalkulatorisk rente	949 752	1 114 109	1 055 968	938 920
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer			30 511	119 782
Direkte kapitalkostnader	2 252 715	2 376 388	2 347 166	2 378 459
Indirekte driftsutgifter (netto)	298 116	461 912	483 160	505 385
Indirekte kostnader	298 116	461 912	483 160	505 385
Driftskostnader	6 650 818	9 420 977	8 619 755	9 087 610
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0		-285 511
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond				-551 395
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	6 475 030	9 318 727	8 519 755	9 822 016
Resultat	191 842	-2 314 993	377 010	836 906
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	601 096	817 585	-1 512 011	-1 191 647
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	191 842	-2 314 993	377 010	836 906
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	24 647	-14 603	-56 646	-31 005
Selvkostfond 31.12	817 585	-1 512 011	-1 191 647	-385 746

Feiing

Endring normalgebyr: 4,0 % 25,0 %

Feiing	2022 Etterkalkyle selvkost	2023 Etterkalkyle selvkost	2024 Prognose	2025 Budsjett
16400 Årsavgifter	966 073	1 268 321	1 333 303	1 667 041
Driftsinntekter	966 073	1 268 321	1 333 303	1 667 041
10*** Lønn	633 687	728 467	764 890	800 075
11*** Varer og tjenester	89 535	105 152	110 000	114 400
12*** Varer og tjenester	32 141	10 719	20 000	20 800
13*** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	154 984	162 456	250 000	260 000
15*** Finansutgifter mv. ekskl. 155 og 159	0	5	0	0
Aktivitetssendring driftsutgifter (nominelt)				100 000
Kommentar				Ekstra utgifter for HMS-tiltak i forkant av nytt bilkjøp.
Direkte driftsutgifter	910 347	1 006 799	1 144 890	1 295 275
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer			0	0
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer			0	0
Direkte kapitalkostnader	0	0	0	0
Indirekte driftsutgifter (netto)	26 240	98 485	103 016	107 755
Indirekte kostnader	26 240	98 485	103 016	107 755
Driftskostnader	936 587	1 105 284	1 247 906	1 403 030
+/- Korrigering av tidligere års feil i kalkyle		1		
+/- Andre inntekter og kostnader	0	1	0	0
+/- Bruk av/avsetning til bundne fond	0	0		-152 790
+/- Overstyring bruk av/avsetning til selvkostfond				-111 221
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	936 587	1 105 283	1 247 906	1 667 041
Resultat	29 486	163 038	85 396	264 011
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
Selvkostfond 01.01	-420 459	-405 319	-256 192	-179 933
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	29 486	163 038	85 396	264 011
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-14 346	-13 910	-9 138	-1 922
Selvkostfond 31.12	-405 319	-256 192	-179 933	82 156

13.6. Ikke-kommunale barnehager

Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager:

Kommunen skal fatte vedtak om satser til barnehager innen 31. oktober i året før tilskuddsåret.

Frosta kommune fastsetter egne satser.

Forslag til nasjonale tilskuddssatser for 2025:

Type barnehage	Tilskuddssats for barn fra tre år til seks år per heltidsplass	Tilskuddssats for barn fra null til to år per heltidsplass	Merknad
Ordinære barnehager	159 499	308 159	Nasjonal sats